

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา

นางมุกกรินทร์ วิชาธิคุณ

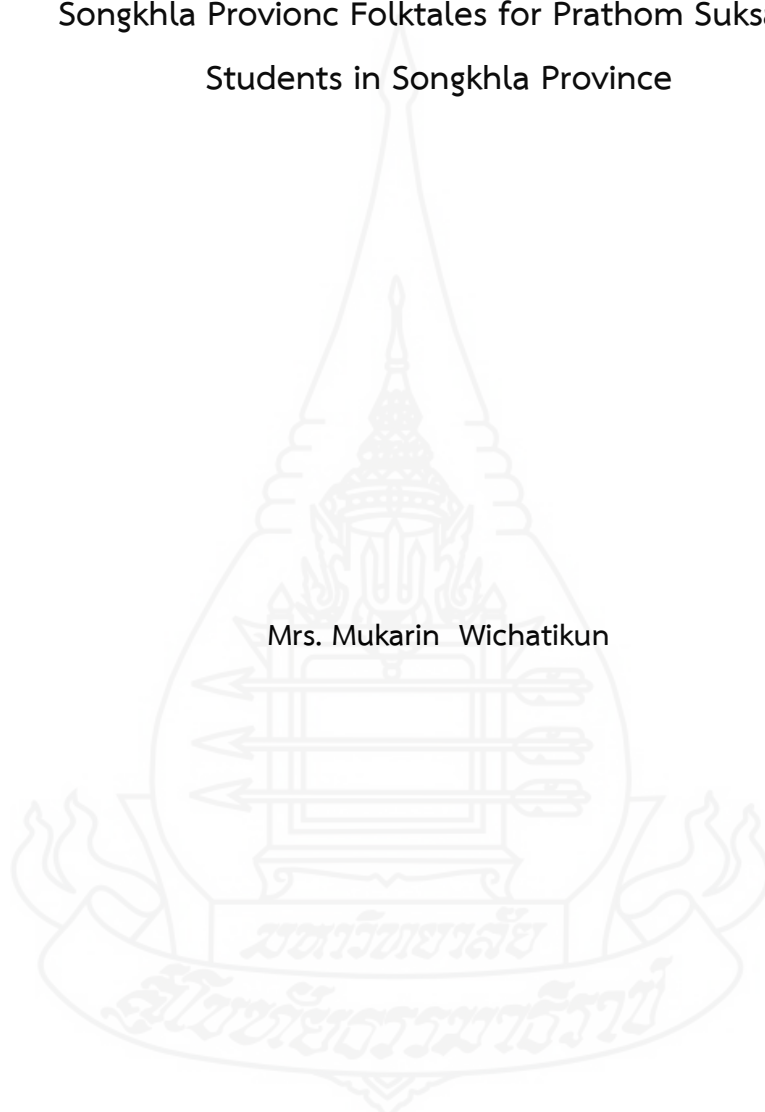

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

The Construction of a Supplementary Reading Entitled
Songkhla Provionc Folktales for Prathom Suksa VI
Students in Songkhla Province

Mrs. Mukarin Wichatikun

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา
ชื่อและนามสกุล	นางมกรินทร์ วิชาธิคุณ
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2558

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ปราณี ปราบริปู)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา

ผู้ศึกษา นางมุกกรินทร์ วิชาธิคุณ **รหัสนักศึกษา** 2542102575 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ **ปีการศึกษา** 2557

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา ที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 4 เทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา (2) แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้ามี่ดังนี้ (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย นิทานพื้นบ้านของจังหวัดสงขลา จำนวน 15 เรื่อง แต่ละเรื่องมีภาพประกอบ การอธิบายคำศัพท์ คำถามท้ายเรื่อง และกิจกรรมเสนอแนะ และ (2) ผลตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ในภาพรวมหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66 – 1.00 และนักเรียนมีความคิดเห็นว่หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้าน จังหวัดสงขลา ประถมศึกษาปีที่ 6

Independent Study title: The Construction of a Supplementary Reading Entitled
Songkhla Provinc Folktales for Prathom Suksa VI
Students in Songkhla Province

Author: Mrs. Mukkarin Wichathikhun; **ID:**2542102575;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Thanarat Sirisawadi, Associate professor;

Academic year: 2014

Abstract

The objectives of this independent study were (1) to construct a supplementary reading entitled Songkhla Province Folktales for Prathom Suksa VI students in Songkhla province; and (2) to verify quality of the constructed supplementary reading entitled Songkhla Province Folktales.

The research sample consisted of three experts and 10 Prathom Suksa VI students at Tessaban 4 School, Songkhla City Municipality, Songkhla province. The employed instruments for the study were (1) a supplementary reading entitled Songkhla Province Folktales, (2) a quality assessment form for supplementary reading, and (3) a questionnaire on student's opinions toward the supplementary reading. Statistics employed for data analysis were the IOC index, mean, and standard deviation.

Findings from this independent study were as follows: (1) the constructed supplementary reading entitled Songkhla Province Folktales for Prathom Suksa VI students contained 15 Songkha province folktales, each of which had illustrations, vocabulary glossary, end-of-story questions, and suggested activities; and (2) results of quality verification by the experts showed that overall quality of the constructed supplementary reading was appropriate with the IOC indices ranging from 0.66 to 1.00, and the students had opinions that the supplementary reading was appropriate at the highest level.

Keywords: Supplementary reading, Folktale, Songkhla province, Prathom Suksa VI

กิตติกรรมประกาศ

การทำรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามอย่างใกล้ชิดด้วยดีตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งงานสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านได้แก่ อาจารย์ปิ่นอนงค์ ชุมลลอ อาจารย์บำเพ็ญ บุญชูดวง และอาจารย์มลฤดี สุวรรณนิมิต ที่ได้ตรวจสอบคุณภาพหนังสือเพื่อให้หนังสือมีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้รู้ในท้องถิ่น มหาวิทยาลัยทักษิณ สถาบันทักษิณคดีศึกษา ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสงขลา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการสืบค้นข้อมูลท้องถิ่นที่ใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำหนังสือ

นอกจากนี้ผู้ศึกษาขอขอบคุณ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา ที่ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากการทดลองใช้หนังสือเล่มนี้ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้ศึกษาขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีได้เอื้อนามในครั้งนี้เป็นอย่างสูง ซึ่งล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

มุกรินทร์ วิชาธิคุณ

เมษายน 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	4
ขอบเขตการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการสร้างหนังสือ	5
แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	29
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	36
บทที่ 2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม	37
บทที่ 3 สรุปรายการศึกษ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
สรุปรายการศึกษา	88
อภิปรายผล	93
ข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	104
ก รายชื่อบุคคลที่ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน	105
ข ตัวอย่างแบบประเมินการคัดเลือกนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา โดยผู้รู้ในท้องถิ่น	107
ค ตารางแสดงการประเมินเพื่อคัดเลือกนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา โดยผู้รู้ในท้องถิ่น	109
ง สำเนาหนังสือเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ	112
จ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	114
ฉ ตัวอย่างแบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ	116
ช ตารางแสดงการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	119

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ซ ตัวอย่างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม	123
ฅ ตารางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักเรียน	126
ประวัติผู้ศึกษา	131

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นวิธีการเรียนรู้ที่สำคัญของมนุษย์ เนื่องจากองค์ความรู้และข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนเรื่องราวสรรพความรู้ต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นในโลกจากการคิดค้นแสวงหาของมนุษย์จะถูกบันทึกไว้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งในลักษณะที่เป็นลายลักษณ์อักษรและอื่นๆ ทั้งนี้การมีความรู้ในด้านต่างๆ เป็นพื้นฐานย่อมทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต อีกทั้งในปัจจุบันเป็นยุคแห่งความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นเหตุให้สังคมโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บุคคลจึงต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ด้วยการแสวงหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่า หนังสือเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ที่ดีที่สุดที่ช่วยพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญา และการอ่านหนังสือก็มีความจำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

สมเด็จพระเทพพระรัตนราชสุตาสยามบรมราชกุมารี (2553) มีพระราชดำรัสกล่าวถึงการปลูกฝังให้คนไทยรักการอ่าน ความว่า

“ขอให้ทุกฝ่ายมีกำลังใจที่จะร่วมกันปลูกฝังวัฒนธรรมการอ่านให้หยั่งรากลึกในสังคมไทย เพราะหากสังคมไทยก้าวไปสู่สังคมแห่งการอ่าน การใฝ่หาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติก็จะเจริญพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม”

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านเช่นกัน จะเห็นได้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดทำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพผู้เรียน จัดให้ทักษะการอ่านเป็นสาระหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา สร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับนักการศึกษาหลายท่าน ที่กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ เช่น แม้นมาส ซวลิต (2545, น. 5) กล่าวว่า ทักษะสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคือการอ่าน ช่วยให้มีความรู้และประสบการณ์ สิ่งสำคัญที่ต้องมี นั่นคือหนังสือที่มีคุณภาพและมีเนื้อหาหลากหลาย

เอมอร เนียมน้อย (2551, น. 9) กล่าวว่า การอ่านมีประโยชน์และความจำเป็นกับบุคคลทุกอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ที่เป็นักเรียน นิสิต นักศึกษา เนื่องจากวิธีการเรียนในสมัยนี้ต้อง

ศึกษาค้นคว้าหาความรู้มาประกอบการเรียนให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น ดังนั้นทักษะการอ่านจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554, น. 159) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่าเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เพราะมนุษย์อยู่ในยุคของข้อมูลข่าวสารเนื้อหาสาระทางวิชาการ รวมทั้งข้อมูลต่างๆ ในชีวิตประจำวันล้วนต้องอาศัยการอ่าน จึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้ถูกต้อง แม้จะมีเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสารกันกลับยิ่งต้องอ่านและใช้วิจารณ์ญาณในการอ่านมากขึ้น ดังนั้นหนังสือจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาชีวิต อันจะทำให้ผู้อ่านมีความฉลาดรอบรู้ ส่งเสริมให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ รับรู้ข่าวสารที่ทันสมัย อีกทั้งรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

จากความสำคัญของการอ่านที่กล่าวมา การอ่านหนังสือจึงเป็นแนวทางที่ช่วยเสริมสร้างสติปัญญาให้แก่นักเรียน ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนการสอน จึงต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมซึ่งเป็นสื่อที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ อย่างกว้างขวาง หากนักเรียนไม่ได้อ่านหนังสือหรือมีหนังสืออ่านไม่เพียงพอ ก็จะทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนเกิดได้ไม่เต็มที่ ในการส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนนั้น การใช้หนังสือเรียนแต่เพียงอย่างเดียวไม่พอเพียงต่อความต้องการของนักเรียน เพราะหนังสือเรียนไม่อาจรวมมวลประสบการณ์ไว้ได้ทั้งหมด ดังนั้นการที่จะให้นักเรียนได้รับความพึงพอใจในการอ่านหนังสือ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการอ่านอย่างกว้างขวาง จึงต้องมีการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือส่งเสริมการอ่านเข้ามาประกอบ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 5 สาระ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานที่ 5.1 เข้าใจแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า ชำนาญ และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยจึงต้องจัดให้นักเรียนได้ศึกษาภูมิปัญญาทางภาษาของท้องถิ่นอีกด้วย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กล่าวถึงความสำคัญในเรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ว่า นอกจากจะต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วยังต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ชีวิตจริงของตนเองในท้องถิ่น เรียนรู้สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา สภาพสังคม ภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนความรักความผูกพัน และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในสังคม

นิทานพื้นบ้านเป็นภูมิปัญญาทางภาษาอย่างหนึ่งซึ่งถูกถ่ายทอดสืบต่อมาจากรุ่นสู่รุ่น

นิทานพื้นบ้านมีคุณค่าหลากหลายด้านดังที่ อารีย์ ทองแก้ว (2550, น. 7) กล่าวถึงคุณค่าของนิทานพื้นบ้านว่าเป็นการสะท้อนความคิดจินตนาการของชาวบ้าน ตามสภาพวิถีชีวิตของชุมชน เป็นการถ่ายทอดความคิดบริสุทธิ์ของคนในชุมชนแต่ละท้องถิ่น ทั้งการคิด การเขียน นิทานทำให้เห็นคุณค่าชีวิต ทั้งทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ นอกจากนั้น นิทานยังสะท้อนภูมิปัญญาของผู้คิดสร้างสรรค์ และผู้สืบทอดนำมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิตตามยุคสมัย จัดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า ควรค่าแก่การศึกษาค้นคว้าและอนุรักษ์ เพื่อสืบทอดเป็นมรดกแก่ชนรุ่นหลัง นิทานพื้นบ้านจัดเป็นสื่อที่ใกล้ชิดตัวนักเรียน เมื่อนักเรียนมีความรู้ประสบการณ์เดิมจากการได้ยินได้ฟังการเล่าของบุคคลในท้องถิ่นมาก่อน จึงเป็นเรื่องที่คุ้นเคยและง่ายต่อความเข้าใจของนักเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ

งานวิจัยที่นำนิทานพื้นบ้านมาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้แก่ ฉวีวรรณ วรรณค์ ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านเมืองอุบล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผลการศึกษาพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านเมืองอุบล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วยนิทานพื้นบ้านจำนวน 12 เรื่อง เป็นหนังสือที่มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับดี

สงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน ก่อนที่จะมาเป็นเมืองสงขลาในปัจจุบันดังที่ สนิท บุญฤทธิ์ (2545, น. 5) ได้เขียนไว้ว่า เมืองสงขลาได้เกิดขึ้นมาแล้วหลายครั้งต่างกาลเวลาและต่างตำแหน่งที่ตั้ง ก่อให้เกิดชุมชนต่างๆ ขึ้นมากมาย เช่น ชุมชนหัวเขาแดง ชุมชนสทิงพระ ชุมชนบ่อยาง ซึ่งกลายมาเป็นจังหวัดสงขลาในปัจจุบัน เรื่องราวของเมืองสงขลาได้บันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยอยุธยาที่มีความเจริญรุ่งเรืองของชุมชนต่างๆ ตามถิ่นที่ตั้งท่ามาหาหินของชาวเมืองสงขลา เป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรมมีแหล่งโบราณสถานโบราณวัตถุ ชุมชนโบราณเกิดขึ้นมากมาย ปรากฏศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ศึกษาในหลายรูปแบบ เช่น หนังตะลุง เพลงพื้นบ้าน ปริศนาคำทาย พิธีกรรม ความเชื่อ บทสวด ตำนานพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน เป็นต้น ซึ่งการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านี้มาใช้ในแง่ของการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นสิ่งที่น่าสนใจ เพราะยังมีผู้นำมาใช้ค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะนิทานพื้นบ้านที่แพร่กระจายอยู่ในท้องถิ่น

นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา ภูมิปัญญาทางภาษาอย่างหนึ่งของชาวสงขลาที่เล่าสืบทอดกันมาจากคนรุ่นสู่รุ่น เป็นนิทานทางภูมิปัญญา ส่งเสริมความรู้ ความคิด และจินตนาการ เป็นเรื่องราวที่มีตัวละครแสดงพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิด ที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต ของคนในจังหวัดสงขลาในอดีต อีกทั้งมีคุณค่าในแง่การศึกษาศัพท์ สำนวน ภาษาถิ่นได้ รวมถึงการปลูกฝังค่านิยม ความคิด คติสอนใจต่างๆ ที่สอดแทรกอยู่ในนิทาน ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการฟัง และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว บางเรื่องจัดเป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่นนี้โดยตรง จังหวัดสงขลา มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั้งเดิม และยังมีภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่อง ดังเช่น นิทานพื้นบ้านซึ่งถ่ายทอดภูมิปัญญาทางภาษาของคนท้องถิ่นที่คนรุ่นใหม่

ควรได้รับรู้ และเห็นคุณค่า ช่วยกันอนุรักษ์สืบสานให้ดำรงอยู่ต่อไป

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่นของตนเอง สร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา เพื่อใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และใช้เป็นสื่อประกอบในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลามากยิ่งขึ้น รักและหวงแหนในความเป็นท้องถิ่นของตนเอง และที่สำคัญคือส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่านอีกทางหนึ่งด้วย

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

3. ขอบเขตการศึกษา

3.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา มีเนื้อหาประกอบด้วยนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา จำนวน 15 เรื่อง ได้แก่

- 3.1 แก้วเส็ง
- 3.2 เกาะหนูเกาะแมว
- 3.3 หินนายแรง
- 3.4 นางम्मหอม
- 3.5 พ่อทวดช้าง
- 3.6 ไทปริศนา
- 3.7 น้ำกระจาย
- 3.8 เขารักเกียรติ
- 3.9 ยายโสดาสา
- 3.10 ทวดจระเข้หัวเขาแดง
- 3.11 อ่างทองคำ
- 3.12 แม่เนียง

3.13 เขาวังชิง

3.14 คอกควายนายแรง

3.15 พ่อทวดวัดแหลมโพธิ์

นิทานแต่ละเรื่องจะมีภาพประกอบ อธิบายคำศัพท์ คำถามท้ายเรื่อง กิจกรรมเสนอแนะ

3.2 การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือ ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมด้านนิทานพื้นบ้าน ด้านการใช้ภาษาไทย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ประเมินโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง และให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน ประเมินโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตรฐานประเมินค่า

4. นิยามศัพท์

4.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นหนังสืออ่าน สำหรับผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือใช้เป็นหนังสือประกอบการเรียนการสอนได้ ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล รวมทั้งเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีนิสัยรักการอ่าน

4.2 นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา หมายถึง นิทานที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้นจากเนื้อหาที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้รู้ในท้องถิ่น การสืบค้นจากสารสนเทศ นำมาเรียบเรียง พร้อมทั้งวาดภาพประกอบ

5. กรอบแนวคิดในการสร้างหนังสือ

กรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

5.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

5.3 เอกสารที่เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

5.1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นลักษณะการแสดงพฤติกรรมในการสื่อความหมายอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างกันและกัน ความหมายของการอ่านได้มีผู้รู้แสดงความหมายไว้หลายท่านดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, น. 1) ได้บอกความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือความเข้าใจในสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร คำ และข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมา

ไพพรรณ อินทนิล (2546, น. 6) ได้บอกความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือการสื่อความหมายอีกประเภทหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เป็นทักษะที่สืบเนื่องจากการฟังและการพูด และจัดว่าเป็นทักษะที่ยากที่สุดแก่การสอน

เสนีย์ วิลาวรรณ (2546, น. 129) ได้บอกความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ การแปลความหมายจากตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และมีความเข้าใจเรื่องราว ตรงตามกับผู้ส่งสารต้องการถ่ายทอดออกมา แล้วจึงนำความรู้ความคิดปรีอสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ

จากความหมายของการอ่านจึงสรุปได้ว่า การอ่านหมายถึงกระบวนการสื่อความหมายโดยทำความเข้าใจในตัวอักษร สัญลักษณ์ รูปภาพ คำ หรือข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมา แล้วนำความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

5.1.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การอ่านเปรียบเสมือนกุญแจดอกสำคัญที่จะไขไปสู่ความรู้และสร้างสติปัญญาให้เฉลียวฉลาดก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่กำลังเจริญเติบโต ทั้งนี้ต้องส่งเสริมให้มีการอ่านหนังสืออย่างกว้างขวาง โดยสอดคล้องกับค่านิยมและความต้องการของสังคม นอกจากการอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านมีความรอบรู้อย่างขึ้นแล้ว ก็ยังจะทำให้ผู้อ่านเป็นคนทันโลกทันเหตุการณ์ และสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคนอื่นๆ (2546, น. 57) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้
2. การอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
3. การอ่านเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม
4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดอ่านและฉลาดรอบรู้

5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ
6. การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต
7. การอ่านเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมืองการปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์และสังคม
8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, น. 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้สรุปได้ดังนี้คือ

1. การอ่านช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต
2. การอ่านทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อชีวิต
3. การอ่านช่วยให้เป็นคนมีเหตุผล และมีความคิดที่กว้างไกล
4. การอ่านทำให้คลายทุกข์ได้

กานต์มณี ศักดิ์เจริญ (กรมวิชาการ, 2546, น. 89) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้คือ การอ่านเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการดำเนินชีวิต เพราะการอ่านมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ผู้ใดมีความสามารถในการอ่านหนังสือเป็นพิเศษก็มีโอกาสเจริญก้าวหน้าในอาชีพ โลกปัจจุบันเรียกได้ว่าเป็นโลกแห่งการอ่าน เพราะการอ่านจะแทรกอยู่ในกิจกรรมทุกประเภท ในการสื่อสารซึ่งกันและกัน ในชีวิตประจำวัน จึงต้องอาศัยการอ่านเพื่อความเข้าใจการอ่านจึงมีบทบาทสำคัญในชีวิตของมนุษย์

ไพพรรณ อินทนิล (2546, น. 7) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน ไว้ดังนี้คือ

1. การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน
2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้
3. การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ทำให้ผู้อ่านเกิดสติปัญญา มีความรู้กว้างขวาง นำความรู้ที่อ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนเองและผู้อื่น ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้อย่างมีความสุข

5.1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นการรับข้อมูลข่าวสารที่เราจะต้องใช้ในสังคมเพราะมีการติดต่อสื่อสารกัน การอ่านจึงมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันไปตามความต้องการของผู้อ่าน จุดมุ่งหมายในการอ่านมีผู้เชี่ยวชาญ กล่าวไว้ดังนี้ เช่น

ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2544, น. 8) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านว่า นอกจากเพิ่มพูนความรู้ เกิดความคิดและเพื่อความบันเทิงแล้ว การอ่านยังมีจุดมุ่งหมาย เพื่อความ

จรรโลงใจ รวมทั้งเพื่อสนองความต้องการอื่นๆ ของมนุษย์ เช่นความต้องการทางสังคม การยอมรับจากคนอื่น

วิทวัส โสภวงศ์ และคนอื่นๆ (2548, น. 8) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ในการอ่าน ดังนี้คือ

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้
2. เพื่อให้เกิดความคิด
3. เพื่อความบันเทิง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคนอื่นๆ (2546, น. 59) กล่าวว่า การอ่านหนังสือของแต่ละคน จุดมุ่งหมายแตกต่างกันออกไปจำแนกได้กว้างๆ คือ

1. การอ่านหาความรู้ เช่น การอ่านหนังสือตำราประเภทวิชาการ สารคดีทางวิชาการการวิจัยต่างๆ
2. อ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่านหนังสือประเภทสารคดีท่องเที่ยว นวนิยาย รายงานการประชุม
3. อ่านเพื่อทราบข่าวสารความคิด เช่น การอ่านหนังสือประเภท บทความ ข่าว รายงานการประชุม
4. อ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะในแต่ละครั้ง เป็นการอ่านที่ไม่ได้เจาะจงแต่เป็นการอ่านเป็นครั้งคราวในเรื่องที่ตนสนใจ

ดังนั้นการอ่านจึงมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันตามความต้องการของแต่ละคน ผู้ศึกษาจึงสรุปจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ 3 ประเด็น คือ เพื่อต้องการความรู้ ความคิด เพื่อให้เกิดความบันเทิง และอ่านเพื่อจรรโลงใจ

5.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

5.2.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้มีหลายท่านให้คำจำกัดความของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

จักรภัทร พงศ์ภัทร (2540, น. 1) ได้อธิบายว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

สุวิมล เหลือลมัย (2542, น. 8) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า คือหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละคน สิ่งพิมพ์ประเภทนี้เคยเรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 6) ได้อธิบายความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า คือหนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ

อรทัย ศิลป์ประกอบ (2543, น. 32) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร แต่มีรูปแบบในการนำเสนอเป็นสารคดีหรือบันเทิงคดีที่มีความเหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านแตกฉาน และมีความรู้ควบคู่กับบันเทิงคดีอีกด้วย จึงสามารถนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีประโยชน์ได้เป็นอย่างดี

ปานระวี ยงยุทธวิชัย และคนอื่นๆ (2548, น. 3) ได้อธิบายความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม ได้แก่ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

ดังนั้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงหมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นหนังสืออ่านสำหรับผู้เรียนอ่านศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือใช้เป็นหนังสือประกอบการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้บางตอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล รวมทั้งเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และมีนิสัยรักการอ่าน

5.2.2 จุดมุ่งหมายของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม การกำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสือ ช่วยให้การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีเป้าหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนี้

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534, น. 2) ได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการสร้างหนังสือสำหรับเด็กไว้ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มการรับรู้ของเด็ก เพราะผู้สร้างหนังสือเด็กย่อมต้องการให้เด็กได้เรียนรู้
2. เข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งจะเป็นหนทางที่让孩子ได้รับความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. เพื่อให้ความบันเทิง เมื่อเด็กได้อ่านหนังสือ ก็จะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็น การพักผ่อนทางจิตใจอย่างหนึ่ง ช่วยให้มีความผ่อนคลายสบายใจ
4. เพื่อส่งเสริมการอ่านและความเข้าใจภาษา หมายความว่าถ้ามีหนังสือใหม่ๆ ที่มีเนื้อเรื่องสนุกสนานเด็กจะสนใจทำให้เกิดความชำนาญ อ่านหนังสือได้คล่องแคล่วเป็นวิธีหนึ่ง ที่สนับสนุนการเรียนภาษาของเด็ก ทั้งทางด้านการพูด ฟัง อ่าน และ เขียน

5. เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก การที่มีหนังสือสนุกๆ ให้เด็กอ่านเด็กจะอ่านหนังสือทุกวันจนเป็นนิสัย ทำให้เด็กรักการอ่านหนังสืออันจะยังผลให้เด็กเป็นคนรอบรู้

6. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กชอบวาดภาพสัตว์หรือของเล่นพูดได้ และมีบทบาททำอะไรต่างๆ หนังสือเด็กจะมีเนื้อหาที่ใช้เวทมนต์คาถาบันดาลสิ่งต่างๆ เป็นการช่วยให้เด็กเกิดความคิด สามารถคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาได้

7. เพื่อปลูกฝังทัศนคติและแนวทางคตินิยมปลูกฝังให้เกิดความคิดที่สอดคล้องกับระบบการปกครองและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งคุณธรรมและค่านิยมที่จะยังประโยชน์ให้เขาอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

8. เพื่อช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ เมื่อเด็กได้อ่านหนังสือดีๆ ที่เหมาะกับวัย จะช่วยให้เด็กรอบรู้ในสิ่งต่างๆ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, น. 3) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการจัดทำวรรณกรรมสำหรับเด็กไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกผ่อนคลายอารมณ์
2. เพื่อให้อ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว แดกฉาน
3. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น
4. เพื่อเป็นการลับสมอง ส่งเสริมจินตนาการ ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
5. ให้ความรู้ สนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็กให้เข้าใจสิ่งแวดล้อม
6. ปลูกฝังคุณธรรม
7. เพื่อให้เด็กรักการอ่าน
8. เพื่อให้เด็กรู้จักค้นคว้าเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน
9. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจ
10. เพื่อแก้ปัญหาให้กับเด็ก เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ทั้งปัญหาการเรียนและสังคม ดังนั้นการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงมีจุดมุ่งหมายประการ ซึ่งสามารถสรุป

เป็นแนวทางได้ดังนี้คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยให้เด็กได้รับความรู้ ความคิด จินตนาการ และความเพลิดเพลิน เพื่อให้เด็กมีหนังสืออ่านที่เหมาะสมกับวัย ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และมีนิสัยรักการอ่าน

5.2.3 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การอ่านหนังสือเป็นการเปิดประตูสู่ปัญญา การสร้างหนังสือจึงมีประโยชน์หลายด้านดังนี้

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534, น. 2) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของหนังสือสำหรับเด็กไว้ดังนี้ คือ

1. หนังสือเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาเด็ก เพราะการอ่านหนังสือจะทำให้เด็กมีความรู้กว้างขวาง เกิดจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ ฉลาดรอบรู้ มีไหวพริบดี
2. หนังสือเป็นอาหารสมองที่สำคัญอย่างยิ่งต่อเด็ก เนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสมอง การที่เด็กได้อ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัย จะช่วยให้เด็กพัฒนาด้านสติปัญญาและอารมณ์ได้อย่างดี
3. นอกจากนั้นหนังสือยังเป็นเพื่อนแก้เหงา ช่วยทดแทนสิ่งที่เด็กขาด เช่น ความรู้สึกว่าเหงา มีปมด้วย ทำให้เด็กเกิดความอบอุ่นทางใจ ผ่อนคลายความตึงเครียดและได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

จินตนา ไบกาชุยี (2542, น. 8-9) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือเด็กดังนี้ คือ

1. ช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการของวัยเด็ก
2. ช่วยสร้างความคิดคำนึงและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
3. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญตามวัย
4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และแบบอย่างอันน่าพึงปรารถนา ให้บังเกิดแก่เด็ก
5. ช่วยให้เด็กรู้จักการอ่านหนังสือเป็น อ่านหนังสือเก่ง เกิดนิสัยรักการอ่าน
6. ช่วยทดแทนความรู้สึกที่เด็กขาดหายไป เช่น ขาดความรัก ความว่าเหว หนังสือเกี่ยวกับ เรื่องเหล่านี้จะช่วยปลอบประโลมจิตใจของเด็กและเป็นเพื่อนกับเด็กได้ดี
7. ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย เป็นการป้องกันไม่ให้เด็กหันไปอ่านและสนใจเรื่องของผู้ใหญ่เร็วกว่าวัยกำหนด อันเป็นสิ่งชักนำให้เด็กประพฤตินในสิ่งที่ไม่สมควร

ดังนั้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงเป็นหนังสือที่มีประโยชน์เป็นอาหารสมองที่ช่วยพัฒนาเด็กให้มีความรู้กว้างขวาง ส่งเสริมให้เกิดจินตนาการ เป็นเพื่อนแก้เหงา ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดและได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

5.2.4 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ได้มีผู้เชี่ยวชาญอธิบายถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีไว้ดังนี้

สมพร จารุณัฐ (2554, น. 5-8) ได้เสนอลักษณะที่สำคัญของการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับความรู้หรือทักษะ ส่งเสริมสติปัญญา ส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะในการสังเกต ตีความ

เปรียบเทียบ ใช้เหตุและผล จำแนกแจกแจงวิเคราะห์ ประเมินค่า ตลอดจนสามารถนำความรู้ และทักษะ เหล่านั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่างๆ

2. ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม หนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากจะเสนอเนื้อหาสาระ ที่เป็นความรู้และส่งเสริมสติปัญญาแล้ว ยังสอดแทรกแนวความคิดที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดเจตคติที่เหมาะสม ในการนำความรู้นั้นไปใช้ตามแนวทางที่พึงประสงค์ เป็นประโยชน์แก่ตนและส่วนรวม

3. ส่งเสริมความเข้าใจ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรเสนอเนื้อหาสาระในลักษณะ ที่ส่งเสริมให้ ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องราวได้ กล่าวคือ มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง เหมาะสมกับ ความรู้และประสบการณ์ทางด้านการใช้ภาษาของผู้อ่าน เสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนและตาม พัฒนาการทางสติปัญญาของผู้อ่าน ให้ตัวอย่างที่เหมาะสม ตลอดจนใช้เทคนิควิธีหรือเรื่องส่งเสริมความ เข้าใจอื่นๆ เช่น ภาพประกอบ แผนภูมิ ตาราง ฯลฯ

4. ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะที่ กระตุ้นให้ ผู้อ่านเกิดความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ ผู้เขียนควร พิจารณาเสนอเรื่องราวที่เด็กแต่ละวัยสนใจ เน้นให้ความสำคัญ และประโยชน์ของเรื่องราวที่เสนอ ซึ่งสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้เรียน สอดแทรกคำถามยั่วยุต่างๆ ตลอดจนเสนอแนะหนังสืออื่นๆ ที่ผู้อ่านอาจ ไปศึกษาให้กว้างขวางลึกซึ้งซึ่งตามความสนใจ

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 10-19) ได้อธิบายถึงลักษณะของหนังสืออ่าน เพิ่มเติม ที่เหมาะสมสำหรับผู้อ่าน สรุปได้ดังนี้

1. เนื้อหาไม่วัดดูประสงค์และแก่นเรื่องบ่งบอกชัดเจน หนังสือสำหรับเด็กควรมี วัตถุประสงค์หรือแก่นของเรื่องที่ชัดเจนเพียงเรื่องเดียว ไม่ควรมีหลายเรื่องเพราะจะทำให้ผู้อ่านสับสนได้ ง่าย

2. เนื้อหาต้องมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย การเลือกเนื้อหาต้องพิจารณาให้ เหมาะสมกับวัยความสามารถในการอ่าน และความสนใจในการอ่านของผู้อ่านตามระดับวัย เนื้อหาควร สนุกสนานเพลิดเพลิน ใช้ตัวละครที่เหมาะสม และมีบทสนทนาพอสมควร

3. แนวการเขียนเนื้อหาหรือเสนอเนื้อหา มีหลายประเภท เช่น นิยาย นิทาน นิทานพื้นเมือง ฯลฯ แนวการเขียนนี้ควรเลือกให้เหมาะสมกับประเภทของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของ หนังสือ เมื่อเลือกใช้ประเภทใด จะต้องใช้อย่างถูกต้องตามรูปแบบไม่ปะปนจนสับสนและควรกลมกลืนกัน

4. ภาพประกอบเป็นส่วนสำคัญของหนังสือสำหรับเด็ก จะต้องมีการประกอบ เสมอ สัดส่วนของภาพกับเนื้อเรื่อง ขึ้นอยู่กับวัยของผู้อ่าน

5. ภาษาและสำนวนที่ใช้ ต้องใช้คำง่าย ใช้ประโยคสั้นๆ หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์ ยาก หรือคำศัพท์ทางวิชาการต่างๆ เลือกใช้คำให้เหมาะสมกับเนื้อหา สั้นกระชับได้ใจความใช้คำที่ สามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ทันที

6. ขนาดตัวอักษร และการเลือกใช้แบบตัวอักษรและชนิดของตัวอักษรไม่ควรใช้ ตัวอักษรประดิษฐ์ ให้ใช้ตัวอักษรที่อ่านง่ายและชัดเจน การเลือกขนาดตัวอักษรขึ้นอยู่กับปริมาณเนื้อหาของเรื่อง ความยาวของเรื่องหรือรูปเล่มหนังสือ และวัยของผู้อ่าน

7. รูปเล่มของหนังสือ ควรมีขนาดกะทัดรัดไม่ใหญ่กว้างยาวหรือเล็กเกินไป เพราะจะถืออ่านได้ไม่สะดวก การเย็บเล่มควรมีความแข็งแรงทนทาน ทั้งนี้ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับจำนวนหน้า ชนิดกระดาษ และปกของหนังสือ

สรุปได้ว่าลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ต้องมีเนื้อหาที่น่าสนใจและอิงหลักสูตร มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน สามารถส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ควรมีภาพประกอบเพื่อให้หนังสืออ่านมากยิ่งขึ้น มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ขนาดของหนังสือมีความเหมาะสม

5.2.5 ขั้นตอนการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กนั้นจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ในการจัดทำต้องมีความละเอียดรอบคอบ เพื่อให้หนังสือมีคุณค่าเหมาะสมกับความสนใจและจุดมุ่งหมายของหนังสือ การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีขั้นตอนในการจัดทำได้มีผู้เชี่ยวชาญแนะนำไว้เช่น

จินตนา ไบกาชุยี (2542, น. 48-53) ได้แนะนำขั้นตอนในการเขียนไว้ 3 ขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ตั้งเป้าหมายในการเขียนให้ชัดเจนว่าจะเขียนในรูปแบบใด นิทาน นิยาย เรื่องสั้น ฯลฯ แนวคิดของเรื่องต้องกำหนดให้ชัดเจน และควรมีเพียงแนวคิดเดียว ไม่ควรมีหลายแนวคิด เขียนโครงเรื่องไว้คร่าวๆ ทบทวนดูว่าลงตัวหรือไม่กำหนดความยาวของเรื่องว่าจะใช้กี่หน้า เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ลงมือเขียนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างละเอียด แล้วตั้งชื่อเรื่องพร้อมกับทบทวนชื่อเรื่องว่าเหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือไม่ เมื่อเขียนเสร็จแล้ว ให้เก็บไว้สักกระยะหนึ่ง แล้วนำมาอ่านใหม่ เพื่อหาข้อบกพร่อง ปรับปรุงจนพอใจอีกครั้ง

ขั้นที่ 3 ทบทวนเรื่องที่เขียนอีกครั้ง เพื่อดูสำนวนภาษา ลงมือเขียนหรือพิมพ์ต้นฉบับ และอ่านทบทวนเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อดูความถูกต้องโดยเฉพาะตัวสะกด ก่อนส่งต้นฉบับให้บรรณาธิการเพื่อจัดทำภาพประกอบ

สุวรรณา รัตนธรรมเมธี (2550, น. 127-132) ได้สรุปขั้นตอนในการจัดทำหนังสือไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ของการเขียน ระบุให้ชัดเจนว่าหนังสือนี้เขียนขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด ผู้อ่านจะได้อะไรจากหนังสือเล่มนี้บ้าง
2. กำหนดเนื้อหาให้ชัดเจนว่าจะเขียนเนื้อหาอะไร กลุ่มสาระการเรียนรู้ใด

3. กำหนดกลุ่มผู้อ่าน ผู้อ่านแต่ละวัยย่อมต้องการอ่านหนังสือที่มีลักษณะแตกต่างกัน การจัดทำหนังสือจึงต้องคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ

4. กำหนดองค์ประกอบในการเขียน เช่น กำหนดลักษณะของหนังสือให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของผู้อ่าน เป้าหมาย และเนื้อหา ศึกษารายละเอียดของเนื้อหา โดยรวบรวมจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น หรือแหล่งความรู้ต่างๆ ศึกษารูปแบบการเขียนว่าจะป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง

5. เลือกแนวการเขียน กลวิธี หรือท่วงทำนองการเขียน ซึ่งทำได้ทั้งในรูปแบบบันเทิงคดี สร้างสรรค์ จรรโลงใจ และรูปแบบสารคดี ท่วงทำนองการเขียนของแต่ละคน จะไม่เหมือนกัน บางคนชอบเขียนครั้นเครง ตลก ขบขัน บางคนเครงขริม จริงจัง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคน

6. วางโครงเรื่องหรือจัดทำโครงสร้างหนังสือ โดยกำหนดแนวคิดหลัก และเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกัน การวางโครงเรื่องเป็นเสมือนเข็มทิศที่ชี้บอกให้เดินถูกทิศ

สรุปขั้นตอนการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ กำหนดรูปแบบการเขียนและประเภทของหนังสือให้ชัดเจน เลือกขนาดและตัวอักษรให้เหมาะสม การใช้ภาษาที่สละสลวยชัดเจนอ่านง่ายเหมาะกับวัยผู้อ่าน รวมทั้งจัดทำภาพประกอบให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

5.2.6 การจัดทำหน้าและรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ความสวยงาม และเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก การผลิตหนังสือให้นำอ่านจึงต้องมีความประณีตในการออกแบบ การจัดทำหน้า และรูปเล่มของหนังสือ มีหลักการในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534, น. 70) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การออกแบบปกควรให้ทันสมัยดึงดูดความสนใจของเด็กด้วยสีและภาพที่ตรงกับเนื้อเรื่องอาศัยหลักเกณฑ์ ดังนี้คือ

1. การออกแบบปก เลือกเอาตอนที่น่าสนใจที่สุด
2. ถ้าเป็นหนังสือชุดมีหลายเล่ม ภาพปกแต่ละเล่มไม่ควรออกแบบให้ซ้ำกัน เพราะจะทำให้เด็กเบื่อ

3. สีปกควรเป็นสีฉูดฉาด เช่น เขียว แดง
4. บนปกควรเขียนชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง และผู้วาดภาพประกอบใช้ขนาดตัวอักษรโต สะดุดตาว่าเนื้อเรื่อง ไม่ควรใช้อักษรประดิษฐ์เพราะจะทำให้อ่านยาก

5. ปกหนังสือควรเป็นปกแข็งหรือปกอ่อนก็ได้

จินตนา ไบกาชุย (2542, น. 19) ให้ความเห็นว่า ปกหนังสือต้องออกแบบให้สะดุดตาของผู้อ่าน และมีชื่อเรื่องหนังสือที่ชัดเจนปรากฏอยู่ด้วย

นอกจากนั้น ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, น. 43) ได้กล่าวว่า หน้าปกควรเลือกภาพที่เด่น ตรงต่อความเป็นจริง เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก

จินตนา ไบกาชุยี (2542, น. 12-13) กล่าวถึงการจัดสัดส่วนของภาพกับเนื้อเรื่อง ขึ้นอยู่กับวัยของผู้อ่าน เด็กอายุน้อยต้องมีภาพมาก เด็กอายุมากภาพอาจมีน้อยลง สีของภาพมีความสำคัญ เด็กเล็กชอบสีสดใสมากกว่าภาพขาวดำ แต่เด็กโตชอบทั้งสองอย่าง ข้อสำคัญในการใช้ภาพประกอบภาพนั้นต้องชัดเจน ไม่มีดมัว เลือน หรือมีรายละเอียดมาก

สุนทรี คุณจักร์ (ม.ป.ป., น. 59-60, 149) ได้กล่าวถึงขนาดของภาพว่า มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก เด็กทั่วไปจะชอบภาพที่ชัดเจนมีขนาดใหญ่ เด็กเล็กจะชอบภาพที่แสดงลักษณะตัวละครอย่างเด่นชัด ฉากและส่วนประกอบอื่นมีความสำคัญรองลงไป แต่เด็กโตจะให้ความสนใจรายละเอียดของฉากเพิ่มขึ้น จำนวนภาพและขนาดของภาพก็อาจจะลดลง ขนาดของภาพอาจเป็น $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ ของหน้ากระดาษ หรืออาจใช้ภาพเต็มหน้าก็ได้ ขึ้นอยู่กับระดับชั้นของวัยของผู้อ่าน โดยวัยรุ่นและก่อนวัยรุ่น สัดส่วนภาพอาจเล็กลงเหลือ $\frac{1}{4}$ ของหน้ากระดาษ ภาพและเนื้อหาไม่ควรแยกออกจากกัน ในขณะเดียวกันก็ไม่ควรซ้ำกัน ภาพของเนื้อหาตอนใดควรอยู่ใกล้กับเนื้อหาตอนนั้น การจัดหน้าควรหลีกเลี่ยงการจัดหน้าที่เหมือนกันทุกหน้า ควรสลับปรับเปลี่ยนบ้างอย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความน่าเบื่อ

สมพร จารุณัญญ (2541, น. 114) ได้อธิบายถึงบทบาทของภาพประกอบหนังสือว่ามีความสำคัญในประเด็นต่อไปนี้

1. ภาพช่วยเสริมเนื้อหาสาระของเรื่องราว หนังสือบันเทิงคดีแต่ขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ถ้าเนื้อเรื่องมีแต่การบรรยายโดยใช้ภาษาหนังสือเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีภาพประกอบเนื้อเรื่องที่แต่งขึ้น ก็อาจไม่น่าสนใจ แต่ถ้ามีภาพประกอบจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจในเนื้อเรื่องได้ชัดเจนขึ้น
2. ภาพช่วยดึงดูดความสนใจ หนังสือที่ขาดภาพประกอบ นอกจากไม่ช่วยส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระแล้ว ยังไม่น่าสนใจอีกด้วย ดังนั้นบทบาทของภาพประกอบจึงมีส่วนช่วยเสริมเนื้อหาสาระของเรื่องราวและช่วยดึงดูดความสนใจ
3. ช่วยเสริมสร้างจินตนาการ ภาพประกอบช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้แก่ผู้อ่าน
4. ภาพประกอบที่สวยงาม หรือภาพที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้อ่านไม่มีโอกาสสัมผัสโดยตรง ทำให้เกิดจินตนาการที่กว้างไกลขึ้น
5. ภาพช่วยสนองจุดมุ่งหมายเฉพาะนอกจากใช้ภาพในการเสริมเนื้อหาสาระช่วยให้หนังสือที่น่าสนใจและช่วยเสริมสร้างจินตนาการแล้วภาพประกอบยังใช้เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ

บางอย่างด้วย เช่น เพื่อล้อเลียน เปรียบเทียบ ทั้งนี้แล้วแต่จุดมุ่งหมายของผู้เขียนว่าต้องการให้เป็นไปในทางใด

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534, น. 71-72) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับหลักการจัดหน้าหนังสือมีหลักการดังนี้ คือ ดุลยภาพความกลมกลืน เอกภาพ และมีจุดเด่นเร้าอารมณ์ ลักษณะการจัดวางหน้าหนังสือสำหรับเด็กมีรูปแบบคือจัดให้ภาพกับตัวหนังสืออยู่ในหน้าเดียวกัน จัดให้ภาพกับตัวหนังสืออยู่คนละหน้า จัดภาพและตัวหนังสือควบสองหน้า และการจัดภาพมีมิติ

รัถพร ชังธาดา (2531, น. 146) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดหน้าหนังสือควรพิจารณาดูว่าหากเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำหรับเด็กโต ส่วนที่เป็นเนื้อเรื่องจะมากส่วนที่เป็นภาพจะน้อย การจัดหน้าควรเริ่มที่หน้าขวามือ และมีการเว้นที่ว่างส่วนบนของหน้าไว้เล็กน้อย เพื่อเป็นการเรียกความสนใจในการอ่าน การวางหน้าหนังสือ ต้องยึดหลักทางศิลปะที่สำคัญ 5 ประการ คือหลักสมดุล หลักเอกภาพ หลักการเน้น หรือศูนย์สนใจ หลักการเว้นช่องว่างขวา และหลักการนำสายตา การจัดวางหน้าต้องเว้นที่ว่างให้มากๆ เพื่อให้เด็กได้พักสายตา ตัวหนังสือและภาพไม่ควรวางซ้อนทับกัน การจัดวางหน้าในแต่ละหน้าไม่ควรให้เหมือนกันตลอดทั้งเล่ม ควรมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซากจำเจ

สุนทรี คุณจักร (ม.ป.ป., น. 61) ได้ให้ความเป็นเกี่ยวกับการจัดหน้าหนังสือควรมีความประณีต มีความสมดุล ภาพรวมบนหน้ากระดาษหนังสือนั้นต้องเหมาะสมทั้งขนาดของภาพขนาดของตัวอักษรรวมไปถึงช่องว่างต่างๆที่ปรากฏแก่สายตาเด็กตัวหนังสือและภาพควรชัดเจนในทุกส่วนไม่ควรวางซ้อนทับกัน และอาจมีพื้นที่ว่างเพื่อให้เด็กได้พักสายตาในแต่ละหน้า การจัดภาพและเนื้อเรื่องทำได้หลายวิธี เช่น ให้ภาพและเนื้อเรื่องอยู่คนละหน้า หรือภาพและเนื้อเรื่องอยู่หน้าเดียวกัน การจัดวางหน้าในแต่ละหน้า ไม่จำเป็นต้องให้เหมือนกันทุกหน้าก็ได้ อาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อความน่าสนใจและไม่เกิดความซ้ำซากจำเจ

ส่วนในเรื่องรูปเล่ม พิจารณาได้ดังนี้

1. ขนาดของหนังสือสำหรับเด็ก

จินตนา ไบกาชุย (2542, น. 17) กล่าวถึงขนาดของหนังสือสำหรับเด็กว่าควรมีขนาดกะทัดรัด ไม่ใหญ่กว้างหรือยาวเกินไป เช่นเดียวกับ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, น. 43) กล่าวถึงขนาดรูปเล่มหนังสือต้องกะทัดรัด เหมาะกับการจับถือของเด็กแต่ละวัย ขนาดรูปเล่มของหนังสือสำหรับเด็กไม่แน่นอน แต่ไม่ควรเล็กหรือใหญ่จนเกินไป ถ้ารูปเล่มที่มีลักษณะแปลกแตกต่างออกไป เด็กจะชอบมาก เช่นรูปหุ่น รูปของเล่น มีเสียง มีกลิ่น เป็นต้น

กรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาหนังสือ (2545, น. 42) กล่าวถึงขนาดรูปเล่มของหนังสือที่พบเห็นทั่วไปในปัจจุบันมีลักษณะแตกต่างกันไปและมีหลายขนาดดังนี้คือ

- 1) ขนาด 21 x 29.7 เซนติเมตร หรือขนาด 8 หน้ายกใหญ่
- 2) ขนาด 18.5 x 26 เซนติเมตร หรือขนาด 8 หน้ายก

3) ขนาด 14.8 x 21 เซนติเมตร หรือขนาด 16 หน้ายก

4) ขนาด 13 x 18.5 เซนติเมตร หรือขนาด 16 หน้ายกเล็ก

รศพร ชังธาดา (2531, น. 45) กล่าวว่าขนาดรูปเล่มพอเหมาะกับเด็ก คือเหมาะกับมือของเด็กที่จะหยิบยกเปิดอ่านหรือนำไปไหนมาไหนได้โดยสะดวก ขนาดของหนังสือสำหรับเด็กในเมืองไทยนิยมทำกันมากคือขนาด 8 หน้ายก และ 16 หน้ายก

2. วิธีเลือกใช้กระดาษ

มาลินี ฝิโลประการ (อ้างถึงใน นันทกาญจน์ อาจารย์ 2544, น. 14)

กล่าวถึงกระดาษที่ใช้พิมพ์หนังสือ ควรพิจารณาใช้กระดาษที่มีคุณภาพพอสมควร เช่น กระดาษปอนด์ ซึ่งเป็นกระดาษเนื้อขาวอย่างดี เก็บไว้ได้นานไม่กรอบง่าย และไม่เปลี่ยนสี แต่ราคาสูงกว่ากระดาษปรู๊ฟ ซึ่งสีไม่ขาว เนื้อไม่เรียบหากเก็บนานเกิน 1 ปี กระดาษจะกรอบและเป็นสีแดง ส่วนกระดาษอาร์ตผิวหน้าเรียบและมัน มีราคาแพง พิมพ์ภาพสีได้สวยงาม เป็นต้น

กรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาหนังสือ (2545, น. 43) กล่าวถึงชนิดของกระดาษที่ใช้พิมพ์หนังสือ คือ กระดาษปรู๊ฟ เนื้อกระดาษผลิตจากเยื่อไม้ปน ใช้พิมพ์หนังสือราคาถูก กระดาษปอนด์ เนื้อกระดาษผลิตจากเนื้อเยื่อเคมีเนื้อละเอียดขาวมีคุณภาพสูง กระดาษอาร์ตเป็นกระดาษเนื้อละเอียดขาวเคลือบด้วยวัตถุเคมีให้ผิวเรียบเป็นมันมีคุณภาพสูง

3. ขนาดของตัวหนังสือ

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534, น. 74) ได้กล่าวว่าขนาดของตัวหนังสือมีความสำคัญต่อการใช้สายตาของเด็กเป็นอย่างยิ่ง เด็กยิ่งเล็กต้องใช้อักษรตัวใหญ่ ถ้าเด็กโตใช้อักษรตัวเล็กลงลักษณะตัวอักษรควรใช้สีดำ

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 17) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเลือกใช้ตัวอักษรไม่ควรใช้ตัวอักษรประดิษฐ์บรรจง ให้ใช้ตัวอักษรที่อ่านง่ายและชัดเจน การเลือกขนาดขึ้นอยู่กับปริมาณเนื้อหาของเรื่อง รูปเล่มและวัยของผู้อ่าน

กรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาหนังสือ (2545, น. 43) ได้กล่าวถึง ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในหนังสือว่า ตัวอักษรจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กควรมีความสัมพันธ์กับวัยของเด็ก เช่น

- 1) ก่อนวัยเรียน ถึงชั้นประถมปีที่ 1 ขนาดตัวอักษรประมาณ 30 พอยท์
- 2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประมาณ 24 พอยท์
- 3) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ประมาณ 18-20 พอยท์
- 4) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประมาณ 16 พอยท์
- 5) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ต่ำกว่า 14 พอยท์

4. การเข้าเล่มหนังสือ

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 18-19) ได้ให้ความเห็นว่า การเย็บเล่มหนังสือ ควรแข็งแรงทนทานต่อการหยิบใช้ของเด็ก การเย็บมีหลายชนิด เช่นเย็บอก เย็บสัน เย็บกึ่ง เย็บไสสัน ทากาว ฯลฯ การเลือกเย็บเล่มพิจารณาจากจำนวนหน้าของหนังสือ ชนิดกระดาษและปกของหนังสือ

สรุปการจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายๆ ด้าน เช่น การออกแบบปก การจัดภาพในหนังสือ ขนาดรูปเล่มหนังสือสำหรับเด็ก การเลือกใช้กระดาษ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านด้วย

5.2.7 แนวทางการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้จัดทำต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ขั้นตอนการจัดทำ รวมทั้งมีความเข้าใจในการจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสือ จึงจะทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ และความเหมาะสม นอกจากนั้นแล้วการใช้ภาษาในการเขียนหนังสือก็มีความสำคัญดังที่ ทวีศักดิ์ ญาณประทีป (2537, น. 19-22) ได้อธิบายถึงการใช้ภาษาสำหรับการเขียนวรรณกรรมวัยรุ่น ควรตระหนักถึงสิ่งเหล่านี้ คือ

1. ภาษาพูด ภาษาที่แปลกแหวกแนวไปจากวัยเด็ก และวัยผู้ใหญ่ เป็นภาษาที่วัยรุ่นชอบใช้ ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงและนำมาใช้ เพื่อสื่อความเข้าใจ และเพื่อให้เรื่องต่างๆ อยู่ในระดับเดียวกัน ถึงจะเป็นคำแสลงที่วัยรุ่นชอบใช้ก็ไม่ใช่เป็นเรื่องเสียหาย แต่คำดังกล่าวนี้ไม่ควรนำมาใช้ในเด็กเล็ก เพราะเด็กไม่เข้าใจ

2. การใช้ภาษาที่กระชับ คือ ใช้ถ้อยคำน้อยแต่ได้ใจความ ชัดเจน และมีน้ำหนัก เช่น การสรรคำใช้ ความถูกต้อง ความเหมาะสม และคำรูปธรรม

3. การใช้ภาษาที่สละสลวย หมายถึง การรู้จักสรรหาคำเรียบง่าย แต่มีเสียงราบรื่น ไพเราะหู ความสละสลวยของการใช้ภาษาในวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น มีดังนี้

3.1 คำที่มีความหมายโดยตรงและคำที่มีความหมายโดยนัย คำที่ใช้สื่อความเข้าใจกัน นั้นไม่เพียงแต่จะมีความหมายโดยตรงตามตัวอักษรเท่านั้นยังแสดงอารมณ์ตามนึกคิดอีกด้วย ความหมายทั้งสองประการนี้ เรียกว่า ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ซึ่งคำที่มีความหมายโดยนัยนี้ เด็กวัยรุ่นย่อมเข้าใจได้ดีแล้ว เพราะเด็กวัยรุ่นรู้จักวงศัพท์กว้างขวางและเริ่มเข้าสู่ผู้ใหญ่ที่ได้รับประสบการณ์มากขึ้น

3.2 สำนวน คือ คำหรือกลุ่มคำที่แสดงออกมาเป็นข้อความพิเศษ เฉพาะภาษาหนึ่งๆ เป็นคำกล่าวที่มีชั้นเชิง ไม่ตรงไปตรงมา แต่มีความหมายในถ้อยคำนั้นๆ

3.3 ความตระการ หมายถึง การใช้ถ้อยคำสร้างภาพลักษณะเช่นนี้ควรใช้คำแสดงอาการ เช่น ชบเซา โงกแงก ถลา ร่อน เคว้งคว้าง หรือคำแสดงภาพ เช่น แม่น้ำที่ไหลลดเลี้ยว ต้นไม้ที่แผ่กิ่งก้านสาขา คลื่นที่กำลังม้วนตัวเข้าหาฝั่ง ในด้านการใช้ภาษาสำหรับวัยรุ่น นอกจากจะใช้ภาษาที่

วัยรุ่นชอบ คือภาษาพูดที่แปลกๆ ออกไป ยังสามารถใช้ภาษาอย่างผู้ใหญ่ได้ด้วย เพราะวัยรุ่นได้เรียนรู้การใช้ภาษามากพอที่จะเข้าใจได้อย่างผู้ใหญ่

นอกจากนี้ สุวรรณ รัตนธรรมเมธิ (2550, น. 59-61) กล่าวถึงแนวการสร้างหนังสือให้น่าอ่าน ไว้ดังนี้คือ

1. ใช้ภาษาสวย คือภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน กล่าวคือใช้ภาษาง่ายเป็นคำที่คุ้นเคยใกล้ตัวผู้อ่าน ไม่ใช่ภาษาที่สูงเกินไป ใช้ภาษาที่สุภาพ ภาษาที่หยาบคายไม่ควรนำมาใช้ แม้ว่าจะเป็นคำที่ใกล้ตัวก็ตาม
2. ให้อ่านละเอียดเพียงพอ การเขียนเรื่องอะไรก็ตาม ควรให้ความกระจ่างให้อ่านละเอียดแก่ผู้อ่านอย่างเหมาะสม อย่าคิดว่าผู้อ่านรู้เรื่องราวอันดีแล้ว จนละเลยรายละเอียดบางอย่างไป
3. เขียนให้อ่านง่าย การเขียนให้อ่านง่ายคือการไม่ใช้ประโยคหรือข้อความยุ่งยาก
4. ชับซ้อน ดำเนินเรื่องไม่สับสนวุ่นวายไปมา ดังนั้นก่อนลงมือเขียนต้องพิจารณาเนื้อหาที่จะนำเสนอเพื่อให้มีการดำเนินเรื่องอย่างมีขั้นตอน
5. คิดถึงผู้อ่านก่อนเขียน ก่อนลงมือเขียนควรคำนึงว่าต้องการเขียนให้ใครอ่าน ควรศึกษา ให้เข้าใจว่าเด็กแต่ละวัย มีความต้องการในการอ่านแตกต่างกันอย่างไร
6. ใช้คำให้กระชับ สั้นแต่ได้ความกว้าง จะทำให้หนังสือที่น่าอ่าน อ่านสนุก ไม่จำเป็นต้องใช้คำฟุ่มเฟือยมาก เพียงคำสั้น ๆ กระชับ แต่ได้ใจความกว้าง ชัดเจน
7. สื่อเรื่องให้ตรงประเด็น การเขียนเรื่องอะไรก็ตาม ต้องคำนึงถึงการเขียนให้ตรงประเด็น ไม่ว่าจะเขียนชื่อเรื่อง เนื้อเรื่อง ควรให้มีความสอดคล้องกัน
8. ให้มีเว้นวรรคตอนให้เหมาะสม การเขียนหนังสือที่ดีต้องมีการเว้นวรรคตอนให้เหมาะสม ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความจำ และเข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น
9. การย่อหน้าให้เหมาะสม คือมีความพอดีพอเหมาะพอควร และย่อหน้าอย่างมีความหมายด้วย การย่อหน้าแต่ละครั้งต้องมีประเด็นและความหมายเป็นเรื่องราว ไม่ใช่ย่อหน้าขึ้นใหม่โดยไม่มีหลักการ
10. ปรับแก้สำนวนก่อนนำไปใช้ ไม่ว่าจะเขียนหนังสือเพื่อเด็ก หรือเพื่อใคร เมื่อเขียนหนังสือเสร็จแล้ว ต้องตรวจ พิจารณาปรับปรุง แก้ไขสำนวนครั้งแล้วครั้งเล่า โดยให้คนอื่นช่วยตรวจทานว่าสำนวนที่เขียนนั้นเหมาะสมหรือไม่

สรุปได้ว่า การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมผู้เขียนต้องนำเสนอเนื้อเรื่องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย มีความสั้นยาวพอเหมาะ มีภาพประกอบเพื่อช่วยเสริมเนื้อหาสาระ เสริมสร้างจินตนาการ และสะท้อนให้เห็นสิ่งที่

ปรากฏในภาพความเป็นจริง การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน สละสลวย เข้าใจง่าย อธิบายความกะทัดรัด ไม่วกวน มีองค์ประกอบของหนังสือครบถ้วน

5.2.8 หลักเกณฑ์การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสือที่มีคุณค่าสำหรับเด็กต้องมีการประเมินคุณภาพหนังสือที่สร้างขึ้น ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอเกณฑ์การประเมินคุณภาพหนังสือไว้ดังนี้

सनัน มีชั้นหมาก (2537, น. 184-185) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะรูปเล่มควรพิจารณา
 - 1.1 ปก
 - 1.2 รูปเล่มในภาพรวม
 - 1.3 คุณภาพวัสดุ
 - 1.4 ขนาดตัวอักษรและความชัดเจน
 - 1.5 ขนาดรูปเล่มและจำนวนหน้า
 - 1.6 ศิลปะการจัดหน้า
2. ภาพประกอบควรพิจารณา
 - 2.1 ความถูกต้องตามหลักภาษา
 - 2.2 ความชัดเจนของข้อความ
 - 2.3 ความเหมาะสมของการใช้ศัพท์
 - 2.4 เครื่องหมายวรรคตอน
3. เนื้อหาควรพิจารณา
 - 3.1 วิธีการเสนอเรื่อง
 - 3.2 ความสอดคล้องกับหลักสูตร
 - 3.3 การเรียงลำดับความยากง่าย
 - 3.4 เอกภาพและความกลมกลืนของหนังสือ
 - 3.5 การเน้นสาระสำคัญ
 - 3.6 ความถูกต้องตรงกับเหตุการณ์
 - 3.7 กิจกรรมเสนอแนะ
 - 3.8 ภาคผนวกท้ายบท
4. การใช้ภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา ควรมีลักษณะ
 - 4.1 ความถูกต้องตามหลักภาษา

ดังนี้

4.2 ความชัดเจนของข้อความ

4.3 ความเหมาะสมของการใช้ศัพท์

4.4 เครื่องหมายวรรคตอน

5. แนวคิดริเริ่มของผู้อ่านเมื่อผู้อ่านอ่านหนังสือจบแล้วต้องสามารถสรุปใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่อง มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการเป็นของตนเอง

จึงกล่าวสรุปได้ว่าการประเมินคุณภาพของหนังสือนั้นควรพิจารณาในเรื่องของรูปแบบ การจัดหน้า เนื้อหา แนวการเขียน การใช้ภาษา และแนวคิดของเรื่องที่ได้รับ

5.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา

5.3.1 ความหมายของนิทานพื้นบ้าน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของนิทานพื้นบ้านไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556, น. 588) ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าต่อกันมา เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป

กิ่งแก้ว เพ็ชรราช (2542, น. 95) ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า นิทานเป็นคำศัพท์ ภาษาบาลี มีความหมายว่าคำเล่าเรื่อง ผู้เล่าอาจสอดแทรกอารมณ์และความคิดเห็นลงไปด้วย

เปลื้อง ณ นคร (2544, น. 250) ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า นิทานหมายถึง เหตุ เรื่องเดิม คำเล่าเรื่อง เรื่อง นิยาย

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, น. 157) ให้ความหมายไว้ว่า นิทานเป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน ด้วยมุขปาฐะ คือการเล่าจากปากต่อปากเรื่อยมา ตั้งแต่ยังไม่มีการพิมพ์เกิดขึ้นจนกระทั่งมีการพิมพ์เกิดขึ้น จึงมีการบันทึกเป็นเรื่องราว เนื่องจากเป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา เนื้อเรื่องเดียวกัน จึงมีหลายสำนวน และผิดเพี้ยนกันไป

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534, น. 32) ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า นิทานคือเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา ที่มีได้เจาะจงแสดงประวัติของความเป็นมาของเรื่อง จุดใหญ่เล่าเพื่อความสนุกสนานและความพอใจทั้งผู้เล่าและผู้ฟัง มุ่งสนองความต้องการด้านจิตใจของผู้ฟัง บางครั้งก็สอดแทรกคติเตือนใจไว้ด้วย

สรุปความหมายของนิทานพื้นบ้านหมายถึง เรื่องเล่าทุกชนิดที่เล่าสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน ทั้งที่มีลายลักษณ์อักษรและมุขปาฐะทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการด้านจิตใจของผู้ฟังอาจสอดแทรกคติธรรมไว้ด้วย

5.3.2 ลักษณะของนิทาน

มีผู้รู้หลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของนิทานพื้นบ้าน ไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, น. 175) ได้กล่าวถึงลักษณะของนิทานโดยทั่วๆ

ไป ไม่ว่าจะของชนชาติใด มักเป็นเรื่องของมนุษย์และมีตัวละคร โดยตัวละครอาจจะเป็นคน สัตว์ เทวดา นางฟ้า นิทานนอกจะให้ความบันเทิงแล้วยังสอดแทรกคติสอนใจ คุณธรรมและจริยธรรม

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2542, น. 7) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญที่สุดของ นิทานพื้นบ้านต้องเป็นนิทานที่เล่าสืบกันมาด้วยปาก และไม่ทราบว่ามีใครเป็นผู้แต่งเป็นการเล่า จากความ จำที่ได้ฟังต่อกันมา

วีระวัชร ปิ่นเขียน (2542, น. 16) ได้สรุปลักษณะของนิทานว่าเป็นเรื่องเก่าแก่ ที่เล่าต่อสืบกันมาจนถึงปัจจุบัน บางเรื่องแผ่กว้างไปทั่วโลก เมื่อตกไปยังท้องถิ่นใดก็มักปรับเนื้อเรื่อง ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของแถบนั้น ดังนั้นแม้ว่าจุดของเนื้อเรื่องจะเป็นอย่างไรก็ตาม แต่ก็มีความ แตกต่างกันในรายละเอียด

สรุปได้ว่าลักษณะของนิทานนั้น เป็นเรื่องเล่าที่เล่าต่อกันมาด้วยปากต่อปาก โดยไม่ทราบว่ามีผู้แต่งเป็นใครสำนวนที่เล่ามักเป็นร้อยแก้วนิทานพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่นอาจจะมี ลักษณะเนื้อหาคล้ายๆกัน แต่อาจแตกต่างกันบ้างในรายละเอียด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ในท้องถิ่นนั้น

5.3.3 ประเภทของนิทาน

นิทานพื้นบ้านแบ่งออกเป็นหลายประเภท โดยอาศัยเกณฑ์ต่างๆ เช่น รูปแบบ เนื้อหา เป็นต้น มีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของนิทานพื้นบ้านเอาไว้ดังนี้

ทวิศักดิ์ ญาณประทีป (2537, น. 115-116) ได้แบ่งประเภทนิทานพื้นบ้านไว้ 8 ชนิด ดังนี้

1. ประเภทเล่าซ้ำหรือนิทานไม่รู้จบ นิทานชนิดนี้มีเนื้อเรื่องและวิธีเล่า เป็นแบบเฉพาะ เช่น เรื่องตากะยายปลุกกล้วยปลุกงาให้หลานเฝ้า
2. นิทานสัตว์พูดได้ นิทานชนิดนี้แสดงให้เห็นความฉลาด ความโง่ของสัตว์ เหมือนอย่างมนุษย์ บางทีสัตว์พูดกับสัตว์ บางทีสัตว์พูดกับมนุษย์
3. นิทานตลกขบขัน นิทานชนิดนี้สามารถแยกรายละเอียดได้อีก เช่น เกี่ยวกับ คนโง่และคนฉลาดนิทานเกี่ยวกับสามีภรรยาเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ เช่น การทำนา การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น
4. นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่อธิบายเกี่ยวกับสัตว์ว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น หรือเกี่ยวกับประเพณีของมนุษย์ เช่น ทำไมจระเข้ไม่มีลิ้น ทำไมต้องแห่นางแมวเมื่อฝนไม่ตก เป็นต้น
5. นิทานเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา เรื่องชนิดนี้เป็นเรื่องความเชื่อทาง ศาสนา เรื่องวิญญูณต่างๆ เรื่องเปรต เจือก นางไม้
6. นิทานรักโศกผลบุญเป็นนิทานที่มีเรื่องรักเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น นางเอกถูก สाप พระเอกไปช่วยแล้วได้แต่งงานกัน

7. นิทานเกี่ยวกับไสยศาสตร์เวทมนตร์ นิทานประเภทนี้เป็นนิทานที่แสดงถึงอำนาจเวทมนตร์คาถา การต่อสู้กับศัตรูที่มีฤทธิ์มาก การมีอาวุธวิเศษ การชุบชีวิตคน เช่น เรื่องปลาบู่ทอง โสนน้อยเรือนงาม

8. นิทานเองสมจริง เป็นนิทานพื้นบ้านที่ให้ความสนุกสนานน่าสนใจมีความเป็นไปได้ในชีวิตจริง เช่น เรื่องแกนล่อ หรือพระล่อ นิทานประเภทนี้มีน้อยมาก

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2543, น. 8-24) ได้แบ่งประเภทนิทานพื้นบ้านของไทยไว้ 11 ประเภท ดังนี้

1. นิทานเทพปกรณัมหรือตำนานปรัมปรา นิทานประเภทนี้ของไทยกล่าวถึงโลกจักรวาล เทวดา กำเนิดมนุษย์และสัตว์ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของเทวดาและผู้ปกครองแผ่นดิน มีไม่มากนัก เท่าที่พบมีอยู่ในนิทานพื้นบ้านภาคเหนือและภาคอีสาน ซึ่งมักจะกล่าวถึงกำเนิดโลกและมนุษย์ เรื่องของเทวดา กำเนิดกษัตริย์ พระอาทิตย์ พระจันทร์ จันทรคราส สุริยคราส และฟ้าแลบ ฟ้าร้อง

2. นิทานศาสนา เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ในหนังสือแบบนิทานมีนิทานหลายตอนซึ่งเป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับพระเจ้าปดุมตัวเป็นคนขอทานไปทดสอบความมีน้ำใจ ของไทยเรา ก็มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าและพระสาวกซึ่งไม่มีอยู่ในพระไตรปิฎกหลายเรื่อง นิทานดังกล่าวตามทัศนะของผู้เล่ามักถือว่าเป็นเรื่องจริง

3. นิทานคติ มักเป็นเรื่องที่มีขนาดไม่ยาวนาน การดำเนินเรื่องไม่ซับซ้อน ตัวละครอาจเป็นคนหรือสัตว์ก็ได้ เรื่องหนึ่งๆ อาจมีตัวละครประมาณ 2 – 4 ตัว แนวคิดที่ปรากฏในนิทานประเภทนี้คือคุณค่าของจริยธรรมและผลแห่งกรรม ซึ่งให้เห็นว่าการประกอบกรรมดีย่อมได้ดี เรื่องที่พบบ่อยมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

4. นิทานมหัศจรรย์ มีลักษณะที่แตกต่างจากนิทานมหัศจรรย์ของยุโรปในด้านต่างๆ ดังนี้ การจัดประเภทนิทานมหัศจรรย์ของไทยบางเรื่อง อาจจัดเป็นนิทานประเภทอื่นด้วย เช่น บางเรื่องจะสอดแทรกคติธรรม คำสอนทางศาสนาลงไปด้วย ทำให้มีลักษณะเป็นนิทานคติด้วย การระบุสถานที่ นิทานมหัศจรรย์ของไทยบางเรื่องมีชื่อตัวละครและชื่อสถานที่ ส่วนมากมักเป็นชื่อที่เลียนแบบมาจากนิทานชาดก

5. นิทานชีวิต มีลักษณะเป็นเรื่องที่เคยเกิดขึ้นจริง นอกจากจะบอกชื่อและฐานะของตัวละครอย่างชัดเจนแล้ว ยังระบุสถานที่เกิดเหตุด้วย สถานที่ในนิทานชีวิตคือสถานที่ในท้องถิ่นต่างๆ ในประเทศไทย ดังนั้น นิทานชีวิตของไทยบางเรื่องจึงมีลักษณะเป็นนิทานประจำถิ่นด้วย เรื่องที่เล่ามักมีขนาดค่อนข้างยาว มีหลายอนุภาค และมีตัวละครหลายตัว ตัวละครส่วนใหญ่เป็นคน อาจมีตัวละครที่เป็นสัตว์และอมมนุษย์ เช่น ผีสาว เทวดา เรื่องที่เล่าอาจถือว่าเป็นนิทานชีวิตของคนไทย ได้แก่ พระล่อ ไกรทอง ขุนช้างขุนแผน เป็นต้น

6. นิทานประจำถิ่น เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาในท้องถิ่นต่างๆ และมักเป็นเรื่องที่เชื่อกันว่าเคยเกิดขึ้นจริง มีทั้งขนาดสั้นและขนาดยาว อาจมีลักษณะเป็นนิทานประเภทอื่นๆ ด้วย เนื้อเรื่องมักเกี่ยวข้องหรือเป็นการอธิบายความเป็นมาของสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น 2 อย่าง คือสิ่งที่มีอยู่โดยธรรมชาติ เช่น ภูเขา เกาะ หิน ลำธาร ถ้ำ ฯลฯ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเนื่องในศาสนา ได้แก่ เจดีย์ต่างๆ อาจแบ่งประเภทตามเนื้อหา คือ ความเชื่อทางศาสนา บุคคลในประวัติศาสตร์ ทรัพย์สินสมบัติหรือสิ่งล้ำค่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และวรรณกรรมที่รู้จักกันดี

7. นิทานอธิบายเหตุ ส่วนมากเป็นนิทานขนาดสั้น อธิบายที่มาของสิ่งต่างๆ อาจแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ตามเรื่องที่อธิบายเป็น 4 ประเภท คือ

7.1 นิทานอธิบายที่มาของชื่อ รูปลักษณะและส่วนประกอบของคน สัตว์และพืช

7.2 นิทานอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในธรรมชาติ

7.3 นิทานอธิบายที่มาของพิธีกรรมและขนบธรรมเนียม

7.4 นิทานอธิบายที่มาของสิ่งอื่นๆ เช่น อาหารการกิน หรือข้าวของเครื่องใช้

8. นิทานเรื่องสัตว์ ยังมีการรวบรวมไว้ไม่มากนัก เท่าที่มีผู้รวบรวมมักเป็นเรื่องขนาดสั้น บางเรื่องมีลักษณะเป็นนิทานอธิบายเหตุหรือนิทานคติด้วย อาจแบ่งตามเนื้อหาเป็น 3 ประเภทคือ

8.1 นิทานที่แสดงนิสัย สันดานแท้จริงของสัตว์

8.2 นิทานเกี่ยวกับสัตว์โง่ สัตว์ฉลาด สัตว์เจ้าเล่ห์

8.3 นิทานเกี่ยวกับสัตว์ที่ตี

9. นิทานเรื่องผี นิทานเรื่องผีของไทยมีทั้งผีที่ดี ซึ่งให้ความช่วยเหลือคุ้มครองคน หรือบอกลาภให้ และผีร้ายที่คอยหลอกหลอนรังควานคน ผีในนิทาน อาจแบ่งออกเป็น 6 ประเภท คือ ผีคนตาย ผีบ้านผีเรือน ผีประจำต้นไม้ ผีป่า ผีที่สิงอยู่ในร่างคน และผีเบ็ดเตล็ด

10. นิทานมุขตลกและเรื่องไม่ นิทานมุขตลกที่นิยมเล่ากันในสังคมไทยมีอยู่เป็นจำนวนมาก อาจแบ่งประเภทได้ 2 วิธี ดังนี้

10.1 แบ่งตามลักษณะของเรื่อง ได้แก่ เรื่องที่มีลักษณะหยาบโลน และเรื่องที่ไม่หยาบโลน

10.2 แบ่งตามขนาดของเรื่อง ได้แก่ มุขตลกตอนเดียวจบและมุขตลกหลายตอนจบ

11. นิทานเข้าแบบ เท่าที่มีผู้รวบรวมไว้มี 2 ประเภท คือ นิทานไม่รู้จบ และนิทานลูกโซ่

สรุปได้ว่าการแบ่งประเภทของนิทานพื้นบ้าน อาศัยเกณฑ์ที่แตกต่างกันไป ได้มากมายเพื่อให้เหมาะสมกับท้องถิ่นของไทย และเพื่อให้ผู้สนใจได้ศึกษาเปรียบเทียบและนำไปจัดประเภทได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5.3.4 คุณค่าของนิทานพื้นบ้าน

การพิจารณาคัดเลือกนิทานพื้นบ้านมาจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอนนั้น จำเป็นต้องพิจารณาเรื่องที่มีคุณค่าสำหรับนักเรียน โดยอาศัยเกณฑ์การตัดสินคุณค่าซึ่งมีผู้รู้กล่าวไว้ดังนี้ อารีย์ ทองแก้ว (2550, น. 7) ได้บอกถึงคุณค่าของนิทานพื้นบ้านไว้ ดังนี้

1. สะท้อนความคิดจินตนาการของชาวบ้านตามสภาพวิถีชีวิตของชุมชน
2. ถ่ายทอดความคิดบริสุทธิ์ของคนในชุมชนแต่ละท้องถิ่นทั้งการคิดการเขียน การถักทอและการประดิษฐ์

3. ทำให้เห็นคุณค่าชีวิต ทั้งทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ
4. สะท้อนภูมิปัญญาของผู้คิดสร้างสรรค์ และผู้สืบทอดนำมาใช้ให้เหมาะสม ในวิถีชีวิตตามยุคสมัย

วิเชียร เกษประทุม (2548, น. 9) ได้อธิบายถึงคุณค่าของนิทานพื้นบ้านไว้ดังนี้

1. นิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการผ่อนคลายความเครียดและ ช่วยใช้เวลาผ่านไปอย่างไม่น่าเบื่อหน่าย
2. นิทานช่วยกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว การเล่านิทานช่วยให้เด็กและผู้ใหญ่ได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น
3. นิทานให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ ด้วยที่นิทานมีตัวละคร ซึ่งมีชีวิตจิตใจแบบมนุษย์ เมื่อเด็กได้ฟังนิทานเท่ากับมีโอกาสได้เรียนรู้ลักษณะมนุษย์ เป็นการช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องในชีวิตมากขึ้น
4. นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจ นิทานไม่ได้ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เท่านั้น นิทานยังแฝงข้อคิด คติเตือนใจ ช่วยปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ให้แก่ผู้ฟังด้วย
5. นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตหลายๆ ด้าน เช่น ลักษณะของสังคมวิถีชีวิตของประชาชนในสังคม ประเพณี ความเชื่อต่างๆ

สรุปได้ว่านิทานพื้นบ้านมีคุณค่าในด้านความบันเทิง เช่น ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด คุณค่าทางสังคม เช่น สะท้อนแนวคิดค่านิยม วัฒนธรรมประเพณี ของสังคม และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

5.3.5 นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา

สงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานก่อนที่จะมาเป็นเมืองสงขลาในปัจจุบัน นักโบราณคดีสันนิษฐานว่า สงขลาเดิมชื่อ “สิงขร” แปลว่า ภูเขา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงวินิจฉัยว่า เดิมชื่อ “สิงหนคร” ต่อมาชาวมลายูเรียกเพี้ยนเป็น “สิงคระ” หรือ “สิงครา” จนมาเป็น สงขลา ในปัจจุบัน เรื่องราวของเมืองสงขลาได้บันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ มีความเจริญรุ่งเรืองของชุมชนต่างๆ ตามถิ่นที่ตั้งท่ามาหากิน ประกอบด้วยชุมชนดั้งเดิม คือ สะทิงหม้อ สทิงพระ หัวเขาแดง ฝั่งแหลมสน บ่ออย่าง ซึ่งต่อมากลายมาเป็นจังหวัดสงขลา ปัจจุบันนี้สงขลาเป็นจังหวัดใหญ่ที่กำลังได้รับการพัฒนาเป็นเมืองหลักของภาคใต้ตอนล่าง มีชายแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซีย มีอาณาเขตใหญ่เป็นศูนย์กลางทางการค้าของภาคใต้ มีท่าเทียบเรือ น้ำลึกและท่าเทียบเรือประมงขนาดใหญ่

นอกจากนี้สงขลายังมีแหล่งทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์ ได้แก่ ทะเล น้ำตก ภูเขา วนอุทยานนกน้ำ และเกาะต่างๆ เช่น เกาะยอซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ที่ตั้งของจังหวัดสงขลาถูกขนานนามด้วยอ่าวไทยและทะเลสาบสงขลาจึงได้ชื่อว่า เมืองสองทะเล ซึ่งมีทัศนียภาพที่สวยงาม น่าชม อีกทั้งสงขลายังเป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรม มีแหล่งชุมชนโบราณ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปะ ภูมิปัญญาชาวบ้านที่สะท้อนถึงความเจริญของชุมชนมาตั้งแต่อดีต ควรค่าแก่การศึกษา ได้แก่ การแสดงพื้นบ้าน เช่น หนังตะลุง โนรา เพลงพื้นบ้าน เช่น เพลงบอก เพลงเรือ แหลมโพธิ์ เพลงชาน้อง วรรณกรรมท้องถิ่น เช่น ปริศนาคำทาย บทสวดต่างๆ ตำนานพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน โดยเฉพาะนิทานพื้นบ้านซึ่งปรากฏและแพร่กระจายอยู่ในหลายชุมชน ล้วนน่าสนใจ ควรค่าและการอนุรักษ์และสืบสานเอาไว้ให้ลูกหลานได้ศึกษาต่อไป

นิทานพื้นบ้านที่ปรากฏอยู่ในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่แพร่กระจายมาจากท้องถิ่นอื่นๆ ส่วนนิทานที่มีแหล่งกำเนิดมาจากคนในชุมชนโดยตรงนั้นมีไม่มากนักและนับวันจะเลือนหายไปพร้อมกับคนรุ่นเก่า ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจรวบรวมนิทานพื้นบ้านของจังหวัดสงขลาในชุมชนต่างๆ ที่เป็นชุมชนดั้งเดิม โดยศึกษาจากนิทานพื้นบ้าน 250 เรื่อง ส่งให้ผู้รู้ในท้องถิ่นคัดเลือกนิทานพื้นบ้านที่เป็นของจังหวัดสงขลาได้มา 31 เรื่อง จัดอยู่ในประเภทนิทานประจำถิ่น 21 เรื่อง นิทานอธิบายเหตุ 6 เรื่อง นิทานสัตว์ 2 เรื่อง นิทานมุขตลก 1 เรื่อง นิทานมหัศจรรย์ 1 เรื่อง แล้วส่งให้ผู้รู้ในท้องถิ่นประเมินอีกครั้ง เพื่อคัดเลือกนิทานที่เหมาะสม นำมาสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 เรื่อง ซึ่งนิทานพื้นบ้านดังกล่าวจัดอยู่ในประเภทนิทานประจำถิ่น 14 เรื่อง ส่วนอีก 1 เรื่อง คือเรื่องแม่เนียงเป็นทั้งนิทานประจำถิ่นและนิทานอธิบายเหตุ กล่าวคือ นิทานเหล่านี้มีเนื้อหาของเรื่องกล่าวถึงความเป็นมาของสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น ภูเขา เกาะ หิน ถ้ำ เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นรวมถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในอดีต ในขณะเดียวกันก็มีการอธิบายเหตุที่มาของสิ่งต่างๆ อ่างอิงสถานที่ทางธรรมชาติ ลักษณะภูมิศาสตร์

เครื่องใช้ ที่มาของชื่อต่างๆ ที่มีอยู่จริงภายในท้องถิ่นโดยกระจายอยู่ตามหมู่บ้าน ตำบล อำเภอต่างๆ ของจังหวัดสงขลา ซึ่งล้วนน่าสนใจควรค่าแก่การศึกษา

นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา เป็นนิทานที่ชาวบ้านในจังหวัดสงขลา เล่าสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ปู่ย่าตายาย เล่าสืบต่อกันมาสู่รุ่นลูกหลานในรูปแบบมุขปาฐะ มีเนื้อหาสาระทั้งที่เป็นความรู้ ความคิด ถือได้ว่าเป็นแหล่งส่งสมองค์ความรู้ในด้านต่างๆ เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ จริยธรรม ค่านิยม และความเชื่อ เป็นต้น นอกจากนี้สิ่งที่ปรากฏและแฝงอยู่ในเนื้อหาสาระของนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา คือการปลูกฝังศีลธรรม จริยธรรม รากฐานอันดีงามให้แก่คนในท้องถิ่น จึงอาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาดังกล่าว ได้จรรโลงให้ชุมชนท้องถิ่น อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขจนถึงทุกวันนี้

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งได้มีผู้วิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้ เช่น

สรัญญา ทับเคียว (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “เมืองหลังสวน” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพในด้านการจัดทำรูปเล่ม ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับดีและผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นว่าหนังสือมีความเหมาะสมในระดับมาก ความคิดเห็นของนักเรียนสรุปได้ว่า หนังสือ มีคุณภาพในการจัดทำรูปเล่ม ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับดี และหนังสือมีความเหมาะสมกับนักเรียนในระดับมาก

จุฑามาศ สุขเกษม (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “สงขลาบ้านของเรา” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “สงขลาบ้านของเรา” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.00/89.50 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สงขลาบ้านของเรา พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องสงขลาบ้านของเรา ในระดับมากที่สุด

กุหลาบ พรหมบางยวน (2546, บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “เล่าขานตำนานสวี” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีประสิทธิภาพซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 85.86/86.64 และ ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อเรื่อง ด้านภาพประกอบ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด

สุรีย์พร ศรคำรณ (2551, บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “บ้านลาดบ้านเรา” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “บ้านลาดบ้านเรา” ที่สร้างขึ้นประกอบด้วยเนื้อหา 6 บท การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.33 แสดงว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมพบว่า หนังสือในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.50 แสดงว่ามีความเหมาะสมในระดับดีมาก

ฉวีวรรณ วรรณรงค์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “นิทานพื้นบ้านเมืองอุบล” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66 – 1.00 และประเมินคุณภาพโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 คน มีความเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด สรุปว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับดี

สิริกานต์ ศิริพานิช (2556, บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง “นิทานพื้นบ้านกรุงเทพมหานคร” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดราชบพิศ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านจากภาพจิตรกรรมเชิงบานหน้าต่างพระอุโบสถวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม มีการสอดแทรกคุณธรรม และมีภาพสี่ประกอบ ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.65 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และผลการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด

สุมาลิน ทองเจือ (2546, บทคัดย่อ) สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง “พังงาบ้านฉัน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า ผลการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง พังงาบ้านฉัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ผลการทดสอบประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เท่ากับ 81.90/86.25 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 ความพึงพอใจที่มีต่อหนังสือ เรื่องพังงาบ้านฉัน อยู่ในระดับมากที่สุด

ประทีป ศรีวุ่น (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ท่องแดนปากพะยูน” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องท่องแดนปากพะยูนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี คุณภาพเหมาะสมมากที่สุด ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องท่องแดนปากพะยูนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความคิดเห็นว่หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ท่องแดนปากพะยูนมีความเหมาะสมมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการอ่านและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น รวมทั้งหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นเป็นหนังสือที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมในการส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างนิสัยรักการอ่านและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อการอ่าน ซึ่งสามารถจัดทำขึ้นในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้นเรียน จึงควรสร้างให้ตรงกับความสนใจความเหมาะสมกับระดับสติปัญญาของผู้อ่าน

6. แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษาดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

6.1 การกำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ

6.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

6.2.1 การสร้างหนังสือ

6.2.2 การปรับปรุงคุณภาพหนังสือ

6.1 การกำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้น คือหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีลักษณะที่ส่งเสริมทักษะการอ่านให้ความรู้เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน โดยกำหนดลักษณะและโครงสร้างหนังสือ ดังนี้

6.1.1 ลักษณะหนังสือ

ผู้ศึกษาได้กำหนดลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ ดังนี้

- 1) กลุ่มผู้อ่านหนังสือ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 2) แหล่งที่มาของหัวข้อเรื่องที่ใช้เป็นแนวทางในการเขียนคือสภาพสังคมวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่นโดยเลือกเรื่องนิทานพื้นบ้านในจังหวัดสงขลา มาสร้างหนังสือให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 3) กำหนดชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องว่า เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา
- 4) แนวการเขียนเป็นบันเทิงคดี คือ เนื้อหาที่มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมการคิดและจินตนาการแก่ผู้อ่าน

5) รูปเล่มหนังสือใช้รูปเล่มมาตรฐานทั่วไปขนาด 18.5 x 26 เซนติเมตร หรือขนาด 8 หน้ายก

6) เนื้อหาหนังสือประกอบด้วยนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลาซึ่งมีเนื้อหาร้อยแก้ว

6.1.2 โครงสร้างเนื้อหาหนังสือ

โครงสร้างเนื้อหา การเขียนเนื้อหานิทานพื้นบ้าน จะมีโครงสร้าง ประกอบด้วยเนื้อหา อภิธานศัพท์ และภาพประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

1) เนื้อหา

เนื้อหาเป็นการรวบรวมนิทานพื้นบ้านที่เล่าโดยชาวบ้านในจังหวัดสงขลา นำมาเรียบเรียงเนื้อหาใหม่โดยใช้ภาษาที่สละสลวย เข้าใจง่าย แต่ยังคงรักษาสำนวนเดิมไว้ ลักษณะของนิทานพื้นบ้านที่คัดเลือกมาจะมีเนื้อหาที่น่าสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลินเหมาะกับวัย และมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แหล่งข้อมูลของเนื้อหาได้มาโดยการค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ที่มีผู้รวบรวมไว้ในรูปแบบมุขปาฐะ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้รู้ในท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

2) คำอธิบายศัพท์

คำอธิบายศัพท์ในเรื่อง เป็นการอธิบายศัพท์ท้องถิ่นซึ่งเป็นภาษาถิ่นใต้เพื่ออธิบายให้นักเรียนที่ไม่ได้พูดภาษาถิ่นใต้เข้าใจความหมายของเรื่องราวที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น และคำศัพท์เฉพาะตามบริบทของเรื่องที่ยากต่อความเข้าใจและตีความ แหล่งที่มาของการอธิบายความหมายของภาษาถิ่นใต้และคำศัพท์เฉพาะ ได้มาจากหนังสือพจนานุกรม และได้มาด้วยความเข้าใจในภาษาถิ่นใต้ซึ่งเป็นภาษาถิ่นของผู้ศึกษา รวมทั้งได้สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น

3) ภาพประกอบ

เป็นภาพวาดที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เพื่อส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้นและช่วยให้นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการอ่านหนังสือ

6.2 แนวทางการสร้างและพัฒนาหนังสือ

การสร้างและพัฒนาหนังสือมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการสร้างหนังสือ ขั้นการปรับปรุงคุณภาพโดยอาศัยความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ โดยการนำหนังสือที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน และให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างอ่านแล้วประเมินแสดงความคิดเห็นต่อหนังสือ ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

6.2.1 การสร้างหนังสือ

1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาหลักสูตรได้พิจารณาสาระตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ววิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี เนื้อหาหนังสือที่สอดคล้องกับวัยของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ

2) ศึกษาข้อมูลนิทานพื้นบ้านโดยเลือกนิทานพื้นบ้านที่เล่าในรูปแบบมุขปาฐะ จาก เอกสารต่างๆ ที่มีผู้รวบรวมไว้ก่อนแล้วและรวบรวมข้อมูลเนื้อหาเพิ่มเติมจากผู้รู้ในท้องถิ่น โดยเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน มีคุณค่า น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรนำมาใช้ในการสร้างหนังสือ

3) ศึกษาเอกสาร แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพ

4) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ นำผลการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรมา เป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือดังต่อไปนี้

4.1) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านจังหวัด สงขลา

4.2) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความและสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

4.3) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

5) นำนิทานพื้นบ้านมาสร้างหนังสือ และจัดทำภาพประกอบ จากการวิเคราะห์ เนื้อหาสาระข้างต้น ผู้ศึกษาได้เรียบเรียงนิทานให้เป็นภาษาที่สละสลวยเข้าใจง่าย จัดทำภาพประกอบ นิทานที่สอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อส่งเสริมให้เข้าใจในเนื้อหาและสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน มีการ อธิบายศัพท์ท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความเข้าใจในคำศัพท์โดยใช้คำตามเอกสารที่มีผู้เชี่ยวชาญได้บันทึกไว้และ จัดทำคำถามท้ายเรื่อง กิจกรรมเสนอแนะ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา

6) สร้างแบบประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยครอบคลุม 5 ด้านดังนี้

6.1) ด้านรูปเล่มและการพิมพ์

6.2) ด้านภาพประกอบ

6.3) ด้านการใช้ภาษา

6.4) ด้านเนื้อหา

6.5) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

6.2.2 การปรับปรุงคุณภาพของหนังสือ

การปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น มีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

1) การสร้างแบบประเมินคุณภาพหนังสือ

ดำเนินการโดยศึกษาเอกสารการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในเรื่องเกณฑ์ การประเมินหนังสือของผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน (ปานรวี ยงยุทธวิชัย และคนอื่นๆ 2548, น. 164-175;

ชุดิมา สัจจานนท์ และคนอื่นๆ 2543, น. 115-116) นำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินหนังสือ โดยจัดทำแบบประเมินเป็น 2 ชุด

- ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง
ชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า

6.2.3 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีขั้นตอนการจัดทำดังนี้

1) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมสอนให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย ด้านเนื้อหาที่ทันบ้าน จำนวน 3 คน พิจารณาประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เกณฑ์การประเมินคุณค่าหนังสือที่สร้างขึ้น ได้กำหนดการประเมินออกเป็น 3 ระดับ คือ

- +1 หมายถึง เหมาะสม
0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
-1 หมายถึง ไม่เหมาะสม

โดยคะแนนที่ได้นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (พัชรา ภูพันลา 2550, น. 56) ดังนี้

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

2) ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้ประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง นิทานพื้นบ้าน จังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) จังหวัดสงขลา โดยค่าดัชนีมีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00 สรุปผลได้ดังนี้

2.1) ด้านรูปเล่มและการพิมพ์

ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าเหมาะสม โดยที่ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกรายการ ได้แก่ รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน ขนาดของเล่มเหมาะกับวัยของผู้อ่าน การออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับหนังสือจำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยผู้อ่าน และขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยผู้อ่าน

2.2) ด้านภาพประกอบ

ด้านภาพประกอบในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสม โดยรวม มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00 โดยมีรายละเอียดดังนี้ ภาพประกอบส่งเสริม

จินตนาการของผู้อ่าน ภาพประกอบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา และปริมาณภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหามีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนภาพประกอบสวยงาม ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา และการจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66

2.3) ด้านภาษา

ด้านภาษาในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกรายการ ได้แก่ ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และการเลือกใช้คำเหมาะสมส่งเสริมภูมิปัญญาทางภาษาของท้องถิ่น

2.4) ด้านเนื้อหา

ด้านเนื้อหาในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าเป็นความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00 ซึ่งมีรายละเอียดเนื้อหาเหมาะกับวัยผู้อ่าน เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการเนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลิน การอธิบายศัพท์มีความชัดเจน มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนความยาวของเนื้อหามีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66

2.5) ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 โดย ทุกรายการ ได้แก่ การส่งเสริมให้มินิรักการอ่าน การส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน หนังสือใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน และการส่งเสริมให้นักเรียนภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

2.6) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวม

จากผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66-1.00 โดยด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านการใช้ภาษา และด้านประโยชน์ที่ได้รับมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนด้านภาพประกอบและด้านเนื้อหามีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00

3) สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ

3.1) ปกนอกการเขียนชื่อเรื่อง ชื่อประเภทหนังสือ ควรมีขนาดใหญ่กว่าเดิม เพื่อมองเห็นได้ชัดเจนและดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

3.2) การพิมพ์มีการฉีกคำให้ปรับปรุงแก้ไข

3.3) ปรับปรุงข้อความที่พิมพ์ซ้ำ การใช้คำฟุ่มเฟือย

3.4) การใช้คำภาษาท้องถิ่นสะกดให้ถูกต้องตามคำอ่านในท้องถิ่นนั้นๆ

3.5) หัวข้อในเนื้อหาควรมีขนาดใหญ่กว่าเนื้อหาทั่วไป

3.6) ในส่วนที่เป็นตัวเลขควรใช้เลขไทย

3.7) ควรมีการเขียนคำอ่านของคำศัพท์แต่ละคำเพื่อให้อ่านออกเสียงได้

ถูกต้อง

4) นักเรียนจำนวน 10 คน อ่านหนังสือและประเมินตามเกณฑ์ที่สร้างขึ้นโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือการหาค่าเฉลี่ย (Mean) จากสูตร และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนของนักเรียนทุกคน
N	แทน	จำนวนนักเรียน

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยใช้มาตราประมาณค่า ผู้ศึกษาได้กำหนดไว้

ดังนี้

4.50-5.00	เท่ากับ	มากที่สุด
3.50-4.49	เท่ากับ	มาก
2.50-3.49	เท่ากับ	ปานกลาง
1.50-2.49	เท่ากับ	น้อย
1.00-1.49	เท่ากับ	น้อยที่สุด

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อกำลังสอง
$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
N	แทน	ข้อมูลทั้งหมด

5) การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยนักเรียน 10 คน สรุปได้ดังนี้

5.1) ด้านรูปเล่มและการพิมพ์

ด้านรูปเล่มและการพิมพ์นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมว่าเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) โดยมีรายละเอียดดังนี้ รายการที่นักเรียนเห็นว่ามีค่าเหมาะสมมาก

ที่สุด ได้แก่ การออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ รูปเล่มและปก
แข็งแรงทนทาน ขนาดของหนังสือเหมาะสม จำนวนหน้าของหนังสือมีความเหมาะสม และขนาดของ
ตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.50$)

5.2) ด้านภาพประกอบ

ด้านภาพประกอบนักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมว่า เหมาะสมมาก
($\bar{X} = 4.38$) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ รายการที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดได้แก่ ภาพประกอบ
เหมาะสมกับเนื้อหา ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการ และภาพประกอบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจใน
เนื้อหา ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ และปริมาณภาพประกอบเหมาะสม
กับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.20$) และรองลงมาอีกได้แก่ การจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม
($\bar{X} = 4.10$)

5.3) ด้านการใช้ภาษา

ด้านการใช้ภาษา นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมว่า เหมาะสมมาก
ที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) โดยมีรายละเอียดดังนี้ รายการที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ การเลือกใช้
คำเหมาะสมส่งเสริมภูมิปัญญาทางภาษาของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ การใช้ภาษาชัดเจน
เข้าใจง่าย และภาษาที่ใช้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ($\bar{X} = 4.50$)

5.4) ด้านเนื้อหา

ด้านเนื้อหานักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมว่า เหมาะสมมากที่สุด
($\bar{X} = 4.70$) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ รายการที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสมที่สุด ได้แก่ เนื้อหาเหมาะกับวัยของ
นักเรียน การอธิบายศัพท์ที่มีความชัดเจน ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาของหนังสือส่งเสริม
จินตนาการ และเนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลิน ($\bar{X} = 4.70$) และรองลงมาอีก ได้แก่ ความยาวของเนื้อหา
มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.50$)

5.5) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับนักเรียนมีความเห็นในภาพรวมว่า เหมาะสมมาก
ที่สุด ($\bar{X} = 4.94$) รายการที่นักเรียนเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุดได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการ
อ่าน นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน และการส่งเสริมให้นักเรียนภาคภูมิใจ
ในท้องถิ่นของตนเอง ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน
($\bar{X} = 4.90$) และรองลงมาอีกได้แก่ หนังสือใช้เป็นสื่อประกอบการสอนได้ ($\bar{X} = 4.80$)

5.6) ความคิดเห็นต่อหนังสือในภาพรวม

ความคิดเห็นต่อหนังสือในภาพรวม นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวม
ว่าเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$) รองลงมาได้แก่ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมาอีกได้แก่ ด้านการ
ใช้ภาษา ($\bar{X} = 4.63$)

6) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักเรียน คือ

6.1) ควรทำปกหนังสือให้อ่อนกว่านี้ เพราะเปิดอ่านแล้วปกงอไม่สวยงาม และเปิดอ่านยาก

6.2) ปกหนังสือควรหนาและทนทาน

6.3) การออกแบบปก ชื่อเรื่องและตัวหนังสือหน้าปก ควรให้มีสีสันมากกว่านี้ เพราะจะช่วยดึงดูดความสนใจในการอ่าน

7) นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนักเรียนมาปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติมดังนี้

7.1) เขียนชื่อเรื่องและชื่อประเภทของหนังสือให้ใหญ่กว่าเดิม

7.2) ปรับขนาดของตัวพิมพ์ที่เป็นชื่อบทชื่อเรื่องให้ใหญ่กว่าเนื้อหาทั่วไป

7.3) ปรับปรุงการพิมพ์คำไม่ให้มีการฉีกคำ และเขียนประโยคให้มีความ สละสลวยไม่ฟุ่มเฟือย

7.4) จัดทำภาพประกอบในบางเรื่องให้สวยงามและเหมาะสมกับเนื้อหา

7.5) ปรับปรุงคำทองถิ่นที่สะกดผิดให้ถูกต้อง

7.6) ปรับปรุงปกหนังสือให้เหมาะสม ทนทาน ไม่แข็งจนเกินไป

7.7) ออกแบบหน้าปกใหม่ให้สวยงามและมีสีสันมากกว่าเดิม

8) จัดทำรายงานสรุปผลการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านจังหวัด สงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 สถานศึกษามีหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา ที่มีคุณภาพใช้ป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย

7.2 นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านและนิสัยรักการอ่านมีความรู้เกี่ยวกับนิทาน พื้นบ้านของท้องถิ่นและเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

7.3 ครูผู้สอนได้แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

บทที่ 2

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา ที่สร้างขึ้นผ่านการตรวจสอบคุณภาพหนังสือจากผู้ทรงคุณวุฒิ และพัฒนาปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ได้จัดทำรูปเล่มที่สมบูรณ์ขนาดรูปเล่ม 8 หน้ายกหรือขนาด 18.5 X 26 เซนติเมตร ความยาว 50 หน้ามีส่วนประกอบรูปเล่มดังนี้

1. ปกหน้า มีชื่อเรื่องใช้ตัวหนังสือสีน้ำเงิน ชื่อประเภทหนังสือใช้สีเขียวและชื่อผู้เรียบเรียงใช้ตัวหนังสือสีแดงเลือดหมู ภาพบนปก เป็นภาพที่คัดเลือกมาจากนิทานบางตอนที่น่าสนใจ ภาพดังกล่าวจัดพิมพ์เป็นภาพสี

2. หน้าปกใน มีชื่อหนังสือ ประเภทหนังสือ ชื่อผู้เรียบเรียง และปีที่จัดทำ หน้าคำนำ มีข้อความแสดงจุดประสงค์หรือสารประโยชน์ของหนังสือ แสดงความขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. หน้าสารบัญ

4. เนื้อหาพร้อมภาพประกอบเป็นภาพสี พร้อมทั้งอธิบายคำศัพท์ คำถามท้ายเรื่อง และกิจกรรมเสนอแนะทุกเรื่อง

5. รายชื่อผู้ให้ข้อมูลนิทานพื้นบ้าน

6. ปกหลัง มีภาพประกอบนิทานพิมพ์เป็นภาพสี พื้นหลังปกใช้สีฟ้า ลักษณะรูปเล่มหนังสืออ่านเพิ่มเติม นำเสนอได้ดังนี้

นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

มุกกรินทร์ วิชาริคุณ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลาเล่มนี้มีความมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื้อหาในหนังสือประกอบด้วย นิทานพื้นบ้านในรูปแบบมุขปาฐะที่เล่าโดยชาวบ้านในจังหวัดสงขลา โดยเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย ผู้เรียน มีคุณค่าน่าสนใจ ส่วนคำถามท้ายเรื่อง และกิจกรรมเสนอแนะ ผู้เรียบเรียงได้จัดทำขึ้นเพิ่มเติม โดย เนื้อหาสาระมุ่งให้ความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน ซึ่งมีแนวคิด คดีสอนใจ วิถีชีวิต ความเชื่อ อันเป็นสิ่งที่คนรุ่นหลังควรศึกษาอนุรักษ์และสืบสานต่อไป

ผู้จัดทำหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ในแง่ของการศึกษาเรียนรู้ วรรณกรรมท้องถิ่น ฝึกฝนและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านอันเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญของ ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เห็นคุณค่า รักและหวงแหนในความเป็นท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น

มุกกรินทร์ วิชาติคุณ

พฤษภาคม 2557

เรื่อง	หน้า
บทนำ	1
เก้าอี้	2
เกาะหนูเกาะแมว	5
หินนายแรง	8
นางผมหอม	11
พ่อทวดข้าง	14
ไหปริศนา	17
น้ำกระจาย	20
เขารักเกียรติ	23
ยายไสตาสา	26
ทวดจระเข้หัวเขาแดง	29
อ่างทองคำ	32
แม่เนียง	35
เขาวังชิง	38
คอกควายนายแรง	41
พ่อทวดหัวแหลมโพธิ์	44
รายชื่อผู้ให้ข้อมูลนิทาน	47

บทนำ

นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา

นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา เป็นนิทานที่ชาวบ้านในจังหวัดสงขลา เล่าสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ปู่ย่าตายาย เล่าสืบทอดกันมาสู่รุ่นลูกหลานในรูปแบบมุขปาฐะ เมื่อการเขียนเจริญขึ้นก็มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรอยู่บ้างแต่ก็ยังคงบันทึกในสำนวนเดิม ซึ่งเนื้อหาอาจจะคลาดเคลื่อนไปบ้างตามกาลเวลาและยุคสมัย มีเนื้อหาสาระทั้งที่เป็นความรู้ ความคิด ถือได้ว่าเป็นแหล่งสั่งสมองค์ความรู้ในด้านต่างๆ เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ เป็นต้น นอกจากนี้สิ่งที่ปรากฏและแฝงอยู่ในเนื้อหาสาระของนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา คือการปลูกฝังศีลธรรม จริยธรรม รากฐานอันดีงามให้แก่คนในท้องถิ่น จึงอาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาดังกล่าว ได้จรรโลงให้ชุมชนท้องถิ่นสร้างบ้านแปลงเมืองสืบสานสังคมให้อยู่รอดจนถึงทุกวันนี้

นิทานที่ได้เลือกสรรมาสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมครั้งนี้ทั้ง 15 เรื่อง จัดอยู่ในประเภทนิทานประจำถิ่น ส่วนเรื่องแม่เนียงเป็นทั้งนิทานประจำถิ่นและนิทานอธิบายเหตุ กล่าวคือ นิทานเหล่านี้มีเนื้อหาของเรื่องกล่าวถึงความเป็นมาของสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น ภูเขา เกาะ หิน ถ้าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นรวมถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในอดีต ในขณะเดียวกันก็มีการอธิบายเหตุที่มาของสิ่งต่างๆ อ้างอิงสถานที่ทางธรรมชาติ ลักษณะภูมิศาสตร์ เครื่องใช้ ที่มาของชื่อต่างๆ ที่มีอยู่จริงภายในท้องถิ่นโดยกระจายอยู่ตามหมู่บ้าน ตำบล อำเภอต่างๆ ของจังหวัดสงขลา ซึ่งล้วนน่าสนใจควรค่าแก่การศึกษา

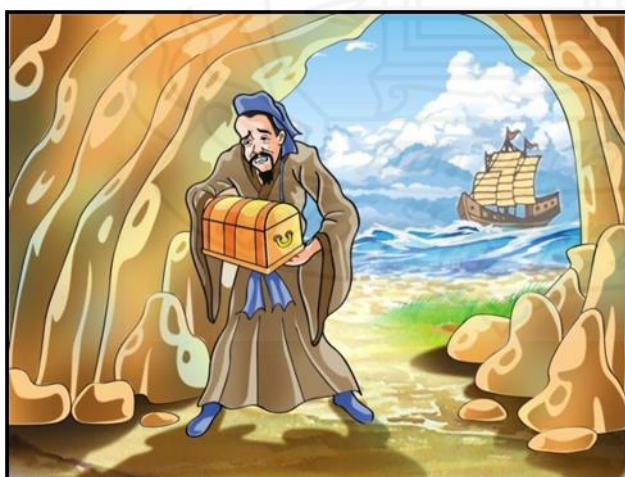
วรรณกรรมท้องถิ่นประเภทนิทานพื้นบ้านอันทรงคุณค่าเหล่านี้ จึงต้องมีผู้ร่วมอนุรักษ์และสืบสานเอาไว้ ให้ดำรงอยู่คู่ท้องถิ่นมิให้สูญหาย โดยเฉพาะนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชน คนรุ่นใหม่ ควรที่จะได้เรียนรู้นิทานพื้นบ้านประจำท้องถิ่นของตนเอง รักหวงแหนในความเป็นท้องถิ่น และร่วมกันสืบสานนิทานพื้นบ้านให้คงอยู่ต่อไป

1. นิทานเรื่อง เก้าเส้ง

นานมาแล้วมีพ่อค้าจีนคนหนึ่งเดินทางมาค้าขายยังเมืองไทย โดยใช้ เรือสำเภานำสินค้าจากเมืองจีนมาค้าขายเป็นประจำ อยู่มาวันหนึ่งเขาเดินทางมาค้าขายที่เมืองสงขลา ต่อมาเมื่อโจรสลัดขึ้นปล้นเรือสินค้า เขาจึงหนีตายว่ายน้ำแล้ววิ่งขึ้นฝั่ง พร้อมนำหีบซึ่งมีเงินจำนวนเก้าแสนบาทไปด้วย โดยนำไปซ่อนไว้ในถ้ำหินบนภูเขาซึ่งอยู่ชายฝั่งทะเลสาบสงขลา และได้เอาหินก้อนโตปิดปากถ้ำไว้

ก่อนตายเขาได้ตั้งจิตอธิษฐานว่า “สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่อยู่ ณ ที่แห่งนี้ โปรดรักษาทรัพย์สมบัติของข้าพเจ้า หากแม้ผู้ใดเป็นลูกหลานมาปล้นหินก้อนนี้ ขอให้หินที่ปิดปากถ้ำหลุดออกโดยง่าย ด้วยเถิด” เมื่อสิ้นคำอธิษฐานเขาก็หมดแรงสิ้นใจตายทันที บริเวณชายหาดแห่งนี้จึงเรียกว่า “เก้าแสน” ต่อมาก็เพี้ยนเป็น “เก้าเส้ง”

เวลาล่วงเลยผ่านไปหลายชั่วอายุคน แต่ก็ยังไม่มีผู้ใดสามารถผลักหินออกจากปากถ้ำได้เลย มีชาวบ้านชาวเลหลาย คนได้พยายามผลักหินก้อนนั้นดู เพื่อจะมีโชคเป็นทายาทขึ้นมาจริงๆ บางคนถึงขนาดนำเรือลำใหญ่มาลากหินออกไป ก็ไม่สามารถทำให้หินหลุดออกไปจากปากถ้ำได้ หินที่อยู่หน้าหาดแก้วจึงเป็นปริศนาเล่าขานมาตราบถึงทุกวันนี้

ภูเขาหินนายแรง

หาดแก้ว

หาดแก้ว ตั้งอยู่ที่บ้านแก้ว อำเภอมะนัง จังหวัดสงขลา เป็นที่ตั้งชุมชนเล็กๆ ของชาวประมง บริเวณชายหาดเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ มีภูมิทัศน์ทางธรรมชาติที่สวยงาม

อธิบายคำศัพท์

ชาวเล	หมายถึง	ชาวประมง
โจรสลัด	หมายถึง	โจรปล้นเรือในทะเล
ทายาท	หมายถึง	ผู้สืบสกุล

คำถามท้ายเรื่อง

1. พ่อค้ามีลักษณะนิสัยอย่างไร
2. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการอ่านนิทานเรื่อง แก้วเส็ง
3. นิทานเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวสงขลาในด้านใดบ้าง
4. นักเรียนเห็นด้วยกับการอธิษฐานของพ่อค้าหรือไม่ เพราะเหตุใด
5. ถ้าพ่อค้านี้โจรสลัดโดยไม่นำเงินติดตัวไปด้วย จะเกิดอะไรขึ้น เพราะเหตุใด

กิจกรรมเสนอแนะ

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมเพื่อแสดงบทบาทสมมติ
2. นักเรียนทำโครงการเกี่ยวกับนิทานหรือตำนานในท้องถิ่นของตนเอง

2. นิทานเรื่อง เกาะหนูเกาะแมวแมว

มีพ่อค้าเรือสำเภาจีนคนหนึ่งเล่นเรือจอดเทียบท่าค้าขายที่หน้าเมืองสงขลา ครั้นขายสินค้าหมดแล้ว ก็เที่ยวหาซื้อสุนัขและแมวมาเลี้ยงไว้บนเรืออย่างละตัว ปกติแมวกับสุนัขจะไม่ถูกกันแต่ถ้าเรานำมาเลี้ยงคู่กันตั้งแต่มดเล็ก ๆ มันก็จะเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันได้

อยู่มาวันหนึ่งแมวและสุนัขอยากเป็นอิสระ เพื่อไปเที่ยวไหนต่อไหนไกล ๆ บ้าง จึงคิดวางแผนกันว่าจะทำอย่างไรดี ต่อมาสัตว์ทั้งสองรู้ว่าพ่อค้าซึ่งเป็นเจ้านายมีแก้ววิเศษช่วยให้ลอยน้ำได้ จึงชี้ให้หนูที่อยู่ในเรือไปลักเอามา หนูเป็นสัตว์น่ารักใช้ง่าย เมื่อแมวและสุนัขวานให้ช่วยงานก็ยอมทำตามด้วยความยินดี หนูได้ใช้ความสามารถส่วนตัวไปคาบเอาลูกแก้ววิเศษของพ่อค้ามาได้โดยง่าย

หนูคาบลูกแก้วพาแมวและสุนัข
เดินบนผิวน้ำข้ามฝั่งไป โดยไม่เปียกน้ำแม้แต่น้อย เมื่อเดินไปใกล้จะถึงฝั่ง แมวก็คิดไม่ซื่อ นึก
อยากจะกินหนูขึ้นมา จึงพูดขึ้นว่า “ข้าหิว
อยากจะกินหนูสักตัว” เมื่อแมวพูดจบก็วิ่งตรง
เข้าไปไล่ตะครุบหนู หนูตกใจกลัวจึงอ้าปากร้อง
ขึ้นเสียงดัง “ช่วยด้วยๆ” เป็นเหตุให้ลูกแก้วตก
ลงไปในน้ำ แล้วแมวกับหนูก็จมน้ำตายไปด้วยกัน

ส่วนสุนัขนั้นวิ่งขึ้นบนบกไปได้ก่อนแต่ก็หมดแรงสิ้นใจตายเช่นกัน

ตรงบริเวณที่หนูจมน้ำตายจึงได้เกิดเป็นเกาะขึ้น มีชื่อเรียกว่า “เกาะหนู” บริเวณที่แมว
จมน้ำตายได้เกิดเป็นเกาะเช่นกัน มีชื่อเรียกว่า “เกาะแมว” ส่วนบริเวณระหว่างที่หนูกับแมวจมน้ำตาย
นั้น เป็นจุดที่ลูกแก้ววิเศษหล่นแหลกละเอียด กลายเป็นหาดทรายมีชื่อเรียกว่า “หาดทรายแก้ว” ส่วน
บริเวณที่สุนัขตายก็กลายเป็น “เขาดังกวน” นั่นเอง

เกาะแมว

เกาะหนู

หาดทรายแก้ว

เขาดังกวน

เกาะหนูเกาะแมว ตั้งอยู่บริเวณ

หาดสมิหลา อำเภอเมือง

จังหวัดสงขลา

หาดทรายแก้ว ตั้งอยู่บริเวณ

ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร

จังหวัดสงขลา

เขาดังกวน

ตั้งอยู่ใกล้กับแหลมสมิหลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

อธิบายคำศัพท์

ตะครุบ

หมายถึง

เอามือจับโดยเร็ว

ลัก

หมายถึง

ขโมย (ภาษาถิ่นใต้)

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่องมากที่สุด เพราะเหตุใด
2. จงระบุข้อคิดที่ได้จากเรื่อง และนักเรียนสามารถนำข้อคิดดังกล่าว ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร
3. สุภาชิตที่ว่า โลกนักมักลมหาย สอดคล้องกับนิทานเรื่องนี้หรือไม่ อย่างไร
4. ต้นเหตุอันแท้จริงที่ทำให้ หนู แมว และสุนัขต้องตาย คืออะไร
5. นักเรียนมีความเห็นว่าสุนัขร่วมทำความผิดเช่นเดียวกับแมวและหนูหรือไม่ อย่างไร

กิจกรรมเสนอแนะ

1. นักเรียนค้นคว้าสำนวนสุภาชิตหรือคำพังเพย ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง พร้อม เขียนอธิบายความหมาย
2. นักเรียนแต่งตอนจบของนิทานใหม่ตามจินตนาการของตนเอง

3. นิทานเรื่อง หินนายแรง

สองสามีภรรยาคนหนึ่งอยู่กินกันมานานแต่ไม่มีลูกเสียที ต่อมาผู้มีวิเศษเป่าเสกของให้หน้าไปไว้ใต้หมอน จากนั้นไม่นานภรรยาก็ตั้งครรภ์ ฝ่ายภรรยากินเก่งมาก ผิดจากคนทั่วไป พอถึงกำหนดคลอดก็ได้ลูกชายที่น่ารักตั้งชื่อว่า “เจ้าแรง” เจ้าแรงกินเก่งมากต่างจากเด็กทั่วไป จนพ่อแม่ของเขายากจนลงเมื่อเจ้าแรงยิ่งโตขึ้นก็ยิ่งกินมากขึ้น

ฝ่ายพ่อเจ้าแรงจึงคิดกำจัดลูกเพื่อตัดปัญหา ด้วยการลวงลูกชายไปหาฟันตัดไม้ในป่า เมื่อโค่นต้นยางก็บอกลูกว่า “แรงเหื้อ นู๋ไปยืนรับต้นไม้ให้พ่อที” เจ้าแรงเชื่อฟังพ่อ ก็ไป ยืนรับต้นไม้ใหญ่ไม่ให้ตกถึงพื้นตามคำที่พ่อบอก โดยเออ่าเข้ารับ ทำให้ต้นไม้ทับเจ้าแรงจนจมแผ่นดิน และดินก็กลบร่างทันที พ่อจึงคิดว่าลูกตายแล้ว กลับมาบ้านด้วยความโล่งใจ แต่ผิดคาดพอตกบ่ายเจ้าแรงก็แบกต้นไม้ใหญ่มาหน้าบ้านให้พ่อเสียอย่างนั้น ชาวบ้านต่างเดินมาดูเจ้าแรงด้วยความชื่นชมว่าเป็นเด็กจอมพลังและเรียกว่า “นายแรง” ตั้งแต่นั้นมา

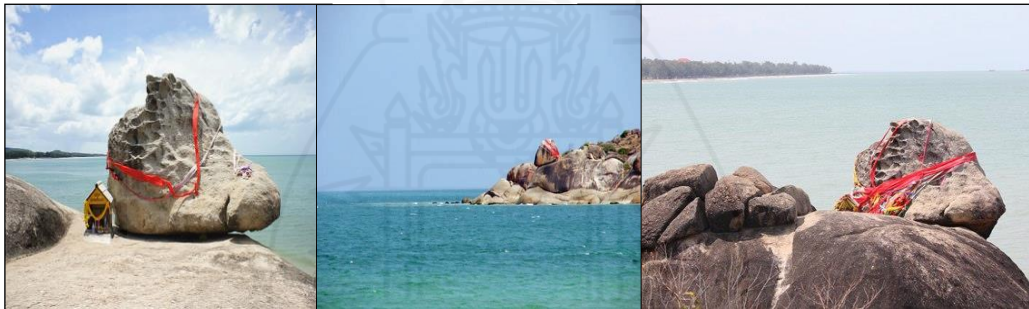
นายแรงเมื่อโตเป็นหนุ่ม รู้ว่าตัวเองทำให้พ่อกับแม่ลำบากมานาน เพราะความกินจุ จึงทำงานทุกอย่างที่จะหาเงินมาช่วยพ่อแม่ได้ เมื่อพ่อแม่เสียชีวิตลงนายแรงก็ย้าย ไปอยู่ที่อื่น ต่อมา มีข่าวว่าหัวเมืองทางใต้เกิดสงครามนายแรงก็เลยอาสาไปรบ เขาต่อสู้ด้วยความเข้มแข็งจึงได้รับการปูนบำเหน็จเป็นเจ้าเมืองเมืองหนึ่ง มีเงินทองอำนาจวาสนา และข้าทาสบริวารจำนวนมาก

ครั้นเมื่อทางเมือง

นครศรีธรรมราชได้ก่อสร้างพระบรมธาตุเจดีย์ นายแรงทราบข่าวก็ยินดีเป็นที่สุด จึงขนสมบัติเท่าที่มีลงเรือไปทำบุญ แต่เรือถูกพายุดึงหยุดอยู่ที่เมืองสงขลาเดินเรือต่อไปไม่ได้ เมื่อพายุสงบลงก็มีคนมาบอกว่าสร้างพระธาตุเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายแรงเสียใจมากจึงขนสมบัติไปเก็บไว้ในถ้ำแห่งหนึ่งที่แหลมสมิหลา แล้วบอกลูกน้องว่า

“พวกเจ้าจงตัดหัวของเราปิดปากถ้ำไว้ผ้าทอห่มสมบัติเถิด” หากภายหลังมีลูกหลานมาปล้ำหัวของเขาได้ถ้ำก็จะเปิด หลังจากสิ่งเสียเสร็จเขาก็กลั่นใจตายทันที ลูกน้องจึงทำตามที่นายแรงบอกไว้ทุกประการที่บริเวณแห่งนี้จึงเรียกว่า “หัวนายแรง” หรือ “หินนายแรง” ตั้งอยู่ที่ชายหาดแก้วแสง แหลมสมิหลาในปัจจุบัน

หินนายแรง

หินนายแรงมองจากระยะไกล

หินนายแรงมองจากมุมข้าง

หินนายแรง ตั้งอยู่บนเขาแก้วแสง ตำบลแก้วแสง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มองดูจากระยะไกล
เสมือนใกล้ตกลงสู่ทะเล มีรอยพระพุทธรูปอยู่ริมหาดใกล้กับหินนายแรง
หินก้อนนี้มีความคงทนแข็งแรง อยู่คู่เมืองสงขลามานานนับร้อยปี

อธิบายคำศัพท์

ข้าทาสบริวาร	หมายถึง	บ่าวหรือคนรับใช้
จอมพลัง	หมายถึง	มีเรี่ยวแรงมาก
กินจุ	หมายถึง	รับประทานได้มาก ไม่รู้จักอิ่ม
นุ้ย	หมายถึง	สรรพนามใช้เรียกลูกเล็กๆ (ภาษาถิ่นใต้)

คำถามท้ายเรื่อง

1. นายแรงมีลักษณะนิสัยอย่างไร จงอธิบาย
2. ถ้านักเรียนเป็นลูกของพ่อแม่ที่มีฐานะยากจน นักเรียนจะช่วยพ่อแม่ได้อย่างไร จงอธิบายและยกตัวอย่าง
3. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไร
4. ถ้านักเรียนเป็นนายแรงจะฆ่าตัวตายหรือไม่ เพราะเหตุใด
5. ถ้านายแรงไม่ใช่คนกินจุ จะเกิดอะไรขึ้น

กิจกรรมเสนอแนะ

1. นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง ความศรัทธาของชาวพุทธที่มีต่อพระพุทธศาสนา
2. นักเรียนพูดแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับพระคุณของพ่อและแม่

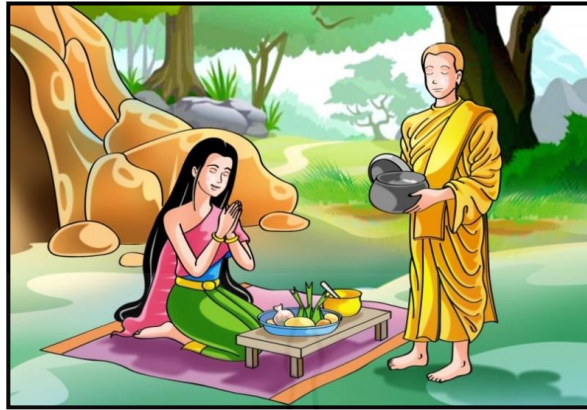

4. นิทานเรื่อง นางผมหอม

เมื่อครั้งสมัยโบราณมีหญิงสาวนางหนึ่ง เล่าขานกันว่าเป็นหญิงงาม ไม่ทราบประวัติแน่ชัดว่าเป็นใคร มาจากไหน บ้างก็เชื่อว่าเป็น ลูกคนธรรพ์ มีนามว่า“นางผมหอม” เนื่องจากนางผมหอมของนาง ยาวและมีกลิ่นหอมยิ่งนัก หน้าตาผิวพรรณก็สวยราวกับนางฟ้า นางอาศัยอยู่ในถ้ำเชิงเขาบันไดเพียง ลำพัง ซึ่งถ้ำแห่งนี้อยู่ห่างจากวัดประมาณ 1 กิโลเมตร

กล่าวกันว่าในตอนเช้าของทุกๆ วัน นางผมหอมจะเดินออกมาจากถ้ำ เพื่อใส่บาตรพระสงฆ์ เพราะนางมีจิตใจที่ดีงาม เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา นับเป็นภาพที่ชินตาสำหรับผู้คนในละแวกนั้น ครั้นพอตกเวลาเที่ยง นางก็มักเดินทางไปอาบน้ำ ณ บริเวณสระแห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของวัด และห่างจากหมู่บ้านไม่มากนัก สระแห่งนี้มีคำกล่าวเป็นคำกลอนไว้ว่า “มาสระนาง มีปรากฏสองต้น ไปพันไปมา มีวังป่อหญ้า วัดเข้าสามศอก วัดออกสามวา ใครมีปัญญา กินไม่รู้สิ้นเอย” เมื่อนางอาบน้ำเสร็จก็จะมานั่งเล่นที่เปล ผูกเอาไว้ริมคลองใกล้หมู่บ้าน ปัจจุบันคือหมู่บ้านคลองเปล

อยู่มาวันหนึ่ง นางได้เดินทางออกจากถ้ำเชิงเขาบันได ก่อนออกเดินทางก็ไปทำพิธีสะเดาะเคราะห์ที่กลางทุ่งนา ซึ่งต่อมาที่นี่เรียกว่าทุ่งเคราะห์ จากนั้นนางได้ไปลงเรือที่ท่าน้ำ ท่าน้ำแห่งนี้ก็มีผู้เรียกว่า “ท่านางหอม” ผ่านเกาะยอ นางก็ชมว่า “เกาะนี้สวยงามยิ่งนัก ต่อไปจะเจริญก้าวหน้าเป็นแน่” การเดินทางของนางไปค้ำลงที่เกาะแห่งหนึ่ง ชาวบ้านก็พากันเรียกว่า “เกาะนางค้ำ” บางคนเรียก “เกาะนางค้ำ” หลังจากนั้นนางผมหอมก็ได้หายสาบสูญไป โดยไม่มีใครรู้ว่านางหายไปไหน เหลือทิ้งไว้แต่ทรัพย์สมบัติจำนวนมากในถ้ำเชิงเขาบันได จนข่าวลือลือไปทั่วแต่ก็ไม่มีใครสามารถมาขุดเอาทรัพย์สมบัติ จากสถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้ไปได้ มีเพียงคำเล่าขานที่ไม่อาจพิสูจน์ได้เท่านั้น

คลองท่านางหอม

หมู่บ้านท่านางหอม

บ้านท่านางหอม ตั้งอยู่ที่ ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นที่ตั้งของวัดท่านางหอม มีท่าน้ำเล็กๆ ไว้สำหรับชาวประมงเทียบท่าจอดเรือ เรียกว่า คลองท่านางหอม ในสมัยก่อนชาวบ้านใช้เส้นทางนี้ เป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำมุ่งสู่ตัวเมืองสงขลา

อธิบายคำศัพท์

คนธรรพ์	หมายถึง	ชาวสวรรค์	เทวดา
ล่ำลือ	หมายถึง	กล่าวขานไปทั่ว	
ละแวก	หมายถึง	อาณาเขตบริเวณ	

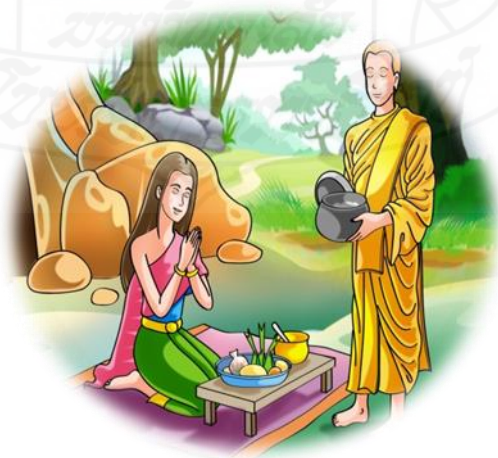

คำถามท้ายเรื่อง

1. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไร
2. ตามจินตนาการของนักเรียน นางผมหอมมีรูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไร
3. หากนางผมหอมไม่สูญหายไป จะเกิดอะไรขึ้น
4. จุดประสงค์สำคัญของเรื่องนี้คืออะไร
5. หากนักเรียนเป็นนางผมหอม จะนำทรัพย์สมบัติที่มีในถ้ำติดตัวไปด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

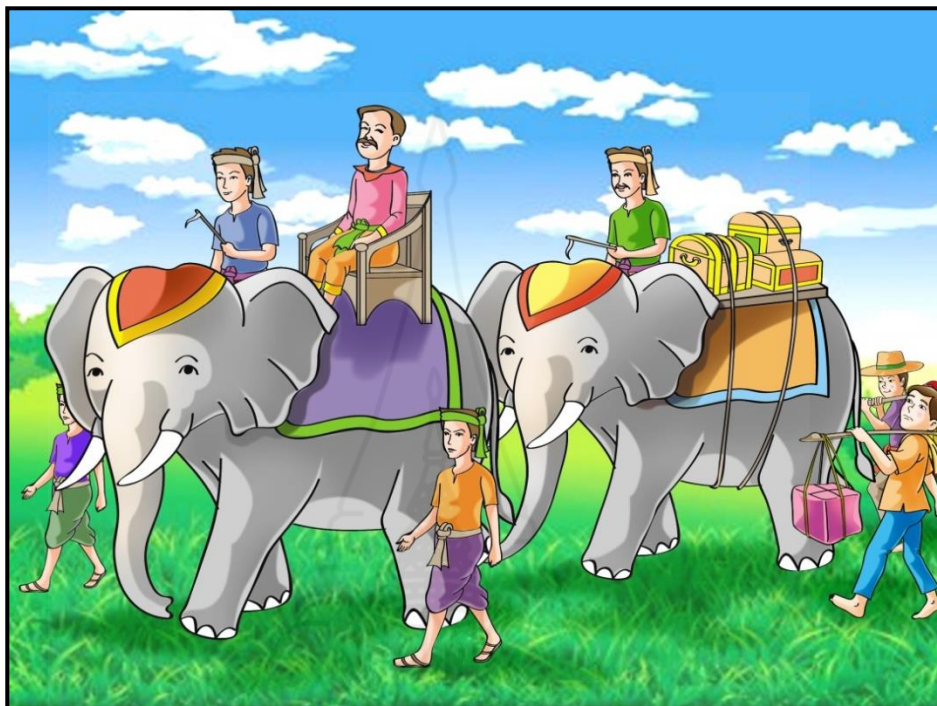
กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนไปรวบรวมที่มาของสถานที่ในชุมชนของนักเรียน แล้วนำมาทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก
2. นักเรียนทำแผ่นพับเชิญชวนให้เพื่อนๆ ไปเที่ยวตามสถานที่ ที่กล่าวถึงในนิทานเรื่องนี้

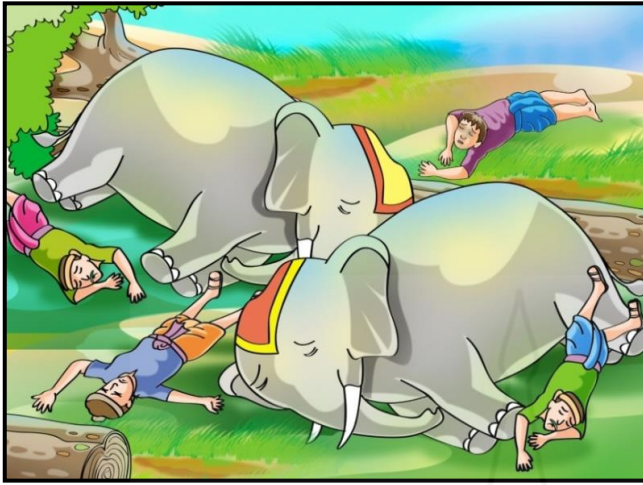

5. นิทานเรื่อง พ่อทวดช้าง

เขารูปช้างตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 4 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีนิทานเล่าขานต่อกันว่า ในอดีตกาลมีเศรษฐีใจบุญคนหนึ่ง ชื่อท่านลักแก้ว เดินทางมาจากทิศใต้ผ่านมาทางเมืองสงขลาโดยนำช้างมา 2 เชือก ชื่อพ่อพลายแก้วและแม่พังงา และควาญช้าง 3 คน ชื่อ บังตอเลาะห์ ยายมอล่าห์ และบังสุมอ

การเดินทางในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำทรัพย์สมบัติที่ขมมาไปร่วมสร้างพระเจดีย์ที่จังหวัด นครศรีธรรมราช เมื่อเดินทางมาได้ระยะหนึ่งก็เกิดพายุลมแรงพัดกระหน่ำอย่างหนัก จนทำให้ช้างทั้งสอง เชือกล้มตายลง รวมถึงควาญช้างทั้ง 3 คน ก็เสียชีวิตด้วย ส่วนท่านลักแก้วนั้นรอดชีวิตมาได้ ท่านจึงได้ฝัง ช้างทั้งสองเชือกรวมทั้งศพของควาญช้างไว้บนยอดเขาเมืองสงขลา

เวลาผ่านไป เกิดมีหินผุดขึ้นมาจากภูเขาลูกนี้ มีรูปร่างลักษณะคล้ายลำตัวช้าง ชาวบ้านในละแวกนั้นจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านเขารูปช้าง” และมีอภินิหารต่างๆ เกิดขึ้นจำนวนมาก สถานที่แห่งนี้มีชาวบ้านไปตัดไม้บนเขารูปช้างก็มักมีอันเป็นไป สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ทหารที่มาตั้งค่ายบริเวณหน้าเขารูปช้างไปตีงูเห่ามากินเป็นอาหาร “เชื่อว่าเป็นงู ลูกศิษย์ของทวด” เกิดเป็นบ้าใบ้ต้องมีการแก้บนจึงหาย เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นชาวบ้านเชื่อกันว่าเกิดจากอำนาจความศักดิ์สิทธิ์ของพ่อทวดช้าง ซึ่งต่อมามีชาวบ้านได้มีการทำบุญพ่อทวดช้างกันอย่างสม่ำเสมอ

พระเจดีย์พ่อทวดช้าง

พระเจดีย์พ่อทวดช้าง ตั้งอยู่ที่หมู่ 2 และหมู่ 4 บ้านเขารูปช้าง

ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

เป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้าน เชื่อว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ปกป้องคุ้มครองเขารูปช้าง

อธิบายคำศัพท์

ทวด	หมายถึง	คำนำหน้านามใช้เรียกสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คนภาคใต้เคารพนับถืออาจเป็นคนหรือสัตว์ เช่น ทวดงู ทวดจระเข้ ทวดช้าง ฯลฯ (ภาษาถิ่นใต้)
อภินิหาร	หมายถึง	อำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์
งูเห่า	หมายถึง	งูตัวสีขาวยอมชมพู
ผุด	หมายถึง	โผล่ (ภาษาถิ่นใต้)

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใด ชาวบ้านจึงสร้างพระเจดีย์ทวดช้างไว้ที่เขารูปช้าง
2. จากนิทานเรื่องนี้ นักเรียนคิดว่าท่านลักแก้วมีลักษณะนิสัยอย่างไร และความนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่ อย่างไร
3. จากเรื่องแสดงให้เห็นถึงคุณธรรมใดบ้าง
4. นิทานเรื่องนี้ นักเรียนได้รับความรู้และข้อคิดในเรื่องใดบ้าง
5. นักเรียนมีความเห็นว่าควรตั้งชื่อนิทานเรื่องนี้ใหม่ว่าอย่างไร

กิจกรรมเสนอแนะ

1. รวบรวมสำนวนภาษาถิ่นในท้องถิ่นของนักเรียน แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศ
2. แต่งเรื่องราวต่อไป โดยใช้จินตนาการของนักเรียน

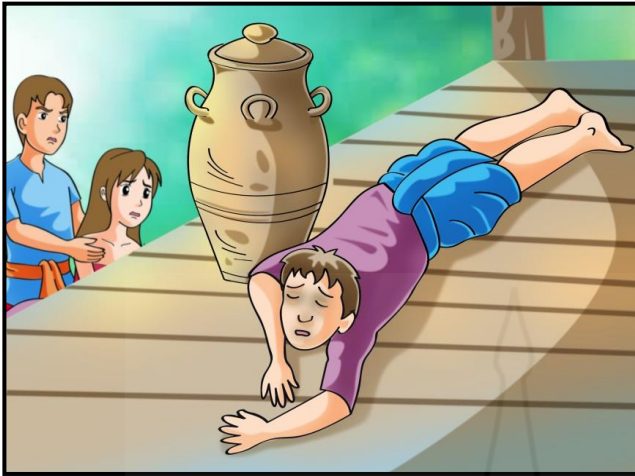

6. นิทานเรื่อง ไทปริศนา

ในสมัยก่อนหมู่บ้านแหลมโพธิ์ได้เกณฑ์ผู้คนเพื่อขุดดินทำถนนหนทาง ในขณะที่ทำการขุดดินได้ประมาณ 2 วัน ก็มีชายหนุ่มคนหนึ่งขุดลงไปใต้ดิน ลึกประมาณ 2 เมตรเห็นจะได้ เขาก็พบกับวัตถุชนิดหนึ่งสัมผัสกับปลายจอบอย่างแรงเมื่อขุดขึ้นมา ก็พบว่า เป็นไหโบราณ มีสีหยาบ ชายคนนั้นแปลกใจมาก นำมาให้เพื่อนบ้านดู ต่างก็วิพากษ์วิจารณ์กันไปต่างๆ นานา ถึงที่มาของไหใบนั้น แต่ก็ไม่สามารถหาคำตอบให้ได้

เขาจึงนำไหไปถามคนเฒ่าคนแก่ดู ก็ได้คำตอบว่า ไหใบนี้เป็นไหในสมัยรัชกาลที่ 5 และที่มีสีหยาบ แสดงว่าภายในนั้นบรรจุทองเอาไว้ 4 แท่ง เขาดีใจมาก รีบนำไหใบนั้นกลับบ้าน พยายามเปิดไหด้วยความลำบาก เพราะมันถูกปิดไว้อย่างแน่นหนา เมื่อเขาเปิดไหออก ก็ปรากฏว่าภายในไหไม่มีของมีค่าตามที่มีการกล่าวอ้างแต่อย่างใด ชายหนุ่มถึงกับผิดหวังเสียใจอย่างมาก ชาวบ้านที่มากอยดูต่างก็พากันกลับไปอย่างหมดความหวัง และคิดว่าเป็นเรื่องโกหกหลอกลวงทั้งเพ

ชาวบ้านจึงแยกย้ายกันไปทำ
มาหากินกันหมดเหลือแต่ชายหนุ่มที่มองดู
ไหลด้วยความเสียใจ ไม่ยอมลุกไปไหน และ
นึกสงสัยว่าทำไมไม่มีทองอยู่ข้างใน จนผู้
เฒ่าคนหนึ่งเข้ามาและบอกกับชายหนุ่มว่า
“เอ็งนั่งจ้องไปเพอะ เพื่อว่ามันจะ
กลายเป็นทองขึ้นมา” พุดจบก็เดินจากไป
ปล่อยให้ชายหนุ่มนั่งอยู่กับไหปริศนาอย่าง
ไร้ความหวังต่อไป ไม่นานเขาก็ตรอมใจ

และต่อมาชาวบ้านมาพบว่าชายผู้นี้ได้เสียชีวิตอยู่ข้างไหล่ใหญ่ในเวลาต่อมา

ชายหาดแหลมโพธิ์

ร้านอาหารทะเล

บ้านหัวแหลมโพธิ์ ตั้งอยู่ที่ ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ชาวบ้านประกอบอาชีพประมง
ปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีร้านอาหารทะเลเลิศรส

อธิบายคำศัพท์

ไห	หมายถึง	ภาชนะดินเผาสำหรับบรรจุสิ่งของ ปากเล็ก
ปริศนา	หมายถึง	คำถาม ข้อสงสัย
ผู้เฒ่า	หมายถึง	คนชรา
หยุ	หมายถึง	หุ้บภาษาชณะ (ภาษาถิ่นใต้)
ทิ้งเพ	หมา	

คำถามท้ายเรื่อง

1. ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์เรื่องนี้ คิดว่าจะมีวิธีการช่วยเหลือชายหนุ่มในเรื่องนี้ไม่ให้เขาตรอมใจตายได้หรือไม่ อย่างไร
2. หากนักเรียนเป็นชายคนดังกล่าวในนิทานจะเศร้าโศกผิดหวังหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. หากนักเรียนเป็นเพื่อนบ้านจะปลอบใจชายหนุ่มอย่างไร
4. จากนิทานแสดงให้เห็นว่าทรัพย์สินสมบัติกับชีวิตสิ่งใดสำคัญกว่ากัน จงให้เหตุผล
5. จากนิทานเรื่องนี้ นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร

กิจกรรมเสนอแนะ

1. สืบค้นนิทานที่นักเรียนสนใจแล้วนำมาพูดเล่าหน้าชั้นเรียน
2. เขียนแผนภาพแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง

7. นิทานเรื่อง น้ำกระจาย

นานมาแล้วยังมียักษ์สองตนได้ลงมาเที่ยวยังเมืองมนุษย์ เพราะรู้สึกเบื่อหน่ายบ้านเมืองของตนเองยิ่งนัก อยู่มาวันหนึ่งยักษ์สองตนมีปากเสียงทะเลาะกันและเกิดการต่อสู้กันขึ้น ระหว่างต่อสู้ต่างฝ่ายจึงถอนต้นตาลมาเป็นอาวุธใช้ทุบตีกันเสมือนหนึ่งว่าเป็นกระบอง ผลัดต่อยตีต่อสู้กันจนเหนื่อยล้าก็ยังไม่มียุทธวิธีที่จะรู้แพ้รู้ชนะกันเลย

ยักษ์ทั้งสองตนรู้สึกเหน็ดเหนื่อยอ่อนเพลียยิ่งนัก “หยุดก่อน ข้าหมดแรงแล้ว” ยักษ์อีกตนกล่าว หลังจากต่อสู้กันอยู่หลายวันก็เดินทางมาถึงสถานที่แห่งหนึ่ง ทั้งสองเห็นว่ามีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์เลยแวะพักผ่อนดื่มน้ำแก้กระหาย จนกระทั่งน้ำแห้งเหือดเกือบหมด บริเวณดังกล่าวจึงตั้งชื่อกันว่า “น้ำน้อย” ซึ่งเป็นตำบลหนึ่งในอำเภอหาดใหญ่ หลังจากยักษ์ได้พักผ่อนจนคลายความเหนื่อย ก็หันกลับมาต่อสู้กันอีกครั้ง

ยักษ์อีกตนวิ่งหนีไปทางทุ่งกว้างจนน้ำบริเวณนั้นกระจายไปทั่วทั้งหมู่บ้าน ต่อมากลายมาเป็นชื่อหมู่บ้าน “บ้านน้ำกระจาย” ซึ่งเป็นชื่อหมู่บ้านในอำเภอหาดใหญ่ ในที่สุดยักษ์ทั้งสองตนก็หมดแรงและก็สิ้นใจตายร่างกายแข็งกลายเป็นเกาะ เกาะดังกล่าวมีชื่อว่า “เกาะยอ” ตั้งแต่นั้นมา ซึ่งพ้องกับ “ตำบลเกาะยอ” ชื่อตำบลแห่งหนึ่งอยู่ทางฝั่งทะเลสาบสงขลา

เกาะยอ - สะพานติณสูลานนท์

ตลาดขายสินค้าพื้นเมือง

ตำบลเกาะยอ เป็นเกาะที่ตั้งอยู่กลางทะเลสาบสงขลา

แหล่งจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองขึ้นชื่อ เช่น ผ้าทอเกาะยอ ข้าวย่ำ ยำสาหร่าย ฯลฯ

อธิบายคำศัพท์

ต้นตาล	หมายถึง	ต้นตาลโตนด
กระจาย	หมายถึง	แพร่หรือแตกแยกไปในที่ต่างๆ

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนมีสันนิษฐานว่ายักษ์ทั้งสองตนทะเลาะกันด้วยสาเหตุใด
2. หากนักเรียนเป็นยักษ์ในนิทานจะทะเลาะกันหรือไม่ เพราะอะไร
3. นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของยักษ์ในนิทาน เปรียบเทียบกับพฤติกรรมของคนในสังคมปัจจุบันแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไร
4. สมมติว่าโลกนี้มียักษ์เหมือนในนิทาน นักเรียนคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง
5. ข้อคิดใดตรงข้ามกับนิทานเรื่องนี้

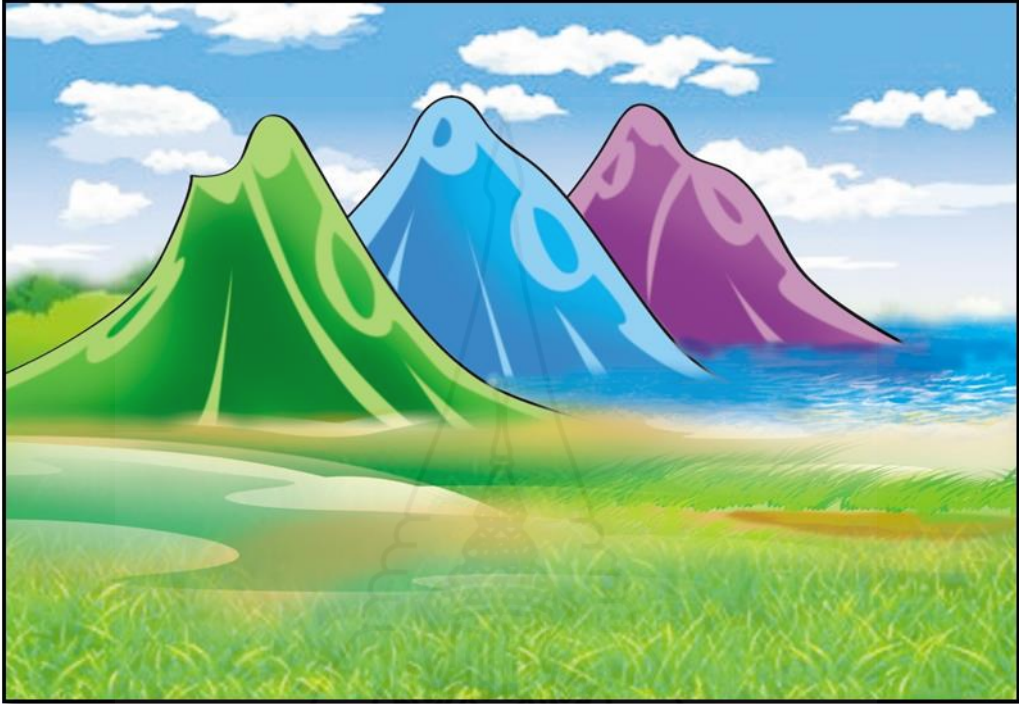
กิจกรรมเสนอแนะ

1. วาดภาพตอนใดตอนหนึ่งของนิทาน พร้อมเขียนบรรยายได้ภาพ
2. ให้นักเรียนฝึกเขียนย่อความจากนิทานที่อ่านไม่เกิน 5-10 บรรทัด

8. นิทานเรื่อง เขารักเกียรติ

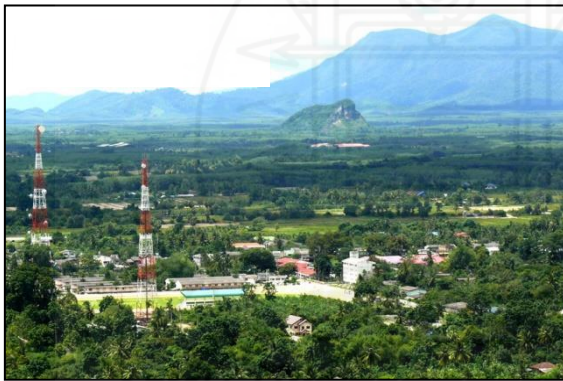

นานมาแล้วที่อำเภอรัตถุมิมีเขา 3 ลูก เป็นพี่น้องกัน คือเขาจิงโหลน เขาตกน้ำและเขารังเกลียด เขาจิงโหลนเป็นพี่คนโต เขาตกน้ำเป็นพี่คนกลาง ส่วนเขารังเกลียดเป็นน้องสุดท้อง เขาทั้งสามอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขมาช้านาน

อยู่มาวันหนึ่งเขารังเกลียดทะเลาะกับเขาตกน้ำอย่างรุนแรง เขารังเกลียดผลักเขาตกน้ำโดยไม่มีดี “นี่แน่ะ ตกน้ำไปเลย” เขารังเกลียดจึงถูกเขาเพื่อนบ้านตำหนิ “ทำไมเจ้าจิงโหลน ทำกับเขาพี่น้องได้ลงคอ” หลังจากนั้นเขารังเกลียดก็ถูกขับไล่ให้มาอยู่ห่างไกลจากพี่น้องคนอื่นๆ “ออกไป พวกเราไม่ต้องการเขาจิงโหลนอย่างเจ้า” เขารังเกลียดรู้สึกโกรธ จึงหันหน้าไปทางอื่นโดยไม่สนใจ เขาจิงโหลนและเขาตกน้ำ ซึ่งเป็นเขาพี่น้องอีกเลย

เวลาต่อมาชาวบ้านมาเข้ามาตั้งรกรากสร้างบ้านเรือนอยู่ในบริเวณนี้มากขึ้น เขารังเกลียด รู้สึกเหงาเพราะอยู่เพียงลำพังมานาน จึงหันหน้ามาหาหมู่บ้านเพื่อจะได้พบปะพูดคุยกับชาวบ้านบ้าง ต่อมาชาวบ้านจึงได้เปลี่ยนชื่อเขาเสียใหม่จาก “เขารังเกลียด” เป็น “เขารักเกียรติ” เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชาวบ้านที่มาอยู่อาศัย ต่อมาชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “หมู่บ้านเขารักเกียรติ” มาจนถึงปัจจุบันนี้

เขารักเกียรติ

หมู่บ้านเขารักเกียรติ

บ้านเขารักเกียรติ ตั้งอยู่ที่ ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา

อธิบายคำศัพท์

เกลียด	หมายถึง	น่ารัง ไม่ชอบใจ
รังเกลียด	หมายถึง	รังแต่จะแสดงพฤติกรรมให้คนอื่นไม่ชอบใจ (ภาษาถิ่นใต้)
รกราก	หมายถึง	ถิ่นอาศัย
เขา	หมายถึง	ภูเขา (ภาษาถิ่นใต้)

คำถามท้ายเรื่อง

1. ข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทานเรื่องนี้คืออะไร
2. นักเรียนเห็นว่าพี่น้องควรทะเลาะกันหรือไม่ เพราะเหตุใด และควรมีวิธีแก้ไขปัญหาอย่างไร
3. นักเรียนไม่ควรเอาเยี่ยงอย่างตัวละครใด เพราะเหตุใด
4. หากนักเรียนจะตั้งชื่อเขารังเกลียดใหม่จะตั้งชื่อว่าอะไร และเพราะอะไร
5. คุณธรรมข้อใดที่ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งการทะเลาะวิวาทของคนในสังคมได้

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ฝึกแต่งคำประพันธ์โดยนำนิทานเรื่องนี้มาแต่งเป็นกาพย์ยานี 11
2. สืบค้นนิทานพื้นบ้านเกี่ยวกับภูเขาที่น่าสนใจในท้องถิ่นแล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

๑. นิทานเรื่อง ยายโสตาสา

นานมาแล้วที่บ้านคูขุด อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา ยังมีสองตาชายและบุตรสาว อยู่ครอบครัวหนึ่ง ชื่อตาสา ยายโส ส่วนลูกสาวชื่อ นางห้วมย อยู่มาวันหนึ่งพ่อค้า เรือสำเภาจีนได้ เดินทาง ผ่านมา และพบกับนางห้วมย ก็เกิดตกหลุมรักในความงามของนาง นายสำเภาจึงยก ชั้นหมากมาสู่ขอนางห้วมยจากยายโสและตาสา ทั้งสองก็ได้แต่งงานเป็นสามีภรรยา กัน ก็พานางห้วมยนั่งเรือกลับมายังเมืองจีน นางอยู่กับสามีเป็นเวลาหลายปีก็นึกอยากกลับบ้านเกิดที่ สงขลา จึงอ่อนน้อนขอให้นายสำเภานำเรือเดินทางมายังบ้านคูขุด

“เฮีย เมื่อไรจะได้กลับบ้านคูขุดเสียที” นายสำเภาจึงตัดสินใจพานางห้วมยกลับเมือง สงขลา ระหว่างที่เรือแล่นมาก็ค่ำลงยังเกาะแห่งหนึ่ง ต่อมาเกาะนี้จึงได้ชื่อว่า “เกาะนางค้ำ” หรือ “เกาะนางค้ำ” ฝ่ายยายโส ตาสา ทราบข่าวว่า ลูกสาวและลูกเขยจะกลับมาเยี่ยม จึงดำข้าวเฝ้าใส่ กระสอบไว้ต้อนรับลูกสาว

เมื่อเรือเทียบท่ามาถึงหน้า

บ้าน ฝ่ายลูกสาวเห็นพ่อแม่แก่ชราลง
และยังแต่งตัวสกปรกไม่น่าดู นางผมมวย
รู้สึกอับอายสามีของตนยิ่งนัก จึงทำที่ไม่
รู้จักพ่อแม่ตัวเองเสียอย่างนั้น สั่งให้นาย
สำเภานำเรือออกจากท่าทันที

สองตายายโศกเศร้าเสียใจ

ที่ลูกสาวรังเกียจไม่ยอมรับ และรู้สึก
โกรธแค้นลูกสาวมาก จึงเทข้าวเฒ่าลง

ทะเล หน้าหมู่บ้านคูซุด ข้าวเฒ่าก็กลายเป็นดินเรียกว่า“ดินข้าวเฒ่า” ต่อมาตายายทั้งสองก็ตรอมใจตาย
ร่างกายเป็นหินกลายเป็น “เกาะยายโสตาสา” ก่อนตายได้สาปแช่งลูกไว้ว่า “ขอให้เรือที่แล่นไปกลาง
ทะเลพบกับพายุร้าย และจมลง” ด้วยแรงสาปแช่งของพ่อแม่ นายสำเภากับนางห้วมวยแล่นเรือไปได้ไม่
นานก็ถูกพายุพัดเรือจมลงกลางทะเล เนื่องด้วยเคราะห์กรรมที่ทำไว้กับพ่อแม่ส่งผลให้ทั้งสองสามีภรรยา
ถึงแก่ความตาย ส่วนทรัพย์สมบัติข้าวของที่ติดตัวมานั้นจมลงทะเลกระจัดกระจายไปตามที่ต่างๆ
กลายเป็นธาตุหินไปหมด

เกาะยายโส เกาะตาสา

เกาะนางห้วมวย

และเกาะนางห้วมวย ตั้งอยู่บริเวณทะเลสาบสงขลา

ในหมู่เกาะสี่เกาะห้า ใกล้กับ ตำบลคูซุด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

อธิบายคำศัพท์

ข้าวเฒ่า	หมายถึง	ข้าวเปลือกที่คั่วแล้วทำให้แบน
นายสำเภา	หมายถึง	พ่อค้าเรือสำเภา
สาปแช่ง	หมายถึง	คำวร้ายให้เป็นไปต่างๆ ในทางที่ไม่ดี

คำถามท้ายเรื่อง

1. หากนักเรียนเป็นพ่อแม่ และรู้สึกโกรธที่ลูกแสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง จะมีวิธีการแก้ปัญหาและระงับความโกรธได้อย่างไร
2. นางห้วมวยขาดคุณธรรมข้อใด และได้รับผลกระทบอย่างไร
3. นักเรียนประทับใจตัวละครใดมากที่สุด เพราะเหตุผลใด
4. ถ้านางห้วมวยไม่แสดงกิริยารังเกียจพ่อและแม่ จะเกิดอะไรขึ้น
5. นักเรียนได้ข้อคิดสำหรับนำไปใช้ในการดำรงชีวิตจากเรื่องนี้อย่างไรบ้าง

กิจกรรมเสนอแนะ

1. นักเรียนทำโครงงานนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่นของตนเอง
2. นักเรียนแต่งนิทานตอนจบโดยเปลี่ยนแปลงใหม่ตามจินตนาการของตนเอง

10. นิทานเรื่อง ทวดจระเข้หัวเขาแดง

ตามเรื่องเล่าของชาวบ้านในตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา เกี่ยวข้องกับความศักดิ์สิทธิ์ของทวดหัวเขาแดงว่า เป็นเทวดาประจำสถานที่อาศัยอยู่ในหัวเขาแดง กล่าวกันว่าเทวดาหัวเขาแดงเดิมเป็นชายชราชาวจีน เดินทางมาจากเมืองจินผืนแผ่นดินใหญ่ มุ่งสู่จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเรือสำเภานขนาดใหญ่

เนื่องจากท่านเป็นคนมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา จึงนำทรัพย์สมบัติจำนวนมากมาติดตัวมาด้วย เพื่อนำไปร่วมบรจจุลงในพระบรมธาตุเมืองนครศรีธรรมราช แต่โชคไม่ดีที่เรือสำเภาล่มบริเวณปากน้ำทางเข้าเมืองสงขลา ดวงวิญญาณของท่านเมื่อตายไปจึงมิได้หนีหายไปไหน ยังคงวนเวียนอยู่บริเวณดังกล่าวในรูปของจระเข้ขนาดใหญ่

ตามคำบอกเล่าของคนเฒ่าคนแก่ชาวเลในจังหวัดสงขลากล่าวว่า ทวดหัวเขาแดงในรูปของจระเข้ใหญ่นั้นมีลักษณะที่ใหญ่มากพอๆ กับเรือหาปลา แต่ครั้งพองจ้องนานๆ ทวดก็จะหายไปกับความมืด ทวดจะเข้จะเข้ามาเฝ้าปากน้ำเมืองสงขลาคอยดูแลชาวบ้านไม่ให้เกิดอันตรายจากสัตว์ร้ายต่างๆ รวมทั้งป้องกันคลื่นลมในทะเลให้ชาวบ้านยามออกเรือหาปลา ดังนั้นก่อนที่ชาวบ้านในบริเวณดังกล่าว จะออกเรือจับปลาหรือสัตว์น้ำใดๆก็ตามต้องบอกกล่าวขอความคุ้มครองจากทวดหัวเขาแดงก่อนเสมอด้วยการลอยหมากพลู บ้างก็จุดประทัดก่อนออกเรือ

ศาลเจ้าทวดหัวเขาแดง

รูปปูนปั้นทวดจระเข้หัวเขาแดง

หัวเขาแดง

หัวเขาแดงเป็นภูเขาขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของปากเมืองสงขลา บนยอดเขามีเจดีย์องค์ดำ และเจดีย์องค์ขาว หรือที่เรียกว่า “เจดีย์สองพี่น้อง” ศาลเจ้าทวดหัวเขาแดง ตั้งอยู่ใกล้ท่าแพขนานยนต์ ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

อธิบายคำศัพท์

ดวงวิญญาณ หมายถึง

ภูตผี

ชาวเล

หมายถึง

ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพทำประมง

(ภาษาถิ่นใต้)

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนควรยึดถือคุณธรรมใดของทวดหัวเขาแดง มาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต
2. หากบุคคลประพฤติชั่วทั้งทางกาย วาจา ใจ นักเรียนคิดว่าทวดจระเข้จะคุ้มครองหรือไม่อย่างไร
3. หากนักเรียนนั่งเรือไปกลางทะเลสาบสงขลา แล้วเจอทวดหัวเขาแดง จะทำอย่างไรเป็นลำดับแรก
4. จากเรื่องแสดงให้เห็นคุณธรรมของทวดหัวเขาแดงเรื่องใดบ้าง
5. นักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง ที่แสดงถึงความศรัทธาต่อศาสนาที่ตนเองนับถือ

กิจกรรมเสนอแนะ

1. แต่งเรื่องราวต่อไปโดยใช้จินตนาการของนักเรียน
2. วาดภาพเหตุการณ์ตอนใดตอนหนึ่งในเรื่องตกแต่งให้สวยงาม พร้อมเขียนบรรยายใต้ภาพ

11. นิทานเรื่อง อ่างทองคำ

อ่างทอง เป็นหมู่บ้านที่มีผู้คนอาศัยอยู่อย่างมีความสุขสบายมาหลายชั่วอายุคน บ้านเรือนที่อยู่อาศัย ถึงแม้จะไม่อยู่ใกล้ชิดติดกันอย่างแออัดเหมือนในกรุงเทพฯ แต่ก็มีการริเริ่มก่อสร้างสิ่งที่เป็นถาวรวัตถุให้ปรากฏแก่สายตาประชาชน เช่น วัดวาอาราม ซึ่งเป็นเครื่องวัดคุณธรรมของชาวบ้าน

ยังมีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่าที่บ้านอ่างทอง ซึ่งเป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลทุ่งหวัง บังเกิดเหตุอัศจรรย์ มีอ่างทองคำผุดขึ้นมาให้ชาวบ้านได้พบเห็นเป็นขวัญตา แต่ก็ไม่มีใครสามารถนำไปใช้หรือเอาไปขายให้เป็นสมบัติของส่วนตัวได้ วันดีคืนดีอ่างดังกล่าวก็จมหายไปใต้นดิน เหลือไว้แต่ความทรงจำให้ผู้คนแถวนั้นได้ขบคิดเป็นอุทาหรณ์สอนใจว่า แผ่นดินนี้เป็นดินแดนศักดิ์สิทธิ์ มีขุมทรัพย์ มีทรัพยากรที่มีคุณค่าให้ทุกคนที่อยู่อาศัยมีความขยันทำมาหากิน เปรียบเสมือนอ่างทองคำที่ผุดขึ้นมาให้ดูเป็นบุญตา

ต่อมาชาวบ้านแถวนั้นจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “อ่างทอง” หรือ “บ้านอ่างทอง” บ้านอ่างทองมีคตินิยม ที่มีค่า มีคุณธรรม มีประโยชน์ สำหรับนำไปใช้เป็นหลักคิดในการดำรงชีวิต “เสมือนหนึ่งอยู่ในดินแดนศักดิ์สิทธิ์นี้หรือนอนอยู่ในอ่างทองคำ” ไม่ต้องกลัวจน เมื่อยังคิดดี ทำดี ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีถูกต้อง และดีงาม มีความเพียรเป็นที่ตั้งย่อมนิยามจนแน่นอน

ทางเข้าหมู่บ้านอ่างทอง

หมู่บ้านอ่างทอง

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง

บ้านอ่างทอง ตั้งอยู่ที่ ตำบลทุ่งหวัง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ปัจจุบันตำบลทุ่งหวังยกฐานะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวัง

อธิบายคำศัพท์

ความเพียร	หมายถึง	ความขยัน
อาราม	หมายถึง	วัด
ผุด	หมายถึง	โผล่ (ภาษาถิ่นใต้)
อุทาหรณ์	หมายถึง	ข้อเตือนใจ

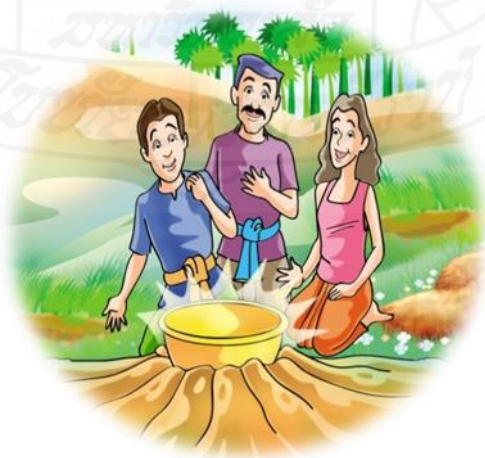

คำถามท้ายเรื่อง

1. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิด คติธรรมอย่างไรบ้าง
2. นักเรียนคิดว่าวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในนิทาน เหมือนหรือแตกต่างจากคนในอดีตและปัจจุบัน อย่างไรบ้าง
3. นักเรียนจะนำคุณธรรมในนิทานไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง
4. ในความคิดของนักเรียนเนื้อหาตอนใดของนิทานเรื่องนี้ที่แสดงถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน จงเขียนอธิบาย
5. นิทานเรื่องนี้ตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร

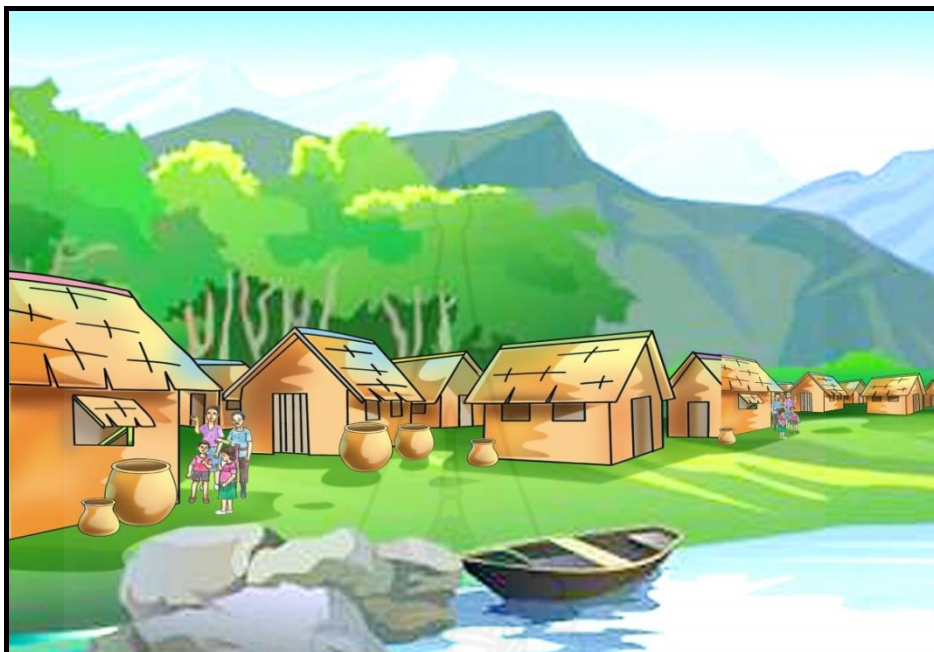
กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนค้นหาคำนามและคำกริยาจากในนิทานให้ได้มากที่สุด
2. เขียนคำขวัญเกี่ยวกับคุณธรรมต่างๆ ที่กล่าวถึงในนิทาน

12. นิทานเรื่อง แม่เนียง

ตำบลทุ่งหวังในสมัยก่อน การทำมาหากินเลี้ยงชีพสามารถยังชีพได้ โดยวิธีการหาของป่า และพึ่งพาน้ำจากธรรมชาติ ได้แก่แม่น้ำที่ช่วยกักเก็บน้ำเพื่อเอาไว้ดื่มกินไม่ฝืดเคือง นอกจากนั้นยังมี ห้วยหนองคลองบึงที่มีน้ำอีกด้วย แต่มนุษย์เรายังต้องดิ้นรนเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีสุขสบายมากยิ่งขึ้น จึงมีการสร้าง ถัง ตุ่ม ไท และแม่เนียง เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในการกักเก็บน้ำตามความสามารถและสะดวก แม่เนียงในสมัยก่อนมนุษย์ปั้นขึ้นมาจากดินเผา มีความแข็งแรงทนทาน คนในตำบลทุ่งหวังจึงนิยมมีแม่เนียงเอาไว้ใช้กันทุกบ้าน

มีนิทานเล่าสืบต่อกันมาว่า เมื่อครั้งโบราณในช่วงเดือน 4 เดือน 5 “ช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน” มีเหตุอัศจรรย์ กล่าวคือมีแม่เนียงผุดขึ้นมาเองจากดินสวยงามมาก ทอแสงระยิบระยับจับตา เพราะเป็นเนียงทองคำ บางคนเห็นแม่เนียงทองคำผุดขึ้นมาลูกเดียว บางคนเห็นแม่เนียงทองคำผุดขึ้นมาเป็นคู่ ใครเห็นต่างก็อยากได้เป็นเจ้าของ มีรูปร่างลักษณะคล้ายโอ่ง ปากแคบ ช่างปั้นบางคนจึงนำแบบที่เห็นมาปั้นตาม

นับตั้งแต่นั้น ตำบลทุ่งหวังก็เกิดความอุดมสมบูรณ์มั่งคั่ง ผู้คนต่างมีความหวังและมองเห็นอนาคตของตำบลว่า “ความเจริญรุ่งเรืองต้องเกิดขึ้นในตำบลแน่ๆ” ชาวบ้านจึงตั้งชื่อตำบลแห่งนี้ว่า “ตำบลทุ่งหวัง” มาจนถึงปัจจุบัน

แม่เนียงใบใหญ่

แม่เนียงขนาดต่างๆ

แม่เนียงใบเล็ก

ตำบลทุ่งหวัง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ชาวบ้านนิยมใช้เนียงเป็นภาชนะสำหรับใส่น้ำ ข้าวสาร ไว้ใช้ทุกครัวเรือน มีหลายขนาด

อธิบายคำศัพท์

แม่เนียง หมายถึง (เนียง) คนภาคใต้ใช้เรียก โอง่ปากแคบ มีหลายขนาด
(แม่เนียง) เนียงที่มีขนาดใหญ่กว่าเนียงทั่วไป

คำถามท้ายเรื่อง

1. หากนักเรียนพบแม่เนียงเหมือนในนิทาน จะนำแม่เนียงไปทำประโยชน์อย่างไรบ้าง
2. นักเรียนมีความเห็นว่าเป็นเพราะเหตุผลใด แม่เนียงจึงถูกป้อนให้มีปากแคบ
3. ความเจริญของตำบลทุ่งหวังจะเกิดขึ้นได้จริง นักเรียนมีความเห็นว่าชาวบ้านต้องทำอย่างไรบ้าง
4. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากนิทานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
5. หากนักเรียนเจอแม่เนียงทองคำไหลขึ้นมาต่อหน้าเหมือนในนิทาน จะทำอย่างไรบ้าง

กิจกรรมเสนอแนะ

1. วาดภาพเหตุการณ์ตอนใดตอนหนึ่งในเรื่อง ตกแต่งให้สวยงามพร้อมเขียนบรรยายใต้ภาพ
2. ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน

13. นิทานเรื่อง เขาวังชิง

ณ เขาวังชิงภายในถ้ำทองมีนางผู้หนึ่งชื่อว่า “นางเลือดขาว” เป็นลูกคนธรรพ์ไม่มีผู้ใดเคยเห็นตัวตนว่ารูปร่างหน้าตาที่แท้จริงว่าเป็นเช่นไร เพราะนางไม่ปรากฏตัวให้ใครเห็น และด้วยนางมีจิตใจใฝ่ธรรมะ ทุกคืนเดือนดับ แรม 15 ค่ำ เดือน 8 จะได้ยินเสียงทอหูก เพื่อที่จะนำผ้าที่ทอนี้ไปนมัสการพระศรีอารยด้วยนางผู้นี้มีจิตใจบริสุทธิ์ตั้งมั่นในความดี

สมัยก่อนหน้าถ้าจะมีถั่วขาม กระบวย ของใช้ต่างๆ วางไว้จำนวนมากเพื่อให้ชาวบ้านมาหยิบยืมในงานพิธีต่างๆ แต่ของเหล่านั้นล้วนสวยสดงดงามทำด้วยทองคำ และเพชรนิลจินดา ชาวบ้านบางคนไม่มีสัจจะยืมแล้วไม่คืนบ้าน เพราะเกิดละโมภนำมาเป็นของตนบ้าง ทำข้าวของเสียหายไปก็มาก นางจึงไม่พอใจและปิดถ้ำทองเสีย

ตั้งแต่บัดนั้นก็ไม่มีใครล่วง
เข้ามายังสถานที่แห่งนี้ได้อีกเลย ทุกคืน
เดือนดับชาวบ้านมักได้ยินเสียงทอหูกอยู่
สม่ำเสมอ และมีงูตัวใหญ่ ซึ่งเชื่อกันว่า
เป็นพญานาคเลื้อยออกมาจากถ้ำ
กลายเป็นโพรงกว้าง ชาวบ้านเรียกบริเวณ
นั้นว่า “รูนาค” ถ้าลือกันว่าถ้ำทองแห่งนี้
หากใครเข้าไปก็จะหลงทางไม่พบทางออก
และติดอยู่ในถ้ำไปจนตาย

ทางขึ้นเขาวังชิง

เขาวังชิง

เขาวังชิง ตั้งอยู่ในเขต อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา
เป็นภูเขาไม่สูง แต่มีหน้าผาสูงชัน และข้างล่างใต้หน้าผามีถ้ำลึกและยาว

อธิบายคำศัพท์

พระศรีอารย	หมายถึง	คนภาคใต้ใช้เรียกชื่อพระพุทธรเจ้าองค์ ต่อไป ตามความเชื่อในทางพุทธศาสนา คือ พระศรีอริยเมตไตรย (ภาษาถิ่นใต้)
ทอหูก	หมายถึง	ทอผ้า (ภาษาถิ่นใต้)
คืนเดือนดับ	หมายถึง	ข้างแรมคืนเดือนมืด

คำถามท้ายเรื่อง

1. จากเรื่องชาวบ้านขาดคุณธรรมข้อใด นางเลือดขาวจึงปิดปากถ้าเสีย
2. คุณธรรมใดบ้างของนางเลือดขาวที่นักเรียนควรนำมาเป็นแบบอย่าง
3. การนำทรัพย์สินสมบัติ สิ่งของ ของผู้อื่นมา เป็นของตน โดยไม่ได้รับอนุญาต จากเจ้าของ สมควรกระทำหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. พฤติกรรมใดของชาวบ้านที่นักเรียนไม่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง จงอธิบาย
5. ถ้านางเลือดขาวไม่ปิดถ้าทอง นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ในเรื่องจะเป็นอย่างไร

กิจกรรมเสนอแนะ

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมเพื่อแสดงบทบาทสมมติ
2. ฝึกพูดเล่าเรื่องโดยให้นักเรียนหาบทบาทที่มีเรื่องราวคล้ายกับนิทานเรื่องนี้ แล้วนำมาเล่า หน้าชั้นเรียน

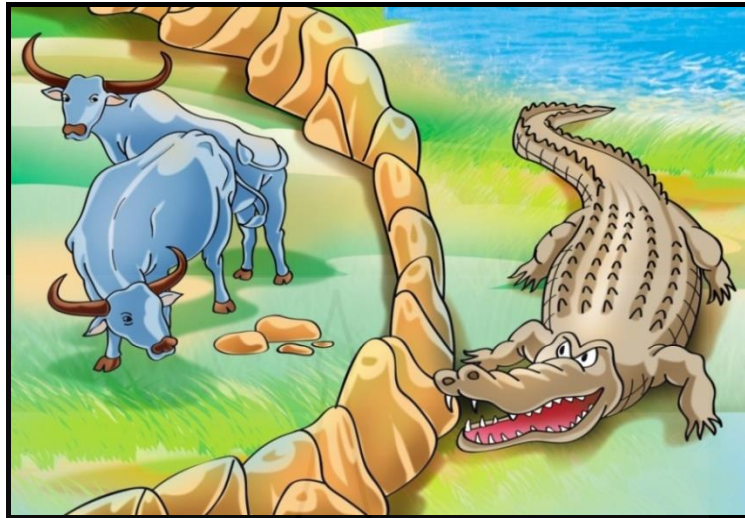
14. นิทานเรื่อง คอกควายนายแรง

ยังมีชายหนุ่มผู้หนึ่ง
ชื่อว่า “นายแรง” เป็นคนที่กินข้าว
จุกจุกๆ โดยกินข้าววันละ 1 กระทะ
ใหญ่ๆ ทำให้พ่อแม่ยากจน พ่อแม่
จึงคิดวางแผนโค่นต้นไม้ใหญ่ให้ล้ม
ทับนายแรงให้ตาย แต่แล้วนายแรง
กลับแบก ต้นไม้ใหญ่มาให้พ่อแม่
เสียเอง ต่อมานายแรงก็ไปตัดไม้ใน
ป่ากับเพื่อนๆ ซึ่งทุกคนมอบหมาย
ให้นายแรงหุงข้าวไว้รอ ส่วนนาย

แรงก็หุงข้าวตามหน้าที่ เมื่อข้าวเดือด นายแรงก็ไปตัดไม้สดนำมาทำเป็นไม้พาย สำหรับกวนข้าวเพื่อไม่ให้
ข้าวติดหม้อ แต่ไม้สดากลับทำให้ข้าวทั้งหม้อเป็นสีดำ นายแรงกลัวเพื่อนมาเห็นเข้า จึงกินข้าวนั้นจน
หมดทำให้เกิดมีเรี่ยวแรงมหาศาลขึ้นมา จึงอาสาขนไม้ที่เพื่อนบ้านตัด แบกกลับไปยังหมู่บ้านเพียงคน
เดียว ชาวบ้านจึงเรียกเขาว่า “นายแรง” เพราะมีเรี่ยวแรงมากสมชื่อ

วันหนึ่งพ่อของนายแรงสั่งให้ช่างตีเหล็ก ตีมีดพร้าขนาดใหญ่ให้กับนายแรง เพื่อไปถางป่า
ทำนา ปลุกข้าว และเลี้ยงสัตว์ จนทำให้ครอบครัวของนายแรง มีฐานะที่ดีขึ้นมา อยู่มาวันหนึ่งนายแรง
คิดจะปล่อยควายไว้แถบทะเลสาบ แต่กลัวว่าจะระแคะมาขโมยกินควายของตนเอง เลยยกหินก้อนใหญ่
มาวางล้อมรอบที่ควายอยู่ ให้เป็นรูปคล้ายวงกลม เพื่อกันจะเข้ามากินควาย จึงเป็นที่มาของสถานที่ ที่
ชาวบ้านเรียกว่า “คอกควายนายแรง” และเป็นเรื่องเล่าต่อกันมาจนถึงทุกวันนี้

ปัจจุบันคอกควายนายแรงตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะใหญ่ อยู่ใกล้กับที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะใหญ่ จะมีลักษณะเป็นหินก้อนใหญ่วางเรียงกันคล้ายกับรูปวงกลม ถ้าหากฤดูน้ำหลาก ก็จะมองไม่เห็นก้อนหินนั้นจะเห็นแต่หญ้ารก แต่ถ้าถึงฤดูแล้งก็จะเห็นก้อนหินนั้นโผล่พ้นน้ำเป็นวงกลมคล้ายคอกจริงๆ

คอกควายนายแรง

บริเวณคอกควายนายแรงช่วงฤดูน้ำหลาก

คอกควายนายแรง ตั้งอยู่ที่ อำเภอกระเสลีนธุ์ จังหวัดสงขลา

ใกล้องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะใหญ่

มีลักษณะคล้ายคอกควายจมอยู่ในทะเล เมื่อน้ำลดจึงจะเห็นชัดเจน

อธิบายคำศัพท์

ไม้พาย	หมายถึง	ไม้คนข้าวให้สุก
กินจุ	หมายถึง	รับประทานมากเกินพอดี
กวน	หมายถึง	คนให้เข้ากัน (ภาษาถิ่นใต้)

คำถามท้ายเรื่อง

1. หากนักเรียนเป็นพ่อแม่ของนายแรง จะทำอะไรเมื่อลูกชายกินอาหารมากผิดปกติ
2. นายแรงได้ตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่อย่างไรบ้าง เหมาะสมหรือไม่ จงอธิบาย
3. นายแรงมีคุณธรรมใดบ้างที่นักเรียนควรนำมาเป็นแบบอย่าง
4. การที่พ่อคิดข่านายแรง สาเหตุเพราะนายแรงกินจุ นักเรียนคิดว่าเป็นการกระทำที่เกินกว่าเหตุหรือไม่ อย่างไร
5. นักเรียนจะมีวิธีแบ่งเบาภาระช่วยเหลือพ่อแม่อย่างไรบ้าง เพื่อให้ครอบครัวต้องประสบกับความลำบาก

กิจกรรมเสนอแนะ

1. เขียนเรียงความเกี่ยวกับพระคุณของพ่อแม่ พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม
2. นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติตนที่ดีต่อผู้มีพระคุณอย่างน้อย 5 ข้อ

15. นิทานเรื่อง พ่อทวดหัวแหลมโพธิ์

เมื่อนานมาแล้ว มีชายคนหนึ่งไปทอดแหที่หัวแหลมโพธิ์ พบงูตัวใหญ่มาก มีสีขาวยังตัว ว่ายน้ำพุ่งเข้ามาหา เขาตกใจมาก จึงกระโดดออกจากเรือว่ายนํ้าหนี เข้าฝั่งอย่างไม่คิดชีวิต พอถึงฝั่ง เขากลับไม่เห็นงูตัวใหญ่นั้นอีก ชายผู้นี้เชื่อว่า งูตัวนั้นคงเป็นงูที่จำศีลมานานจนตัวใหญ่ และมีสีขาวยัง จะเป็นงูที่มีอายุมาก

จากนั้นไม่นาน ก็มีชายอีกคนหนึ่ง ไปเดินเล่นที่หัวแหลมโพธิ์ เห็นงูสีขาว ตัวขนาดมหึมา นอนขดตัวอยู่เช่นกัน ขนาดเท่าจอมปลวก สูงประมาณเมตรครึ่ง เขาก็คิดว่าคงเป็นงูที่มีบุญ จึงนั่งลงไหว้ อธิษฐานว่า “ถ้าวันนี้ทำอะไรขอให้สมปรารถนาเถิด” จากนั้นเขาก็กลับบ้านนำเรือออกจาก หัวแหลมโพธิ์ ออกไปได้ไม่นานก็หยุดเรือทอดแหเพียงครั้งแรก ปรากฏว่าเมื่อรอกแหขึ้นมา ก็มีปลาติด ขึ้นมาเป็นจำนวนมากมาย

ข่าวนี้แพร่กระจายไปทั่ว ชาวบ้านก็เริ่มมาขอพรต่างๆ เช่น ขอให้หายจาก โรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ก็ปรากฏว่าหายป่วยดั่งคำอธิษฐาน บ้างก็ขอให้มั่งมีเงินทองเพื่อสร้างฐานะ ก็มักได้รับพรตามคำอธิษฐานทั้งสิ้น ปัจจุบันแม้ไม่มีใครเห็นงู ขนาดใหญ่สีขาวอีกเลยโดยเชื่อว่าผู้มีบุญเท่านั้นที่จะสามารถมองเห็น ตั้งแต่นั้นมาชาวบ้านจึงเรียกงูตัวนั้นว่า “พ่อทวดหัวแหลมโพธิ์”

หาดแหลมโพธิ์

หมู่บ้านแหลมโพธิ์

ชายหาดแหลมโพธิ์ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 3 ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ใช้เวลาในการเดินทางโดยรถยนต์จากตัวเมืองหาดใหญ่ประมาณ 20 นาที

อธิบายคำศัพท์

จำศีล	หมายถึง	ถือศีล รักษาศีล
อธิษฐาน	หมายถึง	บนบาน ขอพร สิ่งศักดิ์สิทธิ์
ทอดแห	หมายถึง	วิธีการจับปลาโดยใช้แหเป็นอุปกรณ์
มหิมา	หมายถึง	ใหญ่โต

คำถามท้ายเรื่อง

1. ลักษณะการกระทำของชาวบ้านที่มีต่อพ่อทวดหัวแหลมโพธิ์ สอดคล้องหรือตรงกับชีวิตจริงของคนในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร
2. ถ้านักเรียนเป็นชายหาปลาในนิทาน เมื่อหาปลาได้จำนวนมาก นักเรียนควรทำอะไร
3. นักเรียนคิดว่าคำอธิษฐานต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะเป็นจริงได้ ผู้อธิษฐานต้องมีคุณธรรมใด
4. หากนักเรียนจะอธิษฐานขอพรจากพ่อทวดหัวแหลมโพธิ์ได้ 3 ข้อ จะขอสิ่งใดบ้าง
5. “ผู้มีบุญเท่านั้นที่จะได้เห็น” จากข้อความในนิทาน **ผู้มีบุญ** ตามความหมายของนักเรียนมีลักษณะเป็นอย่างไร

กิจกรรมเสนอแนะ

1. นักเรียนจัดทำโครงการสืบค้นคำศัพท์ต่างๆ ที่เป็นภาษาถิ่นใต้พร้อมความหมาย
2. ครูจัดแข่งขันเปิดพจนานุกรมคำศัพท์เฉพาะและศัพท์ภาษาถิ่น

ผู้ให้ข้อมูลนิทานพื้นบ้าน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
1	นายกมล ผ่องใส	บ้านเลขที่ 84 หมู่ที่ 6 ตำบลบ่อदान อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
2	นายกิตติ สังข์สิริ	บ้านเลขที่ 15 ถนนราษฎร์อุทิศ ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
3	นายคิน พันธุกิจ	บ้านเลขที่ 152 หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งหวัง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
4	นายช่วง พรหมจันทร์	บ้านเลขที่ 25/1 หมู่ที่ 2 ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา
5	นายนครินทร์ ชาทอง	บ้านเลขที่ 66 ถนนบ้านพรุธานี ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
6	นางน้อม ชุนราช	บ้านเลขที่ 53 หมู่ 2 บ้านแหลมยาง ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกะระเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา
7	นางผัน บางเสน	บ้านเลขที่ 173 หมู่ 5 ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
8	นายพร้อม ไหมแก้ว	บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 3 ตำบลคูหาใต้ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา
9	นางมาเหลี่ยม บินแหลชะ	บ้านเลขที่ 25 หมู่ที่ 5 ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
10	นางสมนึก บุญเพชร	บ้านเลขที่ 16/4 หมู่ที่ 2 ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

บทที่ 3

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

1.2 ขอบเขตของการศึกษา

1.2.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา มีเนื้อหานิทานพื้นบ้าน จำนวน 15 เรื่อง แต่ละเรื่อง จะมีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง มีการอธิบายคำศัพท์พร้อมทั้งคำถามท้ายเรื่อง และกิจกรรมเสนอแนะที่น่าสนใจ โดยนิทานพื้นบ้านดังกล่าว ได้มาจากการศึกษาจากนิทานพื้นบ้าน 250 เรื่อง ส่งให้ผู้รู้ในท้องถิ่นคัดเลือกนิทานพื้นบ้านที่เป็นของจังหวัดสงขลาได้มา 31 เรื่อง หลังจากนั้นก็ส่งให้ผู้รู้ในท้องถิ่นประเมินอีกครั้ง เพื่อคัดเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับ นำมาสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประเมินโดยผู้รู้ในท้องถิ่น ที่มีความรู้ความชำนาญ ด้านนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา

1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการใช้ภาษาไทย ด้านนิทานพื้นบ้าน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน ประเมินโดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องและให้นักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) จังหวัดสงขลา จำนวน 10 คน ประเมินโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตรา-ประเมินค่า

1.3 การสร้างและการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผู้ศึกษาได้วางแผนในการสร้างหนังสือ 2 ขั้นตอนดังนี้

1.3.1 กำหนดลักษณะหนังสือ ผู้ศึกษาได้กำหนดลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้คือ เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเลือกนิทานพื้นบ้านของจังหวัด สงขลาที่เล่าในรูปแบบมุขปาฐะ คัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียนแฝงไว้ด้วยความรู้ด้าน ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ และภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น มีคุณค่า น่าสนใจมาสร้างเป็นหนังสือ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ได้กำหนดชื่อหนังสือคือ “นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา” เนื้อหาประกอบด้วยนิทานพื้นบ้านจำนวน 15 เรื่อง

1.3.2 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมและการพัฒนาหนังสือ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมมี 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการสร้างหนังสือ ขั้นตอนปรับปรุงคุณภาพโดยอาศัยความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพ โดยการนำหนังสือที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินอีกครั้ง และให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างอ่านแล้วเก็บข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ววิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี เนื้อหาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัยของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยส่งเสริมและพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ในเชิงบูรณาการสัมพันธ์ทักษะ
- 2) ศึกษาข้อมูลนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลาจากเอกสารต่างๆ ผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้านในท้องถิ่นจังหวัดสงขลา คัดเลือกนิทานที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนโดยผู้รู้ในท้องถิ่น 3 ท่าน จากนั้นนำนิทานที่ได้มาเรียบเรียงเป็นภาษาไทยที่อ่านง่ายแต่ยังคงสำนวนเดิมที่เป็นภาษาถิ่นไว้ และนำนิทานที่ได้รับการคัดเลือกมาใช้ในการสร้างหนังสือ
- 3) ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 4) กำหนดโครงสร้างหนังสือ โดยนำผลการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร และกรอบของวรรณกรรมท้องถิ่นมาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือแล้ว ดำเนินการสร้างหนังสือ
- 5) สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพหนังสือ 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียน
- 6) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความชำนาญมีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย ด้านนิทานพื้นบ้านและด้านการสร้างหนังสือจำนวน 3 ท่าน พิจารณาประเมินคุณภาพของหนังสือ พร้อมให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ นำหนังสือมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน อ่านเพื่อสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือ

7) จัดทำรายงานสรุปผลการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้าน จังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา

1.4 สรุปผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.4.1 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีลักษณะ ดังนี้คือ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุระหว่าง 10 – 12 ปี แหล่งที่มาของหัวข้อมาจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคสนามจากผู้รู้ในท้องถิ่น นำมาสร้างหนังสือเพื่อให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี โดยได้กำหนดชื่อหนังสือว่า “นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา ” เนื้อหาประกอบด้วยบทนำซึ่งให้ความรู้ เกี่ยวกับจังหวัดสงขลา นิทานพื้นบ้าน จำนวน 15 เรื่อง ภาพประกอบเนื้อหาซึ่งเป็นภาพสี ท้ายเรื่องมีอธิบายคำศัพท์คำถามท้ายเรื่องและ กิจกรรมเสนอแนะ แนวการเขียนเป็นรูปแบบบันเทิงคดีรูปเล่มของหนังสือใช้ขนาด 18.5 x 26 ซม. หรือ ขนาด 8 หน้ายก จำนวน 50 หน้า นิทานพื้นบ้านที่นำมาสร้างได้แก่

- 1) เก้าเส็ง
- 2) เกาะหนูเกาะแมว
- 3) หินนายแรง
- 4) นางम्मหอม
- 5) พ่อทวดช้าง
- 6) ไทปริศนา
- 7) น้ำกระจาย
- 8) เขารักเกียรติ
- 9) ยายโสดาสา
- 10) ทวดจระเข้หัวเขาแดง
- 11) อ่างทองคำ
- 12) แม่เนียง
- 13) เขาวังชิง
- 14) คอกควายนายแรง
- 15) พ่อทวดหัวแหลมโพธิ์

1.4.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1) ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีรายการประเมินอยู่ 5 ด้านคือ

(1) ด้านรูปเล่มและการพิมพ์

ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกรายการ ได้แก่ รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน ขนาดของเล่มเหมาะกับวัยของผู้อ่าน การออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับเนื้อหา จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยผู้อ่าน และขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยผู้อ่าน

(2) ด้านภาพประกอบ

ด้านภาพประกอบภาพ ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่านภาพ ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา และปริมาณภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา และการจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66

(3) ด้านการใช้ภาษา

ด้านการใช้ภาษา ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกรายการ ได้แก่ ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และการเลือกใช้คำเหมาะสมส่งเสริมภูมิปัญญาทางภาษาของท้องถิ่น

(4) ด้านเนื้อหา

ด้านเนื้อหา ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ เนื้อหาเหมาะสมกับวัยผู้เรียน เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการ สนุกสนานเพลิดเพลิน และการอธิบายศัพท์มีความชัดเจน มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนความยาวของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66

(5) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกรายการ ได้แก่ การส่งเสริมให้มินิรักการอ่าน การส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน หนังสือใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ นักเรียนได้รับความ

สนุกสนานเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน และการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจใน
ท้องถิ่นของตนเอง

(6) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวม

จากผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า มีความเหมาะสม โดยมีดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00 โดยด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้าน
การใช้ภาษา และด้านประโยชน์ที่ได้รับมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00
ส่วนด้านภาพประกอบ และด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66

2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน
10 คน ประเมินโดยใช้แบบมาตราประเมินค่า ซึ่งมีรายการประเมินอยู่ 5 ด้าน ดังนี้

(1) ด้านรูปเล่มและการพิมพ์

ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ในภาพรวมนักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสม
ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า การออกแบบปกหนังสือ
เหมาะสมกับเนื้อหามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ หนังสือมีรูปเล่ม
และปกแข็งแรงทนทาน ขนาดของหนังสือมีความเหมาะสม จำนวนหน้าของหนังสือมีความเหมาะสม
และขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.50$)

(2) ด้านภาพประกอบ

ด้านภาพประกอบภาพ ในภาพรวมนักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา
ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน และภาพประกอบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา มี
ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ และ
ปริมาณภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.20$) และรองลงมาอีกได้แก่ การจัดวาง
ภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม ($\bar{X} = 4.10$)

(3) ด้านการใช้ภาษา

ด้านการใช้ภาษา ในภาพรวมนักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า การเลือกใช้คำเหมาะสมส่งเสริมภูมิ
ปัญญาทางภาษาของท้องถิ่น มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมาได้แก่ การใช้
ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย และภาษาที่ใช้เหมาะกับวัยของนักเรียน ($\bar{X} = 4.50$)

(4) ด้านเนื้อหา

ด้านเนื้อหา ในภาพรวมนักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า เนื้อหาเหมาะกับวัยของผู้เรียนและการ

อธิบายศัพท์มีความชัดเจน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาของหนังสือส่งเสริมจินตนาการ และเนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลิน ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมาอีกได้แก่ ความยาวของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.50$)

(5) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ในภาพรวมนักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า การส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการอ่านนิทานและการส่งเสริมให้นักเรียนภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาอีกได้แก่ หนังสือใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ ($\bar{X} = 4.80$)

(6) ความคิดเห็นต่อหนังสือโดยภาพรวม

ด้านความคิดเห็นต่อหนังสือ ในภาพรวมนักเรียนเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$) รองลงมาได้แก่ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.70$) และรองลงมาอีกได้แก่ ด้านการใช้ภาษา ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนด้านที่นักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยที่สุดได้แก่ ด้านภาพประกอบ ($\bar{X} = 4.38$)

2. อภิปรายผล

ผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสม ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยแสดงความคิดเห็นดังนี้

2.1 ด้านรูปเล่มและการพิมพ์

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า การออกแบบปกหนังสือมีความเหมาะสมกับเนื้อหา มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนนักเรียนเห็นว่าการออกแบบปกหนังสือมีความเหมาะสมกับเนื้อหา โดยมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$)

ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ ภิญญาพร นิตยะประภา (2534) ที่กล่าวถึงการออกแบบปกควรให้ทันสมัยดึงดูดความสนใจของเด็กด้วยสีและภาพที่ตรงกับเนื้อเรื่อง และการออกแบบปกต้องเลือกเอาตอนที่นำเสนอใจที่สุด ซึ่งผู้ศึกษาได้เลือกภาพนิทานเรื่องเกาะหนูเกาะแมวมา

เป็นภาพปก ซึ่งภาพดังกล่าวเป็นตัวแทนของนิทานจังหวัดสงขลา ซึ่งทุกคนรู้จักได้เป็นอย่างดีและองค์ประกอบของภาพสื่อความหมายของเนื้อหาได้อย่างชัดเจน

2.2 ด้านภาพประกอบ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน และภาพประกอบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา ซึ่งมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนนักเรียนเห็นว่าภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน และภาพประกอบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหามีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ สมพร จารุณี (2541) ที่กล่าวว่าภาพประกอบจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ชัดเจนขึ้น และยังช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งผู้ศึกษาได้เลือกภาพประกอบโดยใช้ภาพวาดที่วาดขึ้นใหม่ โดยเลือกภาพที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น และการใช้ภาพวาดทำให้สามารถเพิ่มจินตนาการให้ผู้อ่านได้ดียิ่งขึ้น

2.3 ด้านการใช้ภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า การเลือกใช้คำเหมาะสม ส่งเสริมภูมิปัญญาทางภาษาของท้องถิ่นมีความเหมาะสม โดยมีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนนักเรียนเห็นว่า การเลือกใช้คำเหมาะสมส่งเสริมภูมิปัญญาทางภาษาของท้องถิ่นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$)

ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ จินตนา ไบกาชุย (2542) ที่กล่าวว่าควรเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับเนื้อหา เนื่องจากผู้ศึกษาสร้างหนังสือมีเนื้อหาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านภาคใต้ จึงต้องมีการใช้ศัพท์ภาษาถิ่นใต้ปรากฏอยู่จึงทำให้นักเรียนได้รู้จักคำภาษาถิ่นของตนเอง ซึ่งนักเรียนบางคนที่สามารถพูดภาษาถิ่นใต้ได้จะยังมีความเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ส่วนนักเรียนบางคนที่ยังไม่รู้จักรากศัพท์ภาษาถิ่นใต้หรือรู้จักเป็นบางคำก็สามารถเข้าใจได้เนื่องจากผู้เขียนได้อธิบายคำศัพท์ไว้อย่างชัดเจน

2.4 ด้านเนื้อหา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า เนื้อหาเหมาะกับวัยของผู้เรียนมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนนักเรียนเห็นว่าเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$)

ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ จินตนา ไบกาชุย (2542) และสมพร จารุณี (2554) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การเลือกเสนอเนื้อหาจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และยังสอดคล้องกับ ภิญาพร นิตยะประภา (2534) ที่กล่าวว่า การที่เด็กได้อ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัย จะช่วยให้เด็กพัฒนาสติปัญญาและอารมณ์ได้อย่างดี ในการสร้างหนังสือเล่มนี้ผู้ศึกษาเลือกเนื้อหาที่เป็นนิทานจึงสอดคล้องกับวัยและความสนใจของผู้อ่านเป็นอย่างดี

2.5 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน และการส่งเสริมให้นักเรียนภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนนักเรียนที่เห็นว่าการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน และการส่งเสริมให้นักเรียนภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$)

ข้อค้นพบดังกล่าวในประเด็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน สอดคล้องกับ ภิญญาพร นิตยะประภา (2534) จินนตา ใบชูกายี (2542) และฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545) ที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรสร้างเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก

ส่วนการที่นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน สอดคล้องกับ ภิญญาพร นิตยะประภา (2534) จินนตา ใบชูกายี (2542) และฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545) ที่กล่าวได้สรุปได้ว่า การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรทำให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์ ถือเป็น การพักผ่อนทางจิตใจประการหนึ่ง

นอกจากนั้น การส่งเสริมให้นักเรียนภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองนั้น สอดคล้องกับ สมพร จารุณัฐ (2554) ที่กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าต้องส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม ผู้ศึกษาได้นำนิทานพื้นบ้านของจังหวัดสงขลามาเรียบเรียงเป็นเนื้อหาให้นักเรียนอ่าน ดังนั้นเมื่ออ่านแล้วจึงทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

2.6 สรุปภาพรวมของหนังสือ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า หนังสือมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00 ส่วนนักเรียนเห็นว่าหนังสือในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนนักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$)

ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับ สมพร จารุณัฐ (2554) ที่กล่าวถึงลักษณะสำคัญประการหนึ่งของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า เน้นให้ความสำคัญและประโยชน์ของเรื่องราวที่เสนอ ผู้ศึกษาได้พยายามเลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้เรียบเรียงในหนังสือ โดยมีการให้ผู้มีปัญญาท้องถิ่นนักเรียนในจังหวัดสงขลา จนได้เนื้อหาที่เหมาะสมและยังมีกิจกรรมท้ายเรื่องที่มีทั้งคำถามท้ายเรื่อง ที่เน้นคุณค่าและประโยชน์ที่จะได้จากการอ่าน และมีกิจกรรมเสนอแนะที่มุ่งประโยชน์ในการพัฒนาทักษะทางภาษาด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้

3.1.1 ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหนังสือให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถเสนอแนะผู้เรียนในการใช้หนังสือได้อย่างถูกต้อง

3.1.2 ในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ ผู้อ่านต้องมีความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

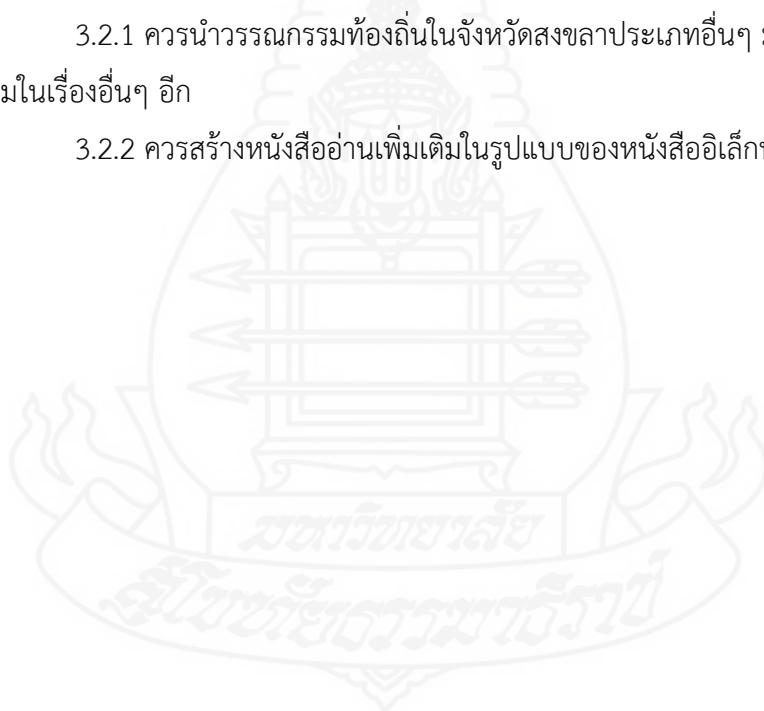
3.1.3 ครูควรให้ผู้เรียนควรทำกิจกรรมท้ายบทเรียน แต่ละเรื่องเพื่อฝึกและพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ โดยครูผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบและให้คำปรึกษา

3.1.4 ครูผู้สอนยังสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการเข้าสู่วิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หรือ รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ตามความเหมาะสม

3.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

3.2.1 ควรนำวรรณกรรมท้องถิ่นในจังหวัดสงขลาประเภทอื่นๆ มาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมในเรื่องอื่นๆ อีก

3.2.2 ควรสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาหนังสือ. (2545). *การผลิตการเลือกและการใช้หนังสือสนองการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 3. (2550). *คู่มือแนวทางการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ธรรมรักษ์การพิมพ์
- กิ่งแก้ว เพ็ชรราช. (2548). *คติชนวิทยา*. อุดรดิตต์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตต์.
- กิ่งแก้ว อรรถกร. (2540). *นิทานชาวบ้านอำเภอกระแสนธุ์ จังหวัดสงขลา (ปริญาณิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กิตติ สังข์ศิริ. (2538). *นิทานชาวบ้านตำบลคูเต่า (ปริญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กุลลาบ มัลลิกามาต. (2518). *คติชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. อ้างถึงใน วิเชียร เกษประทุม. (2548). *นิทานพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- _____ . (2546). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องเล่าขานตำนานสวี่ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จักรภัทร พงศ์ภัทร. (2540). *คู่มือการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ตามความต้องการของท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ แกรมมี.
- จันทรา ทองสมัคร. (2541). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องประเพณีท้องถิ่นนครศรีธรรมราช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จินตนา ไบกาชุย. (2542). *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- จิระประภา บุญนิิตย์ และคนอื่นๆ. (2551). *วิธีช่วยให้เด็กรักการอ่าน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

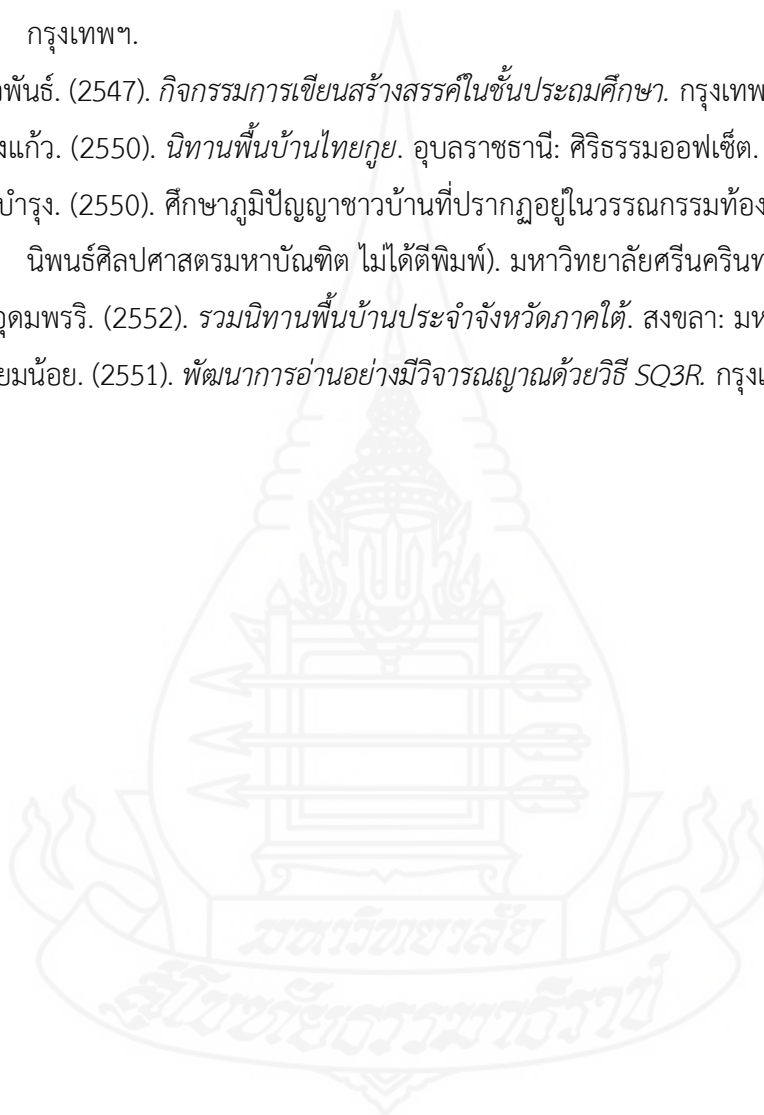
- จุฑามาศ สุขเกษม. (2556). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องสงขลาบ้านของเรา สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เจือ สตะเวทิน. (2518). *คติชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2528). นิทานพื้นบ้าน. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 8*. หน่วยที่ 3, หน้า 133
– 196. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ฉวีวรรณ วรรณรงค์. (2551). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านเมืองอุบล สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุบลราชธานี (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ชุตินา สัจจันนท์ และคนอื่นๆ. (2543). *การพัฒนาเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมไทย*. กรุงเทพฯ:
สถาบันการศึกษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ฐะปะนีย์ นาคาทรพร. (2546). *หนังสือภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ดวงจันทร์ โพธิสม. (2549). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องยามเฝ้าเสาเขาสวนกวาง (วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เตชินี ขวลิต. (2551). *นิทานพื้นบ้านภาคใต้*. กรุงเทพฯ: ภูมิปัญญา.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (ม.ป.ป.). *การเขียนหนังสือเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งอาจารย์ 3*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. (2537). *การเขียนวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- ทวีศักดิ์ ผางคำ. (2547). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องหลักสายกลางในการดำเนินชีวิต
ประกอบการเรียนในรายวิชา วิถีธรรมวิถีไทย สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (2543). *นิทานพื้นบ้านศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีป ศรีรุ่ง. (2554). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องท่องแดนปากพะยูน สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดพัทลุง (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2542). *นิทานพื้นบ้านชายแดนภาคใต้*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปานรวี ยุงยุทธวิชัย และคนอื่นๆ. (2548). *การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- เปลื้อง ณ นคร. (2544). *พจนานุกรม*. กรุงเทพฯ: เอลโลการ์พิมพ์.

- พัชรา ภูพันธ์. (2550). การสร้างแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติด้านทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- พัฒนา เปลี่ยนไธสง. (2550). *หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดของดีเมืองบุรีรัมย์ นิทานและตำนาน*. บุรีรัมย์:
บุรีรัมย์การพิมพ์.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). *การส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ชลบุรีการพิมพ์.
- ภิญญาพร นิตยะประภา. (2534). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ภิญโญ จิตต์ธรรม. (2526). *แนวการศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่น*. สงขลา: วิทยาลัยครูสงขลา.
- มาโนชญ์ มีสวัสดิ์. (2539). *วัฒนธรรมชาวบ้านที่ปรากฏในนิทานชาวบ้านตำบลทุ่งหวัง อำเภอ
หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).*
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- มาลินี ฝโลประการ. (2540). *การบรรณาธิการหนังสือเรียนและหนังสือเสริมประสบการณ์*. กรุงเทพฯ:
ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ อ้างถึงใน นัทกาญจน์ อาจิณาจารย์.
(2544). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องประเพณีท้องถิ่นระยอง สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดระยอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- รัถพร ชังธาดา. (2531). *หนังสือสำหรับเด็ก*. มหาสารคาม: ฝ่ายวิชาการสำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์.
- โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน). (2556). *สารสนเทศปีการศึกษา 2556*. (เอกสารประจำปี). ม.ป.พ.
- ลำไย บัวพิทักษ์. (2542). *การใช้นิทานพื้นบ้านอีสานในการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมสำหรับ
นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่งและโรงเรียนบ้านโนนโพธิ์ จังหวัด
ชัยภูมิ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).*
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วรรณมา บำรุงศักดิ์. (2550). *การศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ เรื่อง หุคตะ (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)* มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- วิเชียร เกษประทุม. (2548). *นิทานพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- วิพุธ โสภวงศ์ และคนอื่นๆ. (2548). *หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานภาษาไทย*. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- วีระวัชร ปิ่นเขียน. (2542). *คติชนวิทยา*. ราชบุรี: สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

- ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. (2544). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
ศูนย์ข้อมูลกลางทางวัฒนธรรม หมวดหมู่วิถีชีวิต. (ม.ป.ป.). *นิทานพื้นบ้านอำเภอจะนะ*. สืบค้นจาก
http://www._culture.in.thalbuml.
- สนิท บุญฤทธิ์. (2543). *มองสงขลาผ่านโบราณสถาน*. สงขลา: สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ-
สงขลา.
- _____. (2545). *สงขลาเมืองเก่าจากหัวเขาแดงถึงท่าแหลมสน*. สงขลา: สำนักศิลปวัฒนธรรม
สถาบันราชภัฏสงขลา.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2553). พระราชดำรัสกล่าวเปิดงานในงาน
สัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ 38. และ *งานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ 8*. ณ ห้อง
บอลรูม ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ถนนรัชดาภิเษกตัดใหม่ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.
2553.
- สมพร จารุณัฐ. (2554). การพัฒนาหนังสือและเอกสารเพื่อการเรียนการสอนอ่านในระดับ
ประถมศึกษา ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย*.
หน่วยที่ 13, หน้า 1-13 ถึง 13-84. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2544). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สร้อยญา ทับเคลียว. (2546). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องเมืองหลังสวน สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สันต์ ภาวิต. (2540). *นิทาน 4 ภาค ภาคใต้*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สาธิตา รตทอง. (2548). การใช้นิทานเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศาลเจ้า (หัวนุกุลวิทยา) กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.
- สาวิตร พงศ์วัชร. (2542). *เพลงและการละเล่นพื้นบ้านภาคใต้*. ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. (2551). *ครูภาษาไทยกับการแก้ไขปัญหา
การอ่าน*. สงขลา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2551). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*.
กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน*.
กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริกานจน์ ศิริพานิช. (2556). การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องนิทานพื้นบ้านกรุงเทพมหานคร
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดราชบพิธ กรุงเทพมหานคร (การศึกษา
ค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สีบพงษ์ ธรรมชาติ. (2551). *วรรณกรรมเฉพาะถิ่นไทยภาคใต้*. (ม.ป.ท.): เหมการพิมพ์.
- สุธิวงค์ พงศ์ไพบูลย์. (2512). *คติชาวบ้านป่าใต้*. สงขลา: สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สุนทรีย์ คุณจักร. (ม.ป.ป.). *หนังสือสำหรับเด็ก*. ชลบุรี: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2547). *การอ่านภาษาไทย*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
_____. (2554). กลวิธีเพื่อการเรียนการสอนอ่านในระดับประถมศึกษา ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย*. หน่วยที่ 5, หน้า 5 -78. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุพล ด้ายตั้งใจ (สุขศรีมั่งมี), พนม ทองดีเจริญ, และชมพูนุช สุขศรีมั่งมี. (ม.ป.ป.). *คู่มือศึกษาและ
เตรียมตัวสอบเข้ารับราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กฎหมายและระเบียบ
ข้าราชการครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ธรรมบัณฑิต.
- สุมาลี ทองเจือ. (2546). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องฟังกาบ้านฉัน สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สุริภรณ์ ศรคำรณ. (2551). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องบ้านลาดบ้านเรา สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สุวรรณมา รัตนธรรมเมธี. (2550). *เทคนิคการเขียนและการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็ก
เล็ก : สื่อการเรียนรู้ท้องถิ่นสุรินทร์*. สุรินทร์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สุวิทย์ มุลคำ. (2550). *ก้าวเข้าสู่สู่การเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิมล เหลือลมัย. (2542). การสร้างและทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง นกกาฮัง (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

- เสนีย์ วิลาวรรณ. (2546). *ชุดพัฒนาทักษะทางภาษา เล่มที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อรรถัย ศิลป์ประกอบ. (2543). *การสร้างหนังสืออ่านประกอบภาพการ์ตูน เรื่องแม่น้ำกับการอยู่รอด เพื่อใช้ประกอบการเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2547). *กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อารีย์ ทองแก้ว. (2550). *นิทานพื้นบ้านไทยกุย*. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซต.
- อุษา ช่วยบำรุง. (2550). *ศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ (ปริญญา นิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เอกรัตน์ อุดมพริ. (2552). *รวมนิทานพื้นบ้านประจำจังหวัดภาคใต้*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เอมอร เนียมน้อย. (2551). *พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธี SQ3R*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อบุคคลที่ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างแบบประเมินการคัดเลือกนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลาโดยผู้รู้ในท้องถิ่น

แบบประเมินการคัดเลือกนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา โดยผู้รู้ในท้องถิ่น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดย

+ 1	หมายถึง	เหมาะสม
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
- 1	หมายถึง	ไม่เหมาะสม

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	+ 1	0	-1
1. เล่าด้วยถ้อยคำธรรมดาใช้ภาษาร้อยแก้ว ใช้ภาษาชาวบ้านทั่วไป			
2. เล่าสืบทอดกันมาในท้องถิ่นเป็นเวลาช้านาน ไม่ปรากฏว่าใครเป็นคนเล่า			
3. แสดงความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม ของชาวบ้านในท้องถิ่น			
4. เนื้อหามีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6			
5. มีลีลาการดำเนินเรื่องอย่างง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเข้าใจง่าย			
6. เนื้อเรื่องไม่ยาวจนเกินไปมีความสนุกสนานน่าสนใจ			
7. สอดแทรกคติสอนใจ คุณธรรมต่างๆ			
8. ปลุกฝังสิ่งดีงามให้แก่เด็ก			
9. ไม่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเพศ เรื่องลามก หยาบโหลน			
10. มีลักษณะเป็นเรื่องที่มีฉาก มีตัวละครดำเนินเรื่อง			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงการประเมินเพื่อคัดเลือกนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลาโดยผู้รู้ในท้องถิ่น

ตรวจสอบคุณภาพนิทานพื้นบ้านโดยผู้รู้ในท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

ตารางภาคผนวกที่ 3.1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพนิทานพื้นบ้าน

ชื่อนิทาน	ความคิดเห็นผู้รู้ในท้องถิ่น			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. แก้วเส็ง	1	1	1	1.00
2. เกาะหนูเกาะแมว	1	1	1	1.00
3. หินนายแรง	1	1	1	1.00
4. นางผมหอม	1	1	1	1.00
5. พ่อทวดช้าง	1	1	1	1.00
6. ไทปริศนา	1	1	1	1.00
7. น้ำกระจาย	1	1	1	1.00
8. เขารักเกียรติ	1	1	1	1.00
9. ตาสา ยายโส	1	1	1	1.00
10. ทวดระเซ่หัวเขาแดง	1	1	1	1.00
11. อ่างทอง	1	1	0	0.67
12. แม่เนียง	1	1	0	0.67
13. เขาวังชิง	1	1	0	0.67
14. คอกควายนายแรง	1	1	0	0.67
15. พ่อทวดหัวแหลมโพธิ์	1	0	1	0.67
16. ตาหลวงนา	0	0	1	0.33
17. เกาะใหญ่	0	0	1	0.33
18. เจ้าแม่อยู่หัววัดท่าครุ	0	0	1	0.33
19. สมเด็จเจ้าเป็นศรี	0	0	0	0.00
20. ทวดป่อง	0	0	0	0.00
21. พรายนน้ำ	0	0	0	0.00
22. เขาหลง	0	0	0	0.00
23. อภินิหารโต๊ะปุก กับ โต๊ะสัมมิสา	0	0	0	0.00
24. บ้านระซัง	0	0	0	0.00

ตารางภาคผนวกที่ 3.1 (ต่อ)

นิทานชื่อ	ความคิดเห็นผู้รู้ในท้องถิ่น			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
25. หัวเขาแดง	0	0	0	0.00
26. เจ้าแม่ตะเคียนทอง	0	0	0	0.00
27. เขาคูหา เข้างโหลน เขาจุมปีะ	0	0	0	0.00
28. ศาลาหวด	0	0	-1	-0.33
29. ไทรครอบ	-1	-1	0	-0.67
30. ถ้ำศรีเกษร	-1	-1	0	-0.67
31. ถ้ำหัวเขาเดียว	-1	-1	0	-0.67

ภาคผนวก ง

สำเนาหนังสือเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ ศธ0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางมุกกรินทร์ วิชาธิคุณ รหัสนักศึกษา 2542102575 นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้วแต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านผู้สอนวิชาภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วยสำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 083 - 1939860

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางปิ่นอนงค์ ชุมละออ

สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาล 3 (โสภณพิทยาคูณานุสรณ์) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา	ศษ.ม สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ (คศ.4) เป็นครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษา ได้รับรางวัลครูภาษาไทยดีเด่น มีความรู้ความชำนาญด้านการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างดี

2. นางบำเพ็ญ บุญชูดวง

สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาลปากพะนัง 2 อำเภอปากพะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา	กศ.ม. สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	เป็นครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษา มีความรู้ความชำนาญด้านการสอนภาษาไทยเป็นอย่างดี เป็นผู้ตรวจผลงานทางวิชาการ

3. นายสวามลฤดี สุวรรณนิมิตร

สถานที่ทำงาน	โรงเรียนพลวิทยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา	กศ.บ. สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กศ.ม. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยทักษิณ
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	เป็นครูผู้สอนภาษาไทย มีประสบการณ์ด้านภาษาไทย มีผลงานวิทยานิพนธ์ เรื่องการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับการใช้นิทานพื้นบ้านสงขลาต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างแบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม
เรื่อง นิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดย

- +1 หมายถึงเหมาะสม
0 หมายถึงไม่แน่ใจ
-1 หมายถึงไม่เหมาะสม

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	+1	0	-1
ด้านรูปเล่มและการพิมพ์			
1. รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน			
2. ขนาดของเล่มเหมาะกับวัยของผู้อ่าน			
3. การออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับเนื้อหา			
4. จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยผู้อ่าน			
5. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยผู้อ่าน			
ด้านภาพประกอบ			
1. ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ			
2. ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา			
3. ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน			
4. ภาพประกอบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา			
5. การจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม			
6. ปริมาณภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา			
ด้านการใช้ภาษา			
1. ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย			
2. ภาษาเหมาะกับวัยผู้อ่าน			
3. การเลือกใช้คำเหมาะสมส่งเสริมภูมิปัญญาทางภาษาของท้องถิ่น			

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	+1	0	-1
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหาเหมาะกับวัยผู้เรียน			
2. เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการ			
3. เนื้อหาสนุกสนาน เพลิดเพลิน			
4. ความยาวของเนื้อหามีความเหมาะสม			
5. การอธิบายศัพท์มีความชัดเจน			
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
1. ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน			
2. ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน			
3. ใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน			
4. ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน จากการอ่านนิทาน			
5. เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางภาคผนวกที่ 1.1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านรูปเล่ม และการพิมพ์

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน	1.00	1.00	1.00	1.00
2. ขนาดของเล่มเหมาะกับวัยของผู้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
3. การออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับเนื้อหา	1.00	1.00	1.00	1.00
4. จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยผู้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
5. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยผู้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00

จากตารางที่ 1.1 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน ขนาดของเล่มเหมาะกับวัยของผู้อ่าน การออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับเนื้อหา จำนวนหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยผู้อ่าน และขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยผู้อ่านทุกรายการมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ตารางภาคผนวกที่ 1.2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านภาพประกอบ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ	0	1.00	1.00	0.66
2. ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	0	1.00	1.00	0.66
3. ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
4. ภาพประกอบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา	1.00	1.00	1.00	1.00
5. การจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม	1.00	0	1.00	0.66
6. ปริมาณภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	1.00	1.00	1.00	1.00

จากตารางที่ 1.2 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา และปริมาณภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหา การจัดวางภาพประกอบ และตัวอักษรเหมาะสมมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66

ตารางภาคผนวกที่ 1.3 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านการใช้ภาษา

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00
2. ภาษาเหมาะกับวัยผู้อ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
3. การเลือกใช้คำเหมาะสมส่งเสริมภูมิปัญญาทางภาษาของท้องถิ่น	1.00	1.00	1.00	1.00

จากตารางที่ 1.3 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และการเลือกใช้คำเหมาะสมส่งเสริมภูมิปัญญาทางภาษาของท้องถิ่นทุกรายการมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ตารางภาคผนวกที่ 1.4 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. เนื้อหาเหมาะกับวัยผู้เรียน	1.00	1.00	1.00	1.00
2. เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการ	1.00	1.00	1.00	1.00
3. เนื้อหาสนุกสนาน เพลิดเพลิน	1.00	1.00	1.00	1.00
4. ความยาวของเนื้อหาเหมาะสม	0	1.00	1.00	0.66
5. การอธิบายศัพท์มีความชัดเจน	1.00	1.00	1.00	1.00

จากตารางที่ 1.4 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า เนื้อหาเหมาะกับวัยผู้เรียน เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการ สนุกสนานเพลิดเพลิน และการอธิบายศัพท์มีความชัดเจน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนความยาวของเนื้อหาเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66

ตารางภาคผนวกที่ 1.5 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
2. ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน	1.00	1.00	1.00	1.00
3. ใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน	1.00	1.00	1.00	1.00
4. ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน จากการอ่าน	1.00	1.00	1.00	1.00
5. เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	1.00	1.00	1.00	1.00

จากตารางที่ 1.5 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า หนังสือส่งเสริมให้มินิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน ใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ทุกรายการมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ตารางภาคผนวกที่ 1.6 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวม

รายการประเมิน	ค่า IOC
1. ด้านรูปเล่มและการพิมพ์	1.00
2. ด้านภาพประกอบ	0.66 – 1.00
3. ด้านการใช้ภาษา	1.00
4. ด้านเนื้อหา	0.66 – 1.00
5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	1.00

จากตารางที่ 1.6 พบว่า ในภาพรวมหนังสือมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66 – 1.00 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านการใช้ภาษา และด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนด้านภาพประกอบ และด้านเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66

ภาคผนวก ซ

ตัวอย่างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนโดย

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านรูปเล่มและการพิมพ์					
1. นักเรียนเห็นว่าหนังสือมีรูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน					
2. นักเรียนเห็นว่าขนาดของหนังสือมีความเหมาะสม					
3. นักเรียนเห็นว่าการออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับเนื้อหา					
4. นักเรียนเห็นว่าจำนวนหน้าของหนังสือมีความเหมาะสม					
5. นักเรียนเห็นว่าขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
ด้านภาพประกอบ					
1. นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ					
2. นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา					
3. นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน					
4. นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา					
5. นักเรียนเห็นว่าการจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม					
6. นักเรียนเห็นว่าปริมาณภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา					

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านการใช้ภาษา					
1. นักเรียนเห็นว่าการใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย					
2. นักเรียนเห็นว่าภาษาที่ใช้ดเหมาะกับวัยของนักเรียน					
3. นักเรียนเห็นว่าการเลือกใช้คำเหมาะสมส่งเสริมภูมิปัญญาทาง					
ด้านเนื้อหา					
1. นักเรียนเห็นว่าเนื้อหาเหมาะกับวัยของเรียน					
2. นักเรียนเห็นว่าเนื้อหาของหนังสือส่งเสริมจินตนาการ					
3. นักเรียนเห็นว่าเนื้อหาสนุกสนาน เพลิดเพลิน					
4. นักเรียนเห็นว่าความยาวของเนื้อหามีความเหมาะสม					
5. นักเรียนเห็นว่าการอธิบายศัพท์มีความชัดเจน					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
1. ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน					
2. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน					
3. นักเรียนเห็นว่าหนังสือใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้					
4. นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน จากการอ่านนิทาน					
5. ส่งเสริมให้นักเรียนภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ฅ

ตารางแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักเรียน

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ตารางภาคผนวกที่ 2.1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านรูปเล่มและการพิมพ์

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนเห็นว่าหนังสือมีรูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน	4.50	0.53	มากที่สุด
2. นักเรียนเห็นว่าขนาดของหนังสือมีความเหมาะสม	4.50	0.70	มากที่สุด
3. นักเรียนเห็นว่าการออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับเนื้อหา	4.80	0.42	มากที่สุด
4. นักเรียนเห็นว่าจำนวนหน้าของหนังสือมีความเหมาะสม	4.50	0.52	มากที่สุด
5. นักเรียนเห็นว่าขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.50	0.51	มากที่สุด
รวม	4.56	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 2.1 พบว่า ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมนักเรียนเห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า การออกแบบปกหนังสือเหมาะสมกับเนื้อหา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ หนังสือมีรูปเล่มและปกแข็งแรงทนทาน ขนาดของหนังสือเหมาะสมจำนวนหน้าของหนังสือมีความเหมาะสม และขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.50$)

ตารางภาคผนวกที่ 2.2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านภาพประกอบ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ	4.20	0.62	มาก
2. นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	4.60	0.52	มากที่สุด
3. นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน	4.60	0.69	มากที่สุด
4. นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา	4.60	0.69	มากที่สุด
5. นักเรียนเห็นว่าการจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม	4.10	0.87	มาก
6. นักเรียนเห็นว่าปริมาณภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	4.20	0.63	มาก
รวม	4.38	0.67	มาก

จากตารางที่ 2.2 พบว่า ด้านภาพประกอบในภาพรวมนักเรียนเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน และภาพประกอบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจเนื้อหา มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาได้แก่ ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ และ ปริมาณภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.20$) และรองมาอีกได้แก่ การจัดวางภาพประกอบ และตัวอักษรเหมาะสม ($\bar{X} = 4.10$)

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านการใช้ภาษา โดยนักเรียน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนเห็นว่าการใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย	4.50	0.53	มากที่สุด
2. นักเรียนเห็นว่าภาษาที่ใช้เหมาะกับวัยของนักเรียน	4.50	0.53	มากที่สุด
3. นักเรียนเห็นว่าการเลือกใช้คำเหมาะสมส่งเสริมภูมิปัญญาทางภาษาของท้องถิ่น	4.90	0.31	มากที่สุด
รวม	4.63	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 2.3 พบว่า ด้านการใช้ภาษาในภาพรวมนักเรียนเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า การเลือกใช้คำเหมาะสมส่งเสริมภูมิปัญญาทางภาษาของท้องถิ่น มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมาได้แก่ การใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่ายและภาษาที่ใช้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ($\bar{X} = 4.50$)

ตารางภาคผนวกที่ 2.4 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนเห็นว่าเนื้อหาเหมาะกับวัยของผู้เรียน	4.80	0.42	มากที่สุด
2. นักเรียนเห็นว่าเนื้อหาของหนังสือส่งเสริมจินตนาการ	4.70	0.43	มากที่สุด
3. นักเรียนเห็นว่าเนื้อหาสนุกสนาน เพลิดเพลิน	4.70	0.48	มากที่สุด
4. นักเรียนเห็นว่าความยาวของเนื้อหามีความเหมาะสม	4.50	0.70	มากที่สุด
5. นักเรียนเห็นว่าการอธิบายศัพท์มีความชัดเจน	4.80	0.42	มากที่สุด
รวม	4.70	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 2.4 พบว่า ด้านเนื้อหาในภาพรวมนักเรียนเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า เนื้อหาเหมาะกับวัยของผู้เรียน และการอธิบายศัพท์มีความชัดเจน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาของหนังสือส่งเสริมจินตนาการและเนื้อหาสนุกสนาน เพลิดเพลิน ($\bar{X} = 4.70$) รองลงมาอีกได้แก่ ความยาวของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.50$)

ตารางภาคผนวกที่ 2.5 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. การส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน	4.90	0.31	มากที่สุด
3. นักเรียนเห็นว่าหนังสือใช้ป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้	4.80	0.43	มากที่สุด
4. นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน จากการอ่านนิทาน	5.00	0.00	มากที่สุด
5. การส่งเสริมให้นักเรียนภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.94	0.74	มากที่สุด

จากตารางที่ 2.5 พบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมนักเรียนเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า การส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการอ่านนิทานและการส่งเสริมให้นักเรียนภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมาอีกได้แก่ หนังสือใช้ป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ ($\bar{X} = 4.80$)

ตารางภาคผนวกที่ 2.6 แสดงความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวม

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านรูปเล่มและการพิมพ์	4.56	0.54	มากที่สุด
2. ด้านภาพประกอบ	4.38	0.67	มาก
3. ด้านการใช้ภาษา	4.63	0.46	มากที่สุด
4. ด้านเนื้อหา	4.70	0.49	มากที่สุด
5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.94	0.74	มากที่สุด
รวม	4.64	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 2.6 พบว่าคุณภาพหนังสือในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$) รองลงมาได้แก่ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.70$) และรองลงมาอีกได้แก่ ด้านการใช้ภาษา ($\bar{X} = 4.63$) ส่วนด้านที่นักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยที่สุดได้แก่ ด้านภาพประกอบ ($\bar{X} = 4.38$)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางมกรินทร์ วิชาติคุณ
วัน เดือน ปีเกิด	26 เมษายน 2525
สถานที่เกิด	อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) จังหวัดสงขลา
ตำแหน่ง	ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

